

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
The Civil Aviation Authority of Thailand

แนวทางปฏิบัติสำหรับ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์ การบินพลเรือน

CAAT-GM-AeMC/AeMO

จัดทำฉบับที่: 01

ปรับปรุงครั้งที่: 00

วันที่ออกเอกสาร: 25 มิถุนายน 2569

อนุมัติโดย

พลอากาศเอก

มนต์ ชวนะประยูร

ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

หน้านี้ใช้เป็นหน้าว่าง

อักษรย่อ

ตัวย่อ	ความหมาย
<i>AeMC</i>	ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Center)
<i>AeMO</i>	สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Office)
<i>AMD</i>	ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (Aeromedical Standards Department)
<i>AMD Manager</i>	ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (Aeromedical Standards Department Manager)
<i>AME</i>	นายแพทย์ผู้ตรวจ (Authorized Medical Examiner)
<i>CAAT</i>	สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (The Civil Aviation Authority of Thailand)
<i>CAP</i>	แผนการแก้ไขข้อบกพร่อง (Corrective Action Plan)
<i>CMA</i>	วิธีการตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach)
<i>ICAO</i>	องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization)
<i>LEI</i>	การขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการ (Lack of Effective Implementation)
<i>MA</i>	นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ (Medical Assessor)
<i>MC</i>	กองมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์ (Medical Certificate Standards Division)
<i>MS</i>	กองพัฒนามาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (Aeromedical Standards Division)
<i>NC</i>	ข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance)
<i>NCF</i>	แบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance Form)
<i>SAME</i>	นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (Senior Authorized Medical Examiner)
<i>SARPs</i>	มาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติ (Standards and Recommended Practices)
<i>SSC</i>	ข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (Safety Significant Concerns)
<i>USOAP</i>	โครงการตรวจสอบและกำกับดูแลความปลอดภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program)

คำนิยาม

คำ	ความหมาย
ใบสำคัญแพทย์ (Medical Certificate)	ใบสำคัญที่ออกให้กับผู้ประจำหน้าที่เพื่อรับรองว่ามีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ตามมาตรฐานทางการแพทย์และมีกำหนดระยะเวลาการรับรอง
มาตรฐานทางการแพทย์ (Medical Standards)	มาตรฐานทางการแพทย์ที่ผู้อำนวยความสะดวกกำหนดเป็นมาตรฐานในการออกใบสำคัญแพทย์แต่ละชั้น
ข้อสรุปทางการแพทย์ที่ได้รับการรับรอง (Accredited Medical Conclusion)	ข้อสรุปทางการแพทย์โดยแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส หรือแพทย์เฉพาะทางอื่นที่ได้รับการยอมรับจากฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน หรือคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิในกรณีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนหรือเป็นเรื่องที่อาจจะมีผลกระทบด้านความปลอดภัยในวงกว้าง หรือกรณีอื่นที่เห็นสมควรต้องพิจารณา อย่างรัดกุมและรอบคอบ
เงื่อนไขและข้อจำกัด (Condition and Limitation)	ข้อความที่ประกอบเป็นเงื่อนไขและข้อจำกัดแนบท้ายใบสำคัญแพทย์อันเป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติหรือห้ามปฏิบัติระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่เนื่องจากเหตุผลทางการแพทย์
สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (Psychoactive Substance)	แอลกอฮอล์ ฟีน กัญช้ายาเสพติดและยานอนหลับ โคเคน สารกระตุ้นด้านจิตประสาทตัวอื่น สารที่ทำให้เกิดภาพหลอนและสารระเหย แต่ไม่รวมถึงกาแฟและบุหรี่
ผู้ขอ (Applicant)	หมายความว่า ผู้ขอใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ประสงค์เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อขอหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ชั้นต่าง ๆ
นายแพทย์ผู้ตรวจ (Authorized Medical Examiner: AME)	นายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยความสะดวกให้มีสิทธิตรวจทางแพทย์แก่ผู้ขอต่ออายุใบสำคัญแพทย์ทุกชั้น
นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (Senior Authorized Medical Examiner: SAME)	นายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยความสะดวกให้มีสิทธิตรวจทางแพทย์แก่ผู้ขอออกหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ทุกชั้น
นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ (Medical Assessor: MA)	นายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ดำรงความรู้และประสบการณ์ด้านเวชศาสตร์การบิน และมีความสามารถในการตรวจสอบประเมินเพื่อพิจารณาภาวะทางการแพทย์ที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัยด้านการบินที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยความสะดวกให้เป็นผู้ตรวจสอบด้านเวชศาสตร์การบิน
นายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Physician)	นายแพทย์ที่ได้รับการฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์การบินและมีความรู้และประสบการณ์ภาคปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบิน
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Subject Matter Experts: SMEs)	หมายความว่าบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์เฉพาะด้านซึ่งผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ความเห็นทาง

คำ	ความหมาย
คณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ (Board of Aeromedical Specialist: BAS) ผู้ขอ (Applicant)	วิชาการหรือเทคนิคเฉพาะแก่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินในการประกอบการพิจารณาหรือประเมินความเหมาะสมด้านเวชศาสตร์การบิน หมายความว่า คณะนายแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านเวชศาสตร์การบินที่ผู้อำนวยการแต่งตั้ง หมายความว่า ผู้ขอใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ประสงค์เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อขอหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ชั้นต่าง ๆ
ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Center: AeMC)	โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานให้เป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนโดยมีนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทำการตรวจเพื่อออกหรือตรวจเพื่อต่ออายุใบสำคัญแพทย์ทุกชั้นซึ่งมีกิจกรรมด้านเวชศาสตร์การบินตามที่ผู้อำนวยการกำหนด
สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Office: AeMO)	โรงพยาบาลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานให้เป็นสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนโดยมีนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทำการตรวจเพื่อต่ออายุใบสำคัญแพทย์ทุกชั้น และทำการตรวจเพื่อออกใบสำคัญแพทย์ได้เฉพาะชั้นสองและชั้นสี่
โรงพยาบาลทั่วไป	โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในสาขาอายุรกรรม ศัลยกรรม กุมารเวชกรรม และสูตินรีเวชกรรม และให้มีการประกอบวิชาชีพการพยาบาลการผดุงครรภ์ เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และรังสีเทคนิคเป็นอย่างน้อย โดยอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (Aeromedical Standards Department: AMD) ผู้อำนวยการสำนักงาน	ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ประวัติการจัดทำ/แก้ไข

ฉบับที่	ปรับปรุงครั้งที่	วันที่ออกเอกสาร	เนื้อหาการจัดทำ/แก้ไข โดยสรุป
01	00	25 มิ.ย. 2569	จัดทำฉบับแรก

สารบัญ

อักษรย่อ	1
คำนิยาม	2
ประวัติการจัดทำ/แก้ไข	4
สารบัญ	5
0. บทนำ	9
0.1 ความเป็นมา	9
0.2 วัตถุประสงค์	9
0.3 ขอบเขตของแนวปฏิบัติ	10
0.4 วันที่มีผลบังคับใช้	10
0.5 เอกสารอ้างอิง (กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง)	11
1. โครงสร้างองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบ	12
1.1 กฎหมาย/ระเบียบ/คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง	12
1.2 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)	12
1.2.1 ความเป็นมาของการจัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)	12
1.2.2 วัตถุประสงค์ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)	13
1.2.3 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)	13
1.3 การปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย	14
1.4 ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน	14
1.4.1 กองพัฒนามาตรฐานเวชศาสตร์การบิน	15
1.4.2 กองมาตรฐานการออกไปสำคัญแพทย์	15
1.5 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส	16
1.6 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ	16
1.7 การแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน	16
1.8 แผนผังแสดงการเชื่อมโยงการทำงานด้านเวชศาสตร์การบิน	17
2. นายแพทย์ผู้ตรวจ, นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส, นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ	18
2.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิง	18
2.2 บทนำ	18
2.3 วัตถุประสงค์	18
2.4 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจ (AME) และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (SAME)	18
2.4.1 คุณสมบัติและการยื่นเอกสาร	18
2.4.2 ระยะเวลาประกาศแต่งตั้ง	20
2.4.3 การขอรับการแต่งตั้งต่อ	20
2.4.4 การจัดทำบัญชีรายชื่อ	20
2.4.5 กระบวนการออกและต่ออายุ	21
2.4.6 หน้าที่และข้อห้าม	21

2.4.7	การพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุ.....	22
2.5	การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ (Medical Assessor).....	22
2.5.1	หน้าที่และอำนาจของนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ	22
2.5.2	การตรวจติดตามการปฏิบัติงานของ AMEs/SAMEs	23
2.5.3	การตรวจสอบตามรอบวาระตามแผนการตรวจสอบประจำปี	23
2.6	การสื่อสาร	24
3.	ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน	25
3.1	กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิง	25
3.2	บทนำ.....	25
3.3	วัตถุประสงค์.....	25
3.4	คุณสมบัติและการยื่นเอกสาร	25
3.5	ระยะเวลาประกาศแต่งตั้ง	28
3.6	การขอรับการแต่งตั้งต่อ.....	28
3.7	การจัดทำบัญชีรายชื่อที่ได้รับการแต่งตั้ง.....	28
3.8	กระบวนการนอกและต่ออายุ.....	29
3.9	หน้าที่และข้อห้าม	29
3.10	การพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุ	30
4.	การขอและการออกใบสำคัญแพทย์ (Application and Issuance of Medical Certificate).....	31
4.1	กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิง	31
4.2	บทนำ.....	31
4.3	บทนิยาม	31
4.4	ห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่	32
4.5	มาตรฐานในการพิจารณาออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์และระยะเวลาการตรวจสุขภาพ	32
4.6	ในกรณีที่ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ดังกล่าว มีอายุครบ ดังต่อไปนี้.....	33
4.7	การยื่นขอใบสำคัญแพทย์	33
4.7.1	การขอออกใบสำคัญแพทย์ครั้งแรก (Initial issuance).....	34
4.7.2	การขอต่อใบสำคัญแพทย์.....	34
4.8	การดำเนินการของนายแพทย์ผู้ตรวจ/นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส	34
4.9	ผู้มีสิทธิอุทธรณ์.....	36
4.10	การกำหนดวันที่ตรวจสุขภาพในแบบใบสำคัญแพทย์ (Date of examination)	37
4.11	การกำหนดระยะเวลามีผลบังคับใช้ในแบบใบสำคัญแพทย์ (Valid until)	37
4.12	ใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราวในกรณีดังต่อไปนี้	38
4.13	ผู้อำนวยการอาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบสำคัญแพทย์ในกรณีดังต่อไปนี้.....	38
4.14	ผู้อำนวยการอาจพิจารณาสั่งเพิกถอนใบสำคัญแพทย์ในกรณีดังต่อไปนี้.....	39
4.15	ในกรณีที่ใบสำคัญแพทย์สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด.....	39
4.16	คณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ (Board of Aeromedical Specialist - BAS)....	39
4.17	เมื่อพบว่าผู้ขอจงใจปกปิด ข้อมูล หรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ	39

4.18	พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเวชศาสตร์การบิน.....	40
5.	ระยะเวลาในการตรวจสุขภาพ (Period of Validity of Medical Assessment)	42
5.1	กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิงในการออกใบอนุญาต.....	42
5.2	กำหนดระยะเวลาตรวจสุขภาพ	42
6.	ข้อกำหนดด้านการดำเนินงานและการให้บริการตรวจสุขภาพทางเวชศาสตร์การบิน	44
6.1	ข้อกำหนดด้านสถานที่ในการให้บริการ.....	44
6.2	ข้อกำหนดด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สำหรับการตรวจสุขภาพ.....	45
6.3	ขั้นตอนการให้บริการการตรวจสุขภาพ.....	46
7.	หน้าที่และความรับผิดชอบของ AeMC/AeMO	49
7.1	ควบคุมและกำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส.....	49
7.2	กำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความลับของข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ.....	52
7.3	กำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องทางการแพทย์และลงนามในใบสำคัญแพทย์ ..	53
7.4	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพ	54
7.5	กำกับดูแลการเข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน และหลักสูตรทบทวน	55
7.6	การนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง กรณีใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราว.....	55
7.7	การอำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบ	56
7.8	ปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด	57
7.9	คุณสมบัติของการได้รับการแต่งตั้ง	57
8.	การเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการตรวจติดตาม	58
8.1	ขอบเขตการบังคับใช้.....	58
8.2	ขอบเขตการตรวจติดตาม	58
8.3	การตรวจติดตาม (Surveillance)	58
8.4	การตรวจติดตามการปฏิบัติงานของ AMEs/SAMEs	59
8.5	การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินการแก้ไข.....	60
8.6	การดำเนินการเมื่อตรวจพบข้อบกพร่องหรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด	60
8.6.1	หลักเกณฑ์และขอบเขตการพิจารณา	60
8.6.2	การจัดระดับ NC (NC Categorization).....	61
8.6.3	การดำเนินการแก้ไข NC	63
8.6.4	การแก้ไข NC ในกรณีแต่งตั้งครั้งแรก	65
8.6.5	การแก้ไขข้อบกพร่องในช่วงเปลี่ยนผ่าน	66
8.6.6	กรณี CAP ที่ไม่เป็นที่ยอมรับ	67
8.6.7	การแจ้งเตือนกรณีไม่ตอบกลับหรือไม่ดำเนินการตามแผนการแก้ไข.....	68
8.6.8	การขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง	69
8.6.9	แผนผังแสดงการดำเนินการตรวจติดตามตามวงจร	70
8.6.10	ขั้นตอนแสดงการดำเนินการตรวจติดตามตามวงจร	71

9. การบังคับใช้กฎหมายและมาตรการทางปกครอง (Enforcement)	74
9.1 หลักการทั่วไป (General).....	74
9.2 บทกำหนดโทษและมาตรการบังคับใช้	74
9.2.1 การเพิ่มระดับความรุนแรงของมาตรการการบังคับใช้กฎหมายสำหรับนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส	74
9.2.2 การเพิ่มระดับความรุนแรงของมาตรการการบังคับใช้กฎหมายสำหรับศูนย์เวชศาสตร์ การบินพลเรือน สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน	77
9.3 การอุทธรณ์คำสั่งบังคับใช้กฎหมาย (Appeal to Enforcement Action)	79
10. การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) และแผนกู้คืนระบบ (Disaster Recovery Plan: DRP)	80
10.1 การประเมินความเสี่ยงและสถานการณ์ฉุกเฉิน (Risk Assessment).....	80
10.2 การกำหนดแผนความต่อเนื่องของการให้บริการ (BCM Plan).....	80
10.3 แผนกู้คืนระบบและข้อมูล (Disaster Recovery Plan: DRP)	81
10.4 การกำหนดบทบาทและผู้รับผิดชอบ (Roles and Responsibilities).....	81
10.5 การสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน (Communication Plan)	81
10.6 การทดสอบและทบทวนแผน (Testing and Review).....	82
10.7 การจัดเก็บหลักฐานและการตรวจสอบ (Documentation and Audit Trail).....	82
11. แบบฟอร์ม (Forms)	83
11.1 แบบฟอร์มคำร้องขอรับการเป็นแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจ เวชศาสตร์การบินพลเรือน	84
11.2 แบบฟอร์มแจ้งกำหนดการตรวจติดตาม (Audit Notification)	87
11.3 แบบฟอร์มสรุปผลการตรวจติดตาม (Audit Report)	91
11.4 แบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด.....	97
11.5 แบบใบสำคัญการแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน	101
11.6 แบบใบสำคัญการแต่งตั้งสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน	102

0. บทนำ

0.1 ความเป็นมา

ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเวชศาสตร์การบินพลเรือน ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์และเสนอแนะนโยบาย แผน ขั้นตอนการปฏิบัติ และมาตรฐานทางการแพทย์ที่ใช้ในการตรวจหรือการดำเนินงานด้านมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน รวมถึงการศึกษาและฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นการกำกับดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานในการแต่งตั้งและสิ้นสุดการเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ตลอดจนกำกับดูแลมาตรฐานทางการแพทย์ตลอดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับใบสำคัญแพทย์ของผู้ประจำหน้าที่ในทุกระณี ไม่ว่าจะเป็นการออก การต่ออายุ การพักใช้ การเพิกถอน และการตรวจเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่สำคัญ แพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ หรือการสั่งให้เข้ารับการตรวจเพิ่มเติม รวมทั้งการเก็บรักษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลการตรวจและมาตรฐานดังกล่าว ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวต้องได้ตามมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามที่กำหนด รวมถึงต้องกำกับดูแลนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสภายใต้การกำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด ทั้งในด้านการตรวจสุขภาพเพื่อออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ การรักษาความลับของข้อมูลและเอกสารทางการแพทย์ การส่งเสริมความรู้และการฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์การบินอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การตรวจสุขภาพผู้ประจำหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนด และตระหนักถึงบทบาทของตนในการรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวปฏิบัติฉบับนี้จะประโยชน์ต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการรับบริการที่เกี่ยวข้องกับใบสำคัญแพทย์ในทุกระณี ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน

0.2 วัตถุประสงค์

ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินจึงได้จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

(1) เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับใบสำคัญแพทย์ของผู้ประจำหน้าที่ในทุกระณี

(2) เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเข้าใจหน้าที่และข้อห้ามของตน รวมถึงบทบาทในการกำกับดูแลนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐานที่กำหนด

(3) เพื่อส่งเสริมให้การตรวจสุขภาพผู้ประจำหน้าที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ด้านการบินพลเรือน ตามที่กำหนดในภาคผนวก 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

(4) เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของตนในการรักษามาตรฐานความปลอดภัยในการบินพลเรือน อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ประจำหน้าที่และประชาชนผู้ใช้บริการ

(5) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับการตรวจติดตาม (Surveillance) จากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

0.3 ขอบเขตของแนวปฏิบัติ

แนวปฏิบัติฉบับนี้ใช้บังคับกับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (AeMC) และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (AeMO) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย รวมถึงนายแพทย์ผู้ตรวจ (AME) และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (SAME) ที่ปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าว ครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) คุณสมบัติ การยื่นขอ การแต่งตั้ง การต่ออายุ การพักใช้ และการเพิกถอนการแต่งตั้งของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

(2) หน้าที่และข้อห้ามของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน รวมถึงการกำกับดูแลนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

(3) กระบวนการตรวจสุขภาพและการดำเนินการเกี่ยวกับใบสำคัญแพทย์ของผู้ประจำหน้าที่ในทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นการออก การต่ออายุ การพักใช้ การเพิกถอน และการตรวจเพิ่มเติมในกรณีที่ใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้

(4) มาตรฐานด้านการรักษาความลับของข้อมูลและเอกสารทางการแพทย์ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูลของผู้ขอรับใบสำคัญแพทย์

(5) การเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการตรวจติดตาม (Surveillance) จากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย รวมถึงกระบวนการจัดการข้อบกพร่อง (Non-Compliance) และการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย

(6) แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

0.4 วันที่มีผลบังคับใช้

แนวทางปฏิบัติฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเป็นฉบับที่ 01 ปรับปรุงครั้งที่ 00 และได้ออกเอกสารเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2569

0.5 เอกสารอ้างอิง (กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง)

- ◆ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่
- ◆ ระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568
- ◆ ระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568
- ◆ ประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เรื่อง มาตรฐานในการออกใบสำคัญแพทย์แต่ละชั้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565
 - ◆ CAAT-AMD-AMCAM: คู่มือการตรวจสอบ AeMC/AeMO (AMC/AMO Audit Manual) Issue 01 Rev 02
 - ◆ CAAT-SMO-NCP: Non-Compliance Management Procedure Issue 06 Rev 00
 - ◆ CAAT-QAD-AUP: Audit Procedure Issue 06 Rev 00
 - ◆ CAAT-AMD-AMM: AMD Manual และ CAAT-AMD-WP: AMD Work Procedure
 - ◆ ICAO Annex 1 – Personnel Licensing
 - ◆ ICAO Doc 8984 – Manual of Civil Aviation Medicine
 - ◆ ICAO Doc 9379 – Manual of Procedures for Establishment and Management of a State's Personnel Licensing System

1. โครงสร้างองค์กร หน้าที่ความรับผิดชอบ

1.1 กฎหมาย/ระเบียบ/คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

- ◆ พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558
- ◆ คำสั่งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ที่ 240/2568 เรื่อง การแบ่งส่วนงานย่อยและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนงานย่อยภายในสำนัก ฝ่าย และศูนย์

1.2 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

1.2.1 ความเป็นมาของการจัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

จากการที่ประเทศไทยได้รับการตรวจสอบติดตามการดำเนินการภายใต้โครงการตรวจสอบการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program; USOAP) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ได้เปลี่ยนวิธีการตรวจสอบจากเดิมในปี พ.ศ. 2539 ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศ (SARPs) เฉพาะในภาคผนวกที่ 1 ภาคผนวกที่ 6 และภาคผนวกที่ 8 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2548 ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศในทุกภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (All Safety-related annex) มาเป็นวิธีการตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach; CMA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวปรากฏผลของการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการ (Lack of Effective Implementation; LEI) ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนที่สำคัญรวม 8 ด้าน ซึ่งมีผลทำให้องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศการพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (SSC) ของประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศในวันที่ 18 มิถุนายน 2558 ไม่เห็นชอบกับแผนแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวที่ประเทศไทยได้จัดทำเสนอด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วน เพื่อมิให้ผลของการประกาศพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัยข้างต้นส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยระดับมาตรฐานการบินพลเรือนของประเทศไทยจากองค์การบริหารการบินอื่น รวมถึงการพิจารณาสิทธิการบินและการทำการบินของไทย อันจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการบิน ผลกระทบต่อประโยชน์และความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และต้องปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบินพลเรือนของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งให้เป็นไปตามข้อกำหนดและข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558

โดยให้จัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยขึ้น เรียกโดยย่อว่า “กพท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Civil Aviation Authority of Thailand” เรียกโดยย่อว่า “CAAT” เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคลกิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (อ้างอิง : พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558)

1.2.2 วัตถุประสงค์ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

- (1) กำกับ ดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนา กิจกรรมการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสิ่งแวดล้อม การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจการบินขนส่งทางอากาศและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานสากล
- (2) ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ
- (3) ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายระบบการขนส่งทางอากาศ อุตสาหกรรมการบินและกิจการการบินพลเรือนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล
- (4) เป็นศูนย์กลางในการให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือนให้สามารถดำเนินการและแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2.3 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนา กิจกรรมการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสิ่งแวดล้อม การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจการบินขนส่งทางอากาศ ตลอดจนระบบโครงสร้างพื้นฐานการบินพลเรือนของประเทศ
- (2) เสนอแนะนโยบายต่อคณะกรรมการการบินพลเรือนเกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือนและการขนส่งทางอากาศ
- (3) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (4) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการให้กับคณะกรรมการการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนมอบหมาย
- (5) ดำเนินการจัดทำแผนอำนวยความสะดวก แผนรักษาความปลอดภัย และแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการการบินพลเรือนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว
- (6) ดำเนินการจัดระเบียบการบินพลเรือน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับ การใช้ยานพาหนะให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- (7) ตรวจสอบ ติดตาม ควบคุม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการบินและกิจการการบินพลเรือนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานสากล
- (8) กำกับดูแลกิจการสนามบินและสนามบินอนุญาตที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศหรือตามกฎหมายอื่นให้เกิดความปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล
- (9) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนคณะกรรมการการบินพลเรือนและส่วนราชการในการประสานงานหรือเจรจากับองค์การระหว่างประเทศหรือต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิในการบิน หรือการทำ ความตกลงใดๆ เกี่ยวกับการบินพลเรือนอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น
- (10) ร่วมมือและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในด้านการบินพลเรือนตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี
- (11) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนากิจการการบินพลเรือน
- (12) ให้การรับรองหลักสูตรและสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศและกำหนดคุณสมบัติและความรู้ของบุคลากรด้านการบินอื่นที่พึงต้องมี

- (13) กำหนดมาตรฐานการทำงานของผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (14) จัดทำทะเบียนอากาศยาน รวมทั้งทะเบียนผู้ประจำหน้าที่และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน
- (15) จัดทำและเผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการบินพลเรือน
- (16) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

1.3 การปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

หน้าที่ส่วนหนึ่งของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย คือการรับผิดชอบเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ การตรวจติดตามผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ซึ่งการสั่งให้ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่เข้ารับการตรวจสุขภาพร่างกาย จะต้องมีการกำหนดในการแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือน จัดให้มีและพัฒนามาตรฐานทางการแพทย์ที่ใช้ในการตรวจสุขภาพผู้ประจำหน้าที่ ซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 ของอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย จึงออกคำสั่งให้จัดตั้งฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน

1.4 ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน

ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (Aeromedical Standards Department - AMD) มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนามาตรฐาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ และพัฒนา จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดมาตรฐานและกฎเกณฑ์ รวมถึงจัดทำหลักเกณฑ์ คู่มือและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเวชศาสตร์การบิน
2. พิจารณาและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศว่าด้วยเวชศาสตร์การบินเสนอแนะนโยบายและดำเนินการด้านเวชศาสตร์การบินของผู้ประจำหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. เสนอแนะนโยบายและดำเนินการด้านเวชศาสตร์การบินของผู้ประจำหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
4. พิจารณาให้การรับรองและกำกับดูแล การดำเนินการออก การต่ออายุหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ และพิจารณาการพักใช้หรือเพิกถอนใบสำคัญแพทย์แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่
5. พิจารณาแต่งตั้งหรือสิ้นสุดของนายแพทย์ผู้ตรวจเวชศาสตร์การบิน และศูนย์เวชศาสตร์การบิน พิจารณาดำเนินการรับรองและกำกับดูแลสถาบันที่ดำเนินงานด้านเวชศาสตร์การบิน
6. พิจารณาดำเนินการรับรองและกำกับดูแลสถาบันที่ดำเนินงานด้านเวชศาสตร์การบิน
7. เป็นศูนย์ข้อมูลในการเก็บรวบรวมประวัติด้านเวชศาสตร์การบินของผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่
8. ดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และงานตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ
9. บริหารความเสี่ยงตามภารกิจในความรับผิดชอบในฐานะเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) หรือเจ้าของความเสี่ยงร่วม
10. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1.4.1 กองพัฒนามาตรฐานเวชศาสตร์การบิน

กองพัฒนามาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (Aeromedical Standards Division – MS) มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) พิจารณา และเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดขององค์กรการบินระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการด้านมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน
- (2) ตรวจสอบ/เสนอแนะให้มีการกำหนด/ทบทวนนโยบาย แผนงาน กฎเกณฑ์ ระบบงาน กระบวนการและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับมาตรฐานทางการแพทย์ที่ใช้ในการดำเนินงานด้านมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน
- (3) ให้คำแนะนำปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน รวมทั้งด้านสาธารณสุขของกิจการการบินพลเรือน
- (4) เป็นศูนย์ข้อมูลในการเก็บรวบรวมกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ การตีความกฎหมาย และความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับด้านเวชศาสตร์การบิน
- (5) ศึกษา ติดตาม วิเคราะห์ พัฒนามาตรฐาน กฎ ระเบียบ และจัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดมาตรฐาน และกฎเกณฑ์รวมถึงการจัดทำหลักเกณฑ์ คู่มือ และวิธีการปฏิบัติด้านเวชศาสตร์การบิน
- (6) ประสานงานกับส่วนงานด้านสาธารณสุข ทั้งในและต่างประเทศเพื่อปรับปรุงมาตรฐานการตรวจสอบผู้ถือใบอนุญาต
- (7) ดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และงานตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (8) บริหารความเสี่ยงตามภารกิจในความผิดชอบในฐานะเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) หรือเจ้าของความเสี่ยงร่วม
- (9) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1.4.2 กองมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์

กองมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์ (Medical Certificate Standards Division – MC) มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) จัดทำมาตรฐาน หลักเกณฑ์ คู่มือ และวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการกำกับดูแลมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์
- (2) พิจารณาและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดขององค์กรการบินระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์
- (3) เสนอแนะนโยบายและการติดตามการดำเนินงานด้านมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์ เพื่อพัฒนามาตรฐานที่เกี่ยวข้องในกิจการการบินพลเรือนของประเทศให้มีประสิทธิภาพ
- (4) ดำเนินการจัดทำและปรับปรุงแผนรองรับภาวะฉุกเฉินที่เกี่ยวข้อง
- (5) พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การพักใช้ เพิกถอน และไม่ต่ออายุการแต่งตั้งของนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน
- (6) กำกับดูแลตลอดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการออกใบสำคัญแพทย์

(7) ประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายเวชศาสตร์การบินของส่วนงานการบินพลเรือนในด้านที่เกี่ยวข้องในการตรวจทางการแพทย์และการออกใบสำคัญแพทย์ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคู่มือที่เกี่ยวข้อง

(8) ตรวจสอบ/เสนอแนะให้มีการกำหนด/ทบทวนนโยบาย แผนงานกฎเกณฑ์ ระบบงาน กระบวนการและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับมาตรฐานทางการแพทย์ที่ใช้ในการดำเนินงานด้านมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน

(9) ตรวจสอบมาตรฐานด้านเวชศาสตร์การบินของผู้ถือใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตลอดเวลา

(10) กำกับดูแลและตรวจสอบการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทของผู้ถือใบอนุญาต รวมถึงคำแนะนำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานเวชศาสตร์การบินรวมทั้งด้านสาธารณสุขของกิจการการบินพลเรือน

(11) เป็นศูนย์ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติการรายงานผลการตรวจสุขภาพและเอกสารหลักฐานด้านการแพทย์และด้านอื่นๆ อันเกี่ยวกับการพิจารณาการออก การต่ออายุหรือไม่ต่ออายุ การพักใช้หรือการเพิกถอนใบสำคัญแพทย์ของผู้ขอรับใบสำคัญแพทย์ และผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่

(12) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำด้านมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์ รวมทั้งด้านสุขอนามัยแก่ผู้ถือใบอนุญาตและส่วนงานต้นสังกัดของผู้ถือใบอนุญาต

(13) ศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับมาตรฐาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ ในด้านที่เกี่ยวข้อง

(14) ประสานงานกับส่วนงานด้านสาธารณสุขทั้งภายในและระหว่างประเทศเพื่อให้มีการปฏิบัติที่สอดคล้องสถานการณ์ตลอดเวลา

(15) ดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และงานตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

(16) บริหารความเสี่ยงตามภารกิจในรับความผิดชอบในฐานะเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) หรือเจ้าของความเสี่ยงร่วม

(17) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1.5 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส

การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ดูในข้อ 2.4

หน้าที่และข้อห้ามของนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ดูในข้อ 2.4.6

1.6 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ

การแต่งตั้งนายแพทย์นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ ดูในข้อ 2.5

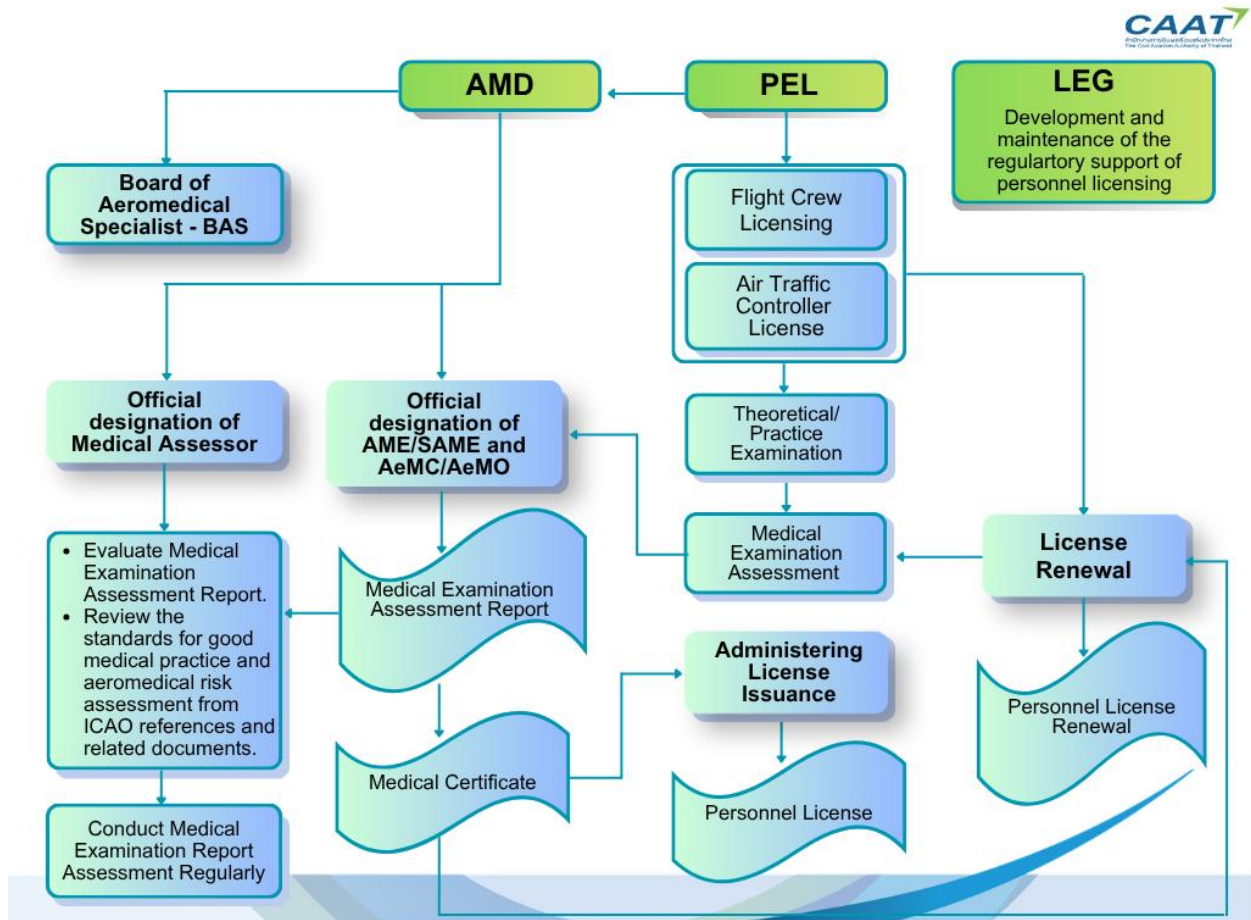
หน้าที่และอำนาจของนายแพทย์นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ ดูในข้อ 2.5.1

1.7 การแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

การแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ดูในข้อ 3

อำนาจหน้าที่ของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ดูในข้อ 3.9

1.8 แผนผังแสดงการเชื่อมโยงการทำงานด้านเวชศาสตร์การบิน

2. นายแพทย์ผู้ตรวจ, นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส, นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ

2.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิง

- ◆ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่
- ◆ ระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ให้ไว้ ณ วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2568
- ◆ ประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 พ.ศ. 2562

2.2 บทนำ

เพื่อให้การตรวจเพื่อออกหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้แก่ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ดำเนินการโดยนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้อำนวยการกำหนด และเพื่อให้ผู้ประจำหน้าที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าหย่อนคุณสมบัติเกี่ยวกับสุขภาพให้รับการทดสอบโดยการตรวจทางการแพทย์ และผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานที่เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 7 วันขึ้นไป จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เมื่อนายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดจะได้ตรวจและออกใบรับรองว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

2.3 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารระบบนายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือน ขั้นตอนในการแต่งตั้งและสิ้นสุดของนายแพทย์ผู้ตรวจ การตรวจสุขภาพทางเวชศาสตร์การบินของแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด และการอุทธรณ์เป็นไปโดยมีระเบียบและอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เป็นไปตามระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568

2.4 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจ (AME) และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (SAME)

2.4.1 คุณสมบัติและการยื่นเอกสาร

ผู้ที่ประสงค์จะขอรับการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน จะต้องมีความรู้และยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(1) นายแพทย์ผู้ตรวจ (AME)

(ก) คุณสมบัติ

- 1) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
- 2) เป็นผู้ได้รับใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมจากแพทยสภา

3) ผ่านการอบรมหลักสูตรแพทย์เวชศาสตร์การบินที่ผู้อำนวยการรับรอง หรือหลักสูตรอื่นที่เทียบเท่าที่ผู้อำนวยการยอมรับ หรือได้รับวุฒิบัตรหรืออนุมัติบัตรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การบินของแพทยสภา

4) มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง

5) ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้การแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือถูกเพิกถอนการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจมายังไม่ครบสองปี

(ข) เอกสารที่ต้องยื่นประกอบคำขอ

1) สำเนาบัตรประชาชน

2) สำเนาปริญญาบัตรแพทยศาสตรบัณฑิต

3) สำเนาใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา

4) สำเนาวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรหลักสูตรแพทย์เวชศาสตร์การบินที่ผู้อำนวยการรับรอง หรือสำเนาวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรหลักสูตรอื่นที่เทียบเท่าที่ผู้อำนวยการยอมรับหรือสำเนาวุฒิบัตรหรืออนุมัติบัตรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การบินของแพทยสภา แล้วแต่กรณี

5) ใบรับรองแพทย์

6) หนังสือขอรับการแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจจากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ผู้อำนวยการแต่งตั้งที่จะใช้ทำการตรวจ

7) เอกสารอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(2) นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (SAME)

(ก) คุณสมบัติ

1) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย

2) เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายแพทย์ผู้ตรวจและปฏิบัติหน้าที่นายแพทย์ผู้ตรวจมาแล้วอย่างน้อยห้าปี และได้ทำการตรวจเพื่อออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ไม่น้อยกว่าสิบห้ารายภายในระยะเวลาสามปีนับถึงวันยื่นคำขอ

3) เป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรหรืออนุมัติบัตรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การบินของแพทยสภา หรือหลักสูตรแพทย์เวชศาสตร์การบินขั้นสูงหรือหลักสูตรอื่นที่เทียบเท่าที่ผู้อำนวยการยอมรับหรือรับรอง

4) ผ่านการอบรมการศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านเวชศาสตร์การบินตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

5) มีประสบการณ์และความคุ้นเคยกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ

6) มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง

7) ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบสำคัญการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส หรือถูกเพิกถอนใบสำคัญการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมายังไม่ครบสองปี

(ข) เอกสารที่ต้องยื่นประกอบคำขอ

1) สำเนาบัตรประชาชน

2) สำเนาอนุมัติบัตรหรืออนุมัติบัตรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การบินของแพทยสภา หรือหลักสูตรแพทย์เวชศาสตร์การบินชั้นสูง หรือหลักสูตรอื่นที่เทียบเท่าที่ผู้อำนวยการยอมรับหรือรับรอง

3) สำเนาเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงว่าได้รับการอบรมศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับด้าน เวชศาสตร์การบิน

4) สำเนาเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าผู้ขอมีประสบการณ์และคุ้นเคยด้านการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ

5) ใบรับรองแพทย์

6) หนังสือขอรับการแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสจากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือ สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ผู้อำนวยการแต่งตั้งที่จะใช้ทำการตรวจ

7) เอกสารอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

2.4.2 ระยะเวลาประกาศแต่งตั้ง

ผู้อำนวยการจะประกาศแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส โดยมีวาระคราวละ 3 ปี พร้อมทั้งออกใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส

2.4.3 การขอรับการแต่งตั้งต่อ

นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุการแต่งตั้ง ให้ยื่นคำขอ ต่อสำนักงานล่วงหน้าก่อนครบกำหนดไม่เกิน 90 วัน

2.4.4 การจัดทำบัญชีรายชื่อ

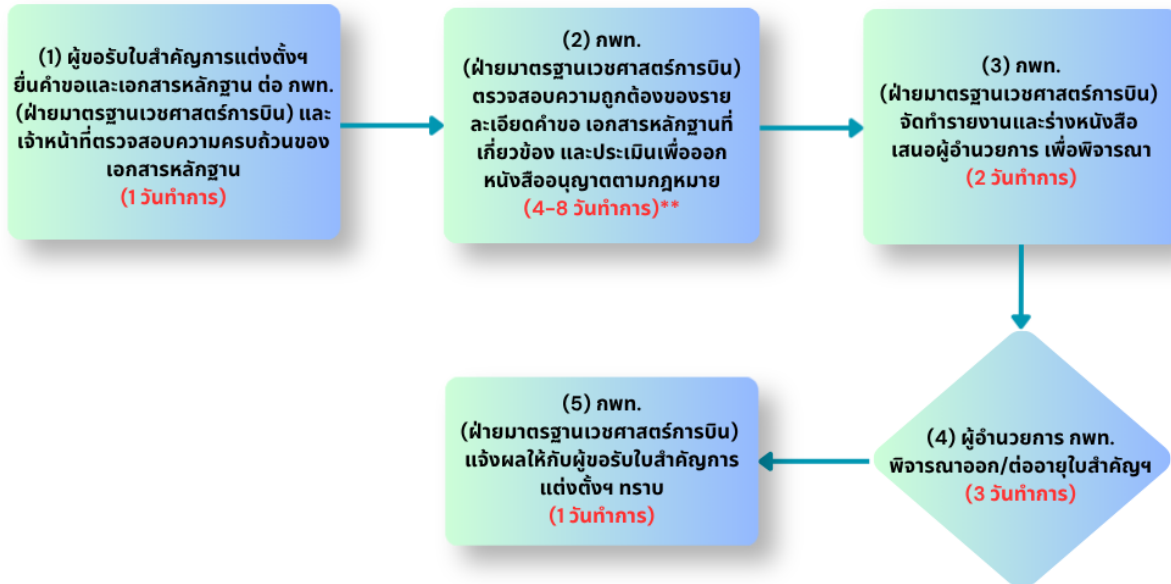
สำนักงานจะดำเนินการจัดทำบัญชีรายนามนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ได้รับการ แต่งตั้งตามลำดับเลขที่ โดยระบุสถานที่ตรวจและวันที่ได้รับการแต่งตั้งและวันครบกำหนดอายุการแต่งตั้ง โดยจะประกาศเป็นการทั่วไปและทบทวนเป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง สามารถเข้าไปตรวจสอบ รายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ <https://www.caat.or.th/aviation/aeromedical/medical-ame-same-list/> หากตรวจสอบแล้วพบว่า รายชื่อไม่ถูกต้องหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน โปรดแจ้งมายังฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์ การบิน ทางอีเมล amd@caat.or.th หรือ โทรศัพท์ 02-5688837

2.4.5 กระบวนการออกและต่ออายุ

กระบวนการออกและต่ออายุใบสำคัญการ แต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ ผู้ตรวจอาวุโส

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง :

(1) ระเบียบ กพท. ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส
ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบิน
พลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568
ผู้มีอำนาจ : ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
ระยะเวลาดำเนินงาน : 15 วันทำการ

หมายเหตุ :

*กรณีผู้ขอรับใบสำคัญการแต่งตั้งฯ ยื่นคำขอด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ผู้ยื่นคำขอ ณ กพท. โดยหากจัดส่งเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน กพท. ขอสงวนสิทธิ์ในการไม่รับคำขอและเอกสารทั้งหมด ณ วันที่ยื่นคำขอ (กรณียื่นคำขอผ่านทางไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือผ่านระบบของสงวนสิทธิ์ดำเนินการตามหมายเหตุ**)

** หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่าข้อมูลและเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง โดยผู้ขอรับใบสำคัญการแต่งตั้งฯ ไม่ได้ทำการแก้ไขและจัดส่งให้ภายใน 10 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าหน้าที่ จะถือว่าผู้ขอรับใบสำคัญการแต่งตั้งฯ ไม่ประสงค์จะดำเนินการเรื่องดังกล่าวต่อไป กพท. จะขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาคืนคำขอฯ พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบ

** ขั้นตอนที่ 2 กรณีต่ออายุใช้ระยะเวลาภายใน 4 วัน และกรณีแต่งตั้งใหม่ ใช้ระยะเวลาภายใน 8 วัน

2.4.6 หน้าที่และข้อห้าม

นายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมีหน้าที่และข้อห้าม ดังต่อไปนี้

(1) ทำการตรวจ ณ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ผู้อำนวยการแต่งตั้ง

(2) ตรวจทางการแพทย์เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ขอรับการตรวจสุขภาพเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่สำนักงานกำหนด และออกใบสำคัญแพทย์ตามสิทธิที่ตนได้รับ

(3) ส่งสำเนารายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) และเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพที่ต้องการพิจารณาเงื่อนไขจำกัดการปฏิบัติหน้าที่จากการมีความสมบูรณ์ของร่างกายหรือจิตใจที่ต่ำกว่ามาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนดไว้ ไปยังสำนักงานเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า

(4) ส่งสำเนาคำร้องขอตรวจสุขภาพ สำเนารายงานผลการตรวจสุขภาพ และเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพทั้งในกรณีที่ออกหรือไม่ออกใบสำคัญแพทย์รวมทั้งสำเนาใบสำคัญแพทย์ ไปยังสำนักงานเป็นรายเดือนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้สามารถจัดส่งในรูปแบบไฟล์เอกสารฉบับจริง (Hard Copy) ทางไปรษณีย์หรืออิเล็กทรอนิกส์ (Soft File) ที่มีการระบุตัวตนของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส

(แล้วแต่กรณี) และศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (แล้วแต่กรณี) อย่างชัดเจนและครบถ้วน

(5) เก็บรักษาข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพทุกรายไว้เป็นความลับ

(6) คงความรู้และศึกษาเพิ่มเติมทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับด้านเวชศาสตร์การบิน

(7) เข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านเวชศาสตร์การบิน และเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร ทบทวน (Refresher Training) ที่จัดโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ หรือสำนักงาน หรือหลักสูตร ที่ได้รับการรับรองจากผู้อำนวยการ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ภายในระยะเวลาสามปี

(8) ศึกษาและทำความเข้าใจอย่างละเอียดในกฎ ระเบียบ นโยบาย และขั้นตอนการปฏิบัติของ สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบสำคัญแพทย์ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(9) ทำความคุ้นเคยและหาประสบการณ์ด้านการบินและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่

(10) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) และให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและกระทบต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้านการบิน

(11) รายงานสำนักงาน เมื่อพบกรณีผู้ขอรับการตรวจสุขภาพแจ้งข้อมูลทางการแพทย์ที่จำเป็น ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง จงใจปกปิดข้อมูลหรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ โดยไม่ชักช้า

(12) อำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบ เพื่อติดตามการดำเนินงาน ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการแต่งตั้งหรือขอรับการแต่งตั้ง รวมถึงการแสดงหรือส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ถูกร้องขอ

(13) ห้ามออกใบสำคัญแพทย์ให้แก่ตนเอง

(14) ห้ามตรวจทางการแพทย์แก่ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ หากขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดหรือฝ่าฝืน หน้าที่และข้อห้ามตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(15) ปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

2.4.7 การพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุ

ผู้อำนวยการอาจพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุการแต่งตั้งให้เป็นนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งขาดคุณสมบัติ ตามข้อ 2.4.1 หรือฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือข้อห้ามตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ 2.4.6

2.5 การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ (Medical Assessor)

ผู้อำนวยการจะแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่มีคุณสมบัติประสบการณ์ และการฝึกอบรมตามที่ผู้อำนวยการกำหนด ให้เป็นนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ

2.5.1 หน้าที่และอำนาจของนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ

ให้นายแพทย์ผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและประเมินรายงานผลการตรวจสุขภาพ ที่นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสส่งให้สำนักงานว่ามีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ รวมทั้งตรวจสอบการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามในการปฏิบัติ

หน้าที่ของนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2.4.6 และข้อ 3.9

ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้นายแพทย์ผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจเข้าไปในศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเพื่อตรวจติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส และศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน เพื่อกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการตรวจและเรียกให้แสดง หรือส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หากมีข้อเท็จจริงปรากฏแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบว่านายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อ 2.4.6 หรือข้อ 3.9 แล้วแต่กรณีหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้นายแพทย์ผู้ตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้อำนวยการ

นอกจากนี้ให้นายแพทย์ผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(1) รักษาความลับทางการแพทย์ของผู้รับการตรวจสุขภาพและพิจารณากำหนดขอบเขตในการเปิดเผยข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือ

(2) ให้ความคิดเห็นทางการแพทย์แก่นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส เพื่อพิจารณาในกรณีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน หรือเป็นเรื่องที่มีผลกระทบในวงกว้าง หรือกรณีอื่น ๆ ที่เห็นสมควรต้องพิจารณาอย่างรัดกุมและรอบคอบ

(3) ดำเนินการจัดทำกรับรองข้อสรุปทางการแพทย์ในกรณีที่ผู้รับการตรวจสุขภาพต้องการพิจารณาเงื่อนไขและข้อจำกัดทางการแพทย์

(4) ประเมินสมรรถนะและความสามารถของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ก่อนขอรับการแต่งตั้งและตลอดระยะเวลาการแต่งตั้ง

(5) หน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

2.5.2 การตรวจติดตามการปฏิบัติงานของ AMEs/SAMEs

นายแพทย์ผู้ตรวจสอบจะดำเนินการตรวจติดตามและตรวจสอบนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอย่างน้อยทุกสองปี เพื่อประเมินความสามารถและความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานจะดำเนินการติดตามกำกับดูแลผ่านวิธีการต่าง ๆ รายละเอียดในหัวข้อ 8.4

2.5.3 การตรวจสอบตามรอบวาระตามแผนการตรวจสอบประจำปี

จากการดำเนินงานของศูนย์เวชศาสตร์การบินหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนตามแผนการตรวจสอบประจำปี ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสพิจารณาดำเนินการให้ข้อมูลลงในแบบฟอร์ม CAAT-AMD-101 Aeromedical Examiner (AME) Audit Form เพื่อให้ นายแพทย์ผู้ตรวจสอบจากสำนักงานทราบและพิจารณารายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

2.6 การสื่อสาร

การสื่อสารการบังคับใช้/ปรับปรุง กฎ ระเบียบ มาตรฐาน หรือคู่มือที่เกี่ยวข้องแก่ AeMC/AeMO/AME/SAME/MA ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) หนังสือ
- (2) อีเมล
- (3) Application Line
- (4) Website ของสำนักงาน
- (5) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (6) หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม

ภายหลังจากได้รับแจ้งการบังคับใช้หรือการปรับปรุงกฎ ระเบียบ มาตรฐาน หรือคู่มือที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดำเนินการแจ้งเวียนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง และถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ มาตรฐาน หรือคู่มือดังกล่าวอย่างเคร่งครัดต่อไป

3. ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

3.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิง

- ◆ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่
- ◆ ระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ให้ไว้ ณ วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2568

3.2 บทนำ

เพื่อให้การตรวจเพื่อออกหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้แก่ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ดำเนินการโดยนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้อำนวยการกำหนด และเพื่อให้ผู้ประจำหน้าที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าหย่อนคุณสมบัติเกี่ยวกับสุขภาพได้รับการทดสอบโดยการตรวจทางการแพทย์ และผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานที่เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 7 วันขึ้นไป จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เมื่อนายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดจะได้ตรวจและออกใบรับรองว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

3.3 วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การกำกับดูแล และการเพิกถอนการรับรองนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ตลอดจนการรับรองและกำกับดูแลศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด อันจะเป็นการประกันว่าการตรวจและประเมินสมรรถภาพทางการแพทย์ของผู้ประจำหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับข้อกำหนดด้านความปลอดภัยการบิน

ทั้งนี้ เพื่อให้การออกใบสำคัญแพทย์เป็นไปโดยมีระบบควบคุมกำกับที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งสนับสนุนการรักษาระดับความปลอดภัยด้านการบินพลเรือนของประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

3.4 คุณสมบัติและการยื่นเอกสาร

(1) ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน

(ก) คุณสมบัติ

1) เป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย หรือเป็นสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภาวิชาชีพและสถานพยาบาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

2) เป็นสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล เว้นแต่เป็นสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ

สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภาวิชาชีพ และสถานพยาบาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

- 3) มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในประเทศไทย
- 4) ในกรณีที่เป็นการบินรับบริการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนในครั้งแรก ต้องได้รับการแต่งตั้งเป็นสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
- 5) มีนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสจำนวนที่เพียงพอ
- 6) มีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจด้านเวชศาสตร์การบินครบถ้วนเพียงพอในการให้บริการ ให้หมายความว่า ต้องมีเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบสนับสนุนทางการแพทย์ที่สามารถใช้ในการตรวจร่างกาย ผู้ขอได้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 7 แห่งระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568 กล่าวคือ ผู้ขอจะต้องได้รับการตรวจความสมบูรณ์ของร่างกายทั่วไป การเอกซเรย์ปอด การตรวจเลือด การตรวจปัสสาวะ การตรวจหัวใจ การตรวจการได้ยิน และการตรวจอื่น ๆ ตามที่นายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเห็นสมควรตามมาตรฐานทางการแพทย์
- 7) ดำเนินกิจกรรมด้านเวชศาสตร์การบิน เช่น การลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศ การฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์การบิน การสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ อุบัติการณ์รุนแรงหรืออุบัติเหตุ การวิจัยพัฒนาทางด้านเวชศาสตร์การบิน เป็นต้น หรือตามที่ผู้อำนวยการกำหนด
- 8) ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบสำคัญการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือถูกเพิกถอนใบสำคัญการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนมาอย่างต่อเนื่อง

(ข) เอกสารที่ต้องยื่นประกอบคำขอ

- 1) สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือสำเนาใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล ยกเว้นสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภาวิชาชีพ และสถานพยาบาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- 2) สำเนาใบสำคัญการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสของหัวหน้าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน
- 3) รายชื่อนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ปฏิบัติงาน
- 4) รายการและจำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจด้านเวชศาสตร์การบิน
- 5) เอกสารแสดงการดำเนินกิจกรรมด้านเวชศาสตร์การบิน
- 6) แผนผังพร้อมภาพถ่ายส่วนต่าง ๆ ของสถานที่ทำการ
- 7) เอกสารอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(2) สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

(ก) คุณสมบัติ

- 1) เป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย หรือเป็นสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภาอากาศไทยและสถานพยาบาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- 2) เป็นสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล เว้นแต่เป็นสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภาอากาศไทย และสถานพยาบาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- 3) มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในประเทศไทย
- 4) ดำเนินกิจการสถานพยาบาลอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- 5) ในกรณีที่เป็นการยื่นคำขอรับการแต่งตั้งเป็นสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนครั้งแรก ต้องเป็นสถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่ผู้อำนวยการกำหนด ให้หมายความว่า การรับรองมาตรฐานการดำเนินงานของสถานพยาบาลในด้านระบบบริหารจัดการ คุณภาพและความปลอดภัยในการให้บริการทางการแพทย์ การควบคุมคุณภาพทางห้องปฏิบัติการ การสอบเทียบและบำรุงรักษาเครื่องมือแพทย์ การจัดการเวชระเบียนและข้อมูลสุขภาพ ตลอดจนระบบควบคุมการติดเชื้อและความปลอดภัยของผู้รับบริการ ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าสถานพยาบาลมีศักยภาพในการดำเนินการตรวจและประเมินสมรรถภาพทางการแพทย์ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ การรับรองดังกล่าวอาจเป็นการรับรองมาตรฐานสถานพยาบาลในระดับประเทศหรือระดับสากล ตามที่ผู้อำนวยการเห็นชอบหรือกำหนดเพิ่มเติม
- 6) มีนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุธจำนวนที่เพียงพอ
- 7) มีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจด้านเวชศาสตร์การบินครบถ้วนเพียงพอในการให้บริการ ให้หมายความว่า ต้องมีเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบสนับสนุนทางการแพทย์ที่สามารถใช้ในการตรวจร่างกายผู้ขอได้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 7 แห่งระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568 กล่าวคือ ผู้ขอจะต้องได้รับการตรวจความสมบูรณ์ของร่างกายทั่วไป การเอกซเรย์ปอด การตรวจเลือด การตรวจปัสสาวะ การตรวจหัวใจ การตรวจการได้ยิน และการตรวจอื่น ๆ ตามที่นายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุธ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเห็นสมควรตามมาตรฐานทางการแพทย์
- 8) ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้การแต่งตั้งให้เป็นสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือถูกเพิกถอนการแต่งตั้งให้เป็นสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนมายังไม่ครบสองปี

(ข) เอกสารที่ต้องยื่นประกอบคำขอ

- 1) สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือสำเนาใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล ยกเว้นสถานพยาบาลซึ่งดำเนินการโดยกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาของรัฐ หน่วยงานอื่นของรัฐ สภาอากาศไทย และสถานพยาบาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- 2) สำเนาใบสำคัญการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุธของหัวหน้าสถานที่เวชศาสตร์การบินพลเรือน

- 3) รายชื่อนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ปฏิบัติงาน
- 4) รายการและจำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจด้านเวชศาสตร์การบิน
- 5) แผนผังพร้อมภาพถ่ายส่วนต่าง ๆ ของสถานที่ทำการ
- 6) เอกสารอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

3.5 ระยะเวลาประกาศแต่งตั้ง

ผู้อำนวยการจะประกาศแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน โดยมีวาระคราวละ 3 ปี พร้อมทั้งออกใบสำคัญการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

3.6 การขอรับการแต่งตั้งต่อ

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุการแต่งตั้ง ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานล่วงหน้าก่อนครบกำหนดไม่เกิน 90 วัน โดยให้แนบเอกสารหรือหลักฐานประกอบตามข้อ 3.4 (1) (ข) และตามข้อ 3.4 (2) (ข)

3.7 การจัดทำบัญชีรายชื่อที่ได้รับการแต่งตั้ง

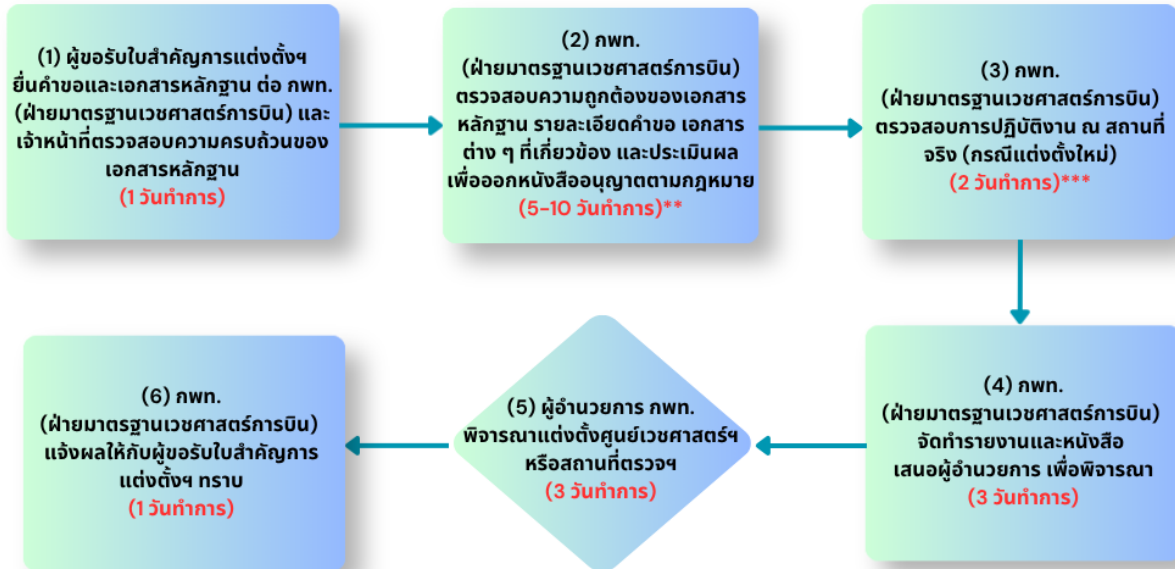
สำนักงานจะดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ได้รับการแต่งตั้ง ตามลำดับเลขที่ โดยระบุสถานที่ตรวจและวันที่ได้รับการแต่งตั้งและวันครบกำหนดอายุการแต่งตั้ง โดยจะประกาศเป็นการทั่วไปและทบทวนเป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

3.8 กระบวนการออกและต่ออายุ

กระบวนการออกและต่ออายุใบสำคัญการ แต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง :

(1) ระเบียบ กพท. ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส
ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบิน
พลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568
ผู้มีอำนาจ : ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
ระยะเวลาดำเนินงาน : 20 วันทำการ

หมายเหตุ :

กรณีผู้ขอรับใบสำคัญการแต่งตั้งฯ ยื่นคำขอด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ผู้ยื่นคำขอ ณ กพท. โดยหากจัดส่งเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน กพท. ขอสงวนสิทธิ์ในการไม่รับคำขอและเอกสารทั้งหมด ณ วันที่ยื่นคำขอ (กรณียื่นคำขอผ่านทางไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือผ่านระบบจะขอสงวนสิทธิ์ดำเนินการตามหมายเหตุ**) หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่ามีข้อมูลและเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง โดยผู้ขอรับใบสำคัญการแต่งตั้งฯ ไม่ได้ทำการแก้ไขและจัดส่งให้ภายใน 10 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าหน้าที่ จะถือว่าผู้ขอรับใบสำคัญการแต่งตั้งฯ ไม่ประสงค์จะดำเนินการเรื่องดังกล่าวต่อไป กพท. จะขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาคืนคำขอ พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบ

** ขั้นตอน (2) กรณีต่ออายุใช้ระยะเวลาภายใน 5 วัน และกรณีแต่งตั้งใหม่ ใช้ระยะเวลาภายใน 10 วัน

*** กรณีขอต่ออายุในขั้นตอน (3) ใช้หลักฐานผลการตรวจติดตาม Audit Report แทนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ณ สถานที่จริง

3.9 หน้าที่และข้อห้าม

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนมีหน้าที่และข้อห้ามดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมและกำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสปฏิบัติหน้าที่และไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2.4.6

(2) กำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความลับของข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ เช่น บันทึกการตรวจสุขภาพ รายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ใบสำคัญแพทย์ฉบับเดิม โดยจัดเก็บรักษาข้อมูลและเอกสารไว้ในที่ปลอดภัย เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี และจำกัดการเข้าถึงข้อมูลและเอกสารไว้สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

(3) ในกรณีที่กระบวนการตรวจเพื่อออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ให้กับผู้ขอรับการตรวจสุขภาพดำเนินการโดยนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนนั้น กำหนดให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเพียงหนึ่งคนเท่านั้น เป็นผู้ประสานงานตรวจสอบความถูกต้องทางการแพทย์และลงนามในใบสำคัญแพทย์ดังกล่าว

(4) แต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสหนึ่งคนเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสก่อนส่งรายงานผลการตรวจสุขภาพ ให้สำนักงาน พร้อมทั้งแจ้งชื่อนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่แต่งตั้งให้สำนักงานทราบ

(5) กำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสในสังกัดเข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน และหลักสูตรทบทวน (Refresher Training) ที่จัดโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ หรือสำนักงาน หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากผู้อำนวยความสะดวก อย่างน้อย 1 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

(6) ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุให้ใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราวตามระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(7) อำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบ เพื่อติดตามการดำเนินงานตลอดระยะเวลาที่ได้รับการแต่งตั้งหรือขอรับการแต่งตั้ง รวมถึงการแสดงหรือส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือที่ถูกร้องขอ

(8) ปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ถูกอำนาจการกำหนด

3.10 การพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุ

การพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

ผู้อำนวยการอาจพิจารณาพักใช้ เพิกถอน หรือไม่ต่ออายุการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งขาดคุณสมบัติตามข้อ 3.4 หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือข้อห้ามตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3.9

4. การขอและการออกใบสำคัญแพทย์ (Application and Issuance of Medical Certificate)

4.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิง

- ◆ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่
- ◆ กฎกระทรวง ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ. 2550 ให้ไว้ ณ วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2550
- ◆ กฎกระทรวง ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ให้ไว้ ณ วันที่ 2 มีนาคม 2559
- ◆ ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 24 ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ ประกาศ ณ วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2565
- ◆ ระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2568

4.2 บทนำ

เพื่อให้การขอและการออกใบสำคัญแพทย์มีหลักเกณฑ์ไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับมาตรฐานทางการแพทย์ อาศัยอำนาจตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 24 ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย จึงออกระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 22 สิงหาคม 2568 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3 บทนิยาม

- (1) “ใบสำคัญแพทย์” (Medical Certificate) หมายความว่า ใบสำคัญที่ออกให้กับผู้ประจำหน้าที่เพื่อรับรองว่ามีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ตามมาตรฐานทางการแพทย์และมีกำหนดระยะเวลาการรับรอง
- (2) “ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน” หมายความว่า ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
- (3) “มาตรฐานทางการแพทย์” (Medical Standards) หมายความว่า มาตรฐานทางการแพทย์ตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดเป็นมาตรฐานในการออกใบสำคัญแพทย์แต่ละชั้น
- (4) “ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน” (Subject Matter Experts (SMEs)) หมายความว่า บุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์เฉพาะด้าน ซึ่งผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ความเห็นทางวิชาการหรือเทคนิคเฉพาะแก่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินในการประกอบการพิจารณาหรือประเมินความเหมาะสมด้านเวชศาสตร์การบิน
- (5) “คณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ” (Board of Aeromedical Specialist (BAS)) หมายความว่า คณะนายแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านเวชศาสตร์การบินที่ผู้อำนวยการแต่งตั้ง
- (6) “ผู้ขอ” (Applicant) หมายความว่า ผู้ขอใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่หรือผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ประสงค์เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อขอหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ชั้นต่าง ๆ

(7) “ข้อสรุปทางการแพทย์ที่ได้รับการรับรอง” (Accredited Medical Conclusion) หมายความว่าข้อสรุปทางการแพทย์โดยแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส หรือแพทย์เฉพาะทางอื่นที่ได้รับการยอมรับจากฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน หรือคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิในกรณีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนหรือเป็นเรื่องที่อาจจะมีผลกระทบด้านความปลอดภัยในวงกว้าง หรือกรณีอื่นที่เห็นสมควรต้องพิจารณา อย่างรัดกุมและรอบคอบ

(8) “เงื่อนไขและข้อจำกัด” (Condition and Limitation) หมายความว่า ข้อความที่ประกอบเป็นเงื่อนไขและข้อจำกัดแนบท้ายใบสำคัญแพทย์อันเป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติหรือห้ามปฏิบัติระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่เนื่องจากเหตุผลทางการแพทย์

(9) “สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท” (Psychoactive Substance) หมายความว่า แอลกอฮอล์ ฝิ่น กัญชา ยาเสพติด และยานอนหลับ โคเคน สารกระตุ้นด้านจิตประสาทตัวอื่น สารที่ทำให้เกิดภาพหลอนและสารระเหย แต่ไม่รวมถึงกาแฟและบุหรี่

4.4 ห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่

ห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่ เว้นแต่มีใบสำคัญแพทย์ที่ออกหรือต่อโดยนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ดังนั้น กรณีที่ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ไม่ได้รับการตรวจสุขภาพเพื่อต่อใบสำคัญแพทย์ตามระยะเวลามีผลบังคับใช้ที่กำหนดไว้ในใบสำคัญแพทย์ หรือไปรับการตรวจสุขภาพแล้วแต่ผลการตรวจสุขภาพปรากฏว่าสุขภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ และนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสไม่ออกใบสำคัญแพทย์ให้ ให้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่เป็นอันใช้ได้ชั่วคราวจนกว่าจะไปรับการตรวจสุขภาพและผลการตรวจสุขภาพปรากฏว่ามีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ และนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสพิจารณาออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ให้แก่ผู้ขอ

4.5 มาตรฐานในการพิจารณาออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์และระยะเวลาการตรวจสุขภาพ

ให้เป็นไปตามประกาศที่ผู้อำนวยการกำหนด โดยมีรายละเอียดการออกให้สำหรับผู้ถือหรือผู้ขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ และมีระยะเวลาในการตรวจสุขภาพ ดังนี้

ก. ใบสำคัญแพทย์ ชั้นหนึ่ง (Class 1 Medical Certificate) ออกให้สำหรับผู้ถือหรือผู้ขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ในตำแหน่ง ดังนี้

- (ก) นักบินผู้ช่วยเครื่องบิน
- (ข) นักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบิน นักบินพาณิชย์ตรีเฮลิคอปเตอร์ และนักบินพาณิชย์ตรีนาวาอากาศ
- (ค) นักบินพาณิชย์เอกเครื่องบิน และนักบินพาณิชย์เอกเฮลิคอปเตอร์
- (ง) ศิษย์การบินอากาศยานที่ควบคุมการบินจากระยะไกล (Student Remote Pilot)
- (จ) นักบินอากาศยานที่ควบคุมการบินจากระยะไกล (Remote Pilot) สำหรับเครื่องบิน นาวาอากาศ เครื่องร่อน อากาศยานปีกหมุน อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง และบอลลูน

ผู้ประจำหน้าที่ตาม (ก) (ข) (ค) มีระยะเวลาในการตรวจสุขภาพทุก 12 เดือน ในกรณีซึ่งจะทำหน้าที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ให้ไปตรวจสุขภาพทุก 6 เดือน

ในกรณีที่ผู้ประจำหน้าที่ตาม (ข) และ (ค) ซึ่งจะทำหน้าที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และได้รับการรับรองจากสำนักงาน ให้ใช้นักบินเพียงคนเดียว มีอายุครบ 40 ปีบริบูรณ์ ให้ไปตรวจสุขภาพทุก 6 เดือน

ข. ใบสำคัญแพทย์ ชั้นสอง (Class 2 Medical Certificate) ออกให้สำหรับผู้ถือหรือผู้ขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ในตำแหน่ง

- (ก) ศิษย์การบิน
- (ข) นักบินส่วนบุคคลเครื่องบิน นักบินส่วนบุคคลเฮลิคอปเตอร์ และนักบินส่วนบุคคลนาวาอากาศ
- (ค) นักบินเครื่องบิน
- (ง) นักบินบัลลูน
- (จ) นักบินเครื่องบินเบา นักบินเฮลิคอปเตอร์เบา นักบินเครื่องบินเบา และนักบินบัลลูนเบา (Light Aircraft Pilot)

ผู้ประจำหน้าที่ตาม (ก) (ข) (ค) (ง) มีระยะเวลาในการตรวจสุขภาพทุก 24 เดือน ในกรณีที่มียายุครบ 50 ปีบริบูรณ์ ให้ไปตรวจสุขภาพทุก 12 เดือน

ค. ใบสำคัญแพทย์ ชั้นสาม (Class 3 Medical Certificate) ออกให้สำหรับผู้ถือหรือผู้ขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ในตำแหน่งพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศและตำแหน่งศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ และมีระยะเวลาในการตรวจสุขภาพทุก 24 เดือน ในกรณีที่มียายุครบ 50 ปีบริบูรณ์ ให้ไปตรวจสุขภาพทุก 12 เดือน และใบสำคัญแพทย์ชั้นสาม ออกให้สำหรับผู้ถือหรือผู้ขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ในตำแหน่ง ศิษย์การบินอากาศยานที่ควบคุมการบินจากระยะไกล (Student Remote Pilot) และนักบินอากาศยานที่ควบคุมการบินจากระยะไกล (Remote Pilot) สำหรับเครื่องบิน นาวาอากาศ เครื่องร่อน อากาศยานปีกหมุน อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง และบัลลูน

ง. ใบสำคัญแพทย์ ชั้นสี่ (Class 4 Medical Certificate) ออกให้สำหรับผู้ถือหรือผู้ขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ในตำแหน่งนักบินอากาศยานเบาและตำแหน่งนักบินศิษย์การบินของอากาศยานเบาพิเศษ และมีระยะเวลาในการตรวจสุขภาพทุก 24 เดือน ในกรณีที่มียายุครบ 50 ปีบริบูรณ์ ให้ไปตรวจสุขภาพทุก 12 เดือน

4.6 ในกรณีที่ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ดังกล่าว มีอายุครบ ดังต่อไปนี้

สี่สิบปีบริบูรณ์ ห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือหกสิบปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณีให้ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ดังกล่าวไปรับการตรวจสุขภาพครั้งใหม่ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ในตำแหน่งเดียวกันซึ่งมีอายุเกินสี่สิบปีบริบูรณ์ ห้าสิบปีบริบูรณ์หรือหกสิบปีบริบูรณ์ตามข้อ 4.5 แล้วแต่กรณี

4.7 การยื่นขอใบสำคัญแพทย์

การขอใบสำคัญแพทย์ ผู้ใดประสงค์จะขอออกหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์ ให้ยื่นคำขอตามแบบพิมพ์ของสำนักงาน ต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

ผู้ขอตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบสำคัญแพทย์ หรือถูกเพิกถอนใบสำคัญแพทย์ มายังไม่ครบสองปี

ในกรณีที่ผู้ขอเคยมีใบสำคัญแพทย์มาก่อน แต่พ้นระยะเวลามีผลใช้บังคับไปเกินหนึ่งปีจะต้องรับการตรวจใหม่เช่นเดียวกับการตรวจครั้งแรก

ผู้ขอต้องยืนยันตัวตนและให้ความยินยอมในการเข้ารับการตรวจเชื้อเอชไอวี สารเสพติด และ/หรือแอลกอฮอล์ ในการตรวจสุขภาพ ตามแบบหนังสือยินยอมด้วยความสมัครใจเข้ารับการตรวจเชื้อเอชไอวี สารเสพติด และ/หรือแอลกอฮอล์ แบบทำเย็บนิ้ว

ในการพิจารณาออกหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอาจขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแล้วแต่กรณี

4.7.1 การขอออกใบสำคัญแพทย์ครั้งแรก (Initial issuance)

จะต้องดำเนินการตรวจสุขภาพโดยนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสจากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน แล้วแต่กรณี ดังนี้

(1) ใบสำคัญแพทย์ ชั้น 1 จะต้องออกโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน ในกรณีที่มีการร้องขอจากนักบินศิษย์การบินเพื่อขอรับใบสำคัญแพทย์ ชั้น 1 ให้ผู้ขอแจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน

(2) ใบสำคัญแพทย์ ชั้น 2 จะต้องออกโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

(3) ใบสำคัญแพทย์ ชั้น 3 จะต้องออกโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน

(4) ใบสำคัญแพทย์ ชั้น 4 จะต้องออกโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

ในการตรวจเพื่อออกใบสำคัญแพทย์ในครั้งแรก ให้นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสออกใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่ โดยเริ่มมีผลในวันตรวจสุขภาพ และกำหนดระยะเวลาที่มีผลใช้บังคับใบสำคัญแพทย์ได้ตามระยะเวลาที่เห็นสมควรตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์และอายุของผู้ขอ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาที่ผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ต้องไปรับการตรวจสุขภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่

4.7.2 การขอต่อใบสำคัญแพทย์

(1) การขอต่ออายุใบสำคัญแพทย์ก่อนใบสำคัญแพทย์สิ้นอายุ (Revalidation) ให้อยื่นคำขอต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนภายใน 30 วัน ก่อนใบสำคัญแพทย์สิ้นอายุในการตรวจเพื่อต่ออายุใบสำคัญแพทย์

(2) การขอต่ออายุใบสำคัญแพทย์ภายหลังจากวันที่ใบสำคัญแพทย์เดิมสิ้นอายุ (Renewal) ให้อยื่นคำขอต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ซึ่งหากผู้ขอทำการขอต่ออายุใบสำคัญแพทย์ภายหลังจากวันที่ใบสำคัญแพทย์เดิมสิ้นอายุเป็นระยะเวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ใช้มาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนดสำหรับการต่ออายุใบสำคัญแพทย์ (Revalidation/Renewal)

4.8 การดำเนินการของนายแพทย์ผู้ตรวจ/นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส

ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทำการตรวจให้เป็นไปตามรายการในใบรายงานผลการตรวจสุขภาพ โดยนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแล้วแต่กรณี จะออกหรือต่ออายุใบสำคัญแพทย์เมื่อปรากฏว่าผู้ขอมีสุขภาพสมบูรณ์ตามมาตรฐานทางการแพทย์ให้แก่ผู้ขอภายใน 15 วันทำการนับแต่วันตรวจสุขภาพเสร็จสิ้น โดยให้เริ่มมีผลในวันตรวจสุขภาพ

ในกรณีนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสไม่ออกหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้ผู้ขอ เพราะเหตุที่ผู้ขอมีสุขภาพหรือร่างกายไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ขอทราบภายใน 15 วันทำการ นับแต่วันตรวจสุขภาพเสร็จสิ้น

ในการตรวจเพื่อต่ออายุใบสำคัญแพทย์ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ออกใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่โดยลงวันที่ตรวจสุขภาพและวันมีผลใช้บังคับต่อเนื่องจากใบสำคัญแพทย์ฉบับเดิม

ทั้งนี้ หากผู้ขอรับการตรวจสุขภาพหลังจากวันที่ใบสำคัญแพทย์เดิมสิ้นอายุ (Renewal) นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสจะออกใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่โดยให้เริ่มมีผลในวันตรวจสุขภาพ และ

ให้นายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส พิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส พิจารณาตรวจสอบ

- การยืนยันตัวตนของผู้ขอจากบัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง ใบสำคัญแพทย์ฉบับล่าสุด (หากมี)
- การตรวจทานและยืนยันจากผู้ขอในประเด็นรายละเอียดในใบคำร้องขอรับ/ขอต่อใบสำคัญแพทย์ตลอดจนถึงตรวจสอบการลงนามตามแบบพิมพ์ของสำนักงาน และการให้ความยินยอมในการเข้ารับการตรวจเชื้อเอชไอวี สารเสพติด และ/หรือ แอลกอฮอล์ ในการตรวจสุขภาพ ตามแบบหนังสือยินยอมด้วยความสมัครใจเข้ารับการตรวจเชื้อเอชไอวี สารเสพติด และ/หรือแอลกอฮอล์ (หากต้องดำเนินการ)
- ประวัติการตรวจสุขภาพ ประเด็นปัญหาสุขภาพตามแบบพิมพ์ของสำนักงาน
- ผลการตรวจสุขภาพเพื่อออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ครั้งล่าสุด
- การติดเชื้อและข้อจำกัดด้านสุขภาพ ตามคำขอตามแบบพิมพ์ของสำนักงาน (แบบคำร้องขอรับ/ขอต่อใบสำคัญแพทย์) ก่อนพิจารณาดำเนินการพิจารณาผลการตรวจสุขภาพตามรายการในใบรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report)

(2) ในการตรวจร่างกายผู้ขอจะต้องรับการตรวจความสมบูรณ์ของร่างกายทั่วไป เอ็กซเรย์ปอดตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ ตรวจหัวใจ ตรวจการได้ยิน และอื่น ๆ ตามที่นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเห็นสมควรตามข้อกำหนดของมาตรฐานทางการแพทย์ ทั้งนี้ นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอาจขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อขอความเห็นที่เกี่ยวข้องต่อการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่าง ๆ โอกาสที่จะเกิด in-flight incapacitation หรือประเด็นผิดปกติทางสุขภาพอื่น ๆ ที่ตรวจพบ หรือในกรณีที่ประเด็นซับซ้อนอื่น ๆ โดยอาจดำเนินการในรูปแบบการนำเข้าสู่ที่ประชุมแพทย์เพื่อนำบทสรุปทางการแพทย์เพื่อประกอบการพิจารณาของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแล้วแต่กรณี

(3) พิจารณาผลตรวจทางการแพทย์ตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่สำนักงานกำหนด โดยในการตรวจร่างกายทั่วไปและสุขภาพจิต ผู้ขอรับใบสำคัญแพทย์ขึ้นใดก็ตาม ต้องปราศจากสภาวะ ดังต่อไปนี้

- (ก) ความผิดปกติใด ๆ ทั้งที่เป็นแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง
- (ข) ความเจ็บป่วยและความพิการ ทั้งที่เป็นอยู่ ที่ซ่อนเร้นอาการ เป็นอย่างเฉียบพลันหรือเป็นแบบเรื้อรัง
- (ค) การเป็นแผล การบาดเจ็บ หรือรอยโรคที่ติดต้ามมาหลังจากการผ่าตัด
- (ง) ผลกระทบหรือผลข้างเคียงจากการรักษาทางการแพทย์แผนปัจจุบันหรือการรักษาอื่น ๆ

รวมทั้งจากการวินิจฉัยหรือมาตรการการป้องกันโรคที่ผู้ขอได้รับ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการควบคุมอากาศยานหรือการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

หมายเหตุ – การใช้ยาสมุนไพรหรือการรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษถึงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น

(4) กรอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนในตามแบบใบรายงานผลการตรวจสุขภาพ

(5) ส่งเสริมสุขภาพตามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ทางการบินอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ขอภายใต้การตรวจประเมินทางการแพทย์ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงต่างๆ (Risk Factor Mitigation) รวมถึงป้องกันโอกาสที่จะเกิดสภาวะการสูญเสียความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ (in-flight incapacitation) หรือประเด็นผิดปกติทางสุขภาพอื่นๆ ที่ตรวจพบ หรือในกรณีที่ประเด็นด้านความปลอดภัยในการบินทั้งในทันทีและในระยะยาว

(6) เมื่อปรากฏว่าผู้ขอมีสุขภาพสมบูรณ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทางการแพทย์ในการออกใบสำคัญแพทย์แต่ละชั้น ให้ดำเนินการออกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ (CAAT-AMD-505-Medical Certificate Form) แก่ผู้ขอภายในเวลา 15 วันทำการ นับแต่วันตรวจสุขภาพเสร็จสิ้น

(7) ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ขอมีสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ (Medical Fitness) ไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนดไว้ นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสจะต้องไม่ออกหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้กับผู้ขอ นั้น เว้นแต่จะได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(ก) จัดทำข้อสรุปทางการแพทย์ที่ชัดเจนว่า ผู้ขอมีผลการตรวจสุขภาพไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์แต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามประเภทใบอนุญาตที่ยื่นคำขอหรือที่ได้รับใบอนุญาต โดยไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยด้านการบินผ่านการปฏิบัติหน้าที่แบบมีเงื่อนไขและข้อจำกัด (Condition and Limitation) ที่ระบุไว้อย่างเคร่งครัด

(ข) พิจารณาความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเงื่อนไขในการปฏิบัติการของผู้ขออย่างเหมาะสม

(ค) กำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดในใบสำคัญแพทย์ และกำหนดให้ผู้ขอปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อจำกัดอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ การกำหนดและออกเงื่อนไขและข้อจำกัดให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

(8) ในกรณีที่นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ไม่ออกหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้ผู้ขอเพราะเหตุที่มีสุขภาพหรือร่างกายไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ขอทราบภายใน 15 วันทำการนับแต่วันตรวจสุขภาพเสร็จสิ้น

4.9 ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์

ถ้านายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ไม่ออกหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ภายในกำหนดเวลาหรือไม่ออกหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้เพราะเหตุที่มีสุขภาพร่างกายไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ตามที่กำหนด ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินได้ภายใน 30 วันนับแต่วันครบกำหนดเวลา (15 วันทำการนับแต่วันตรวจสุขภาพเสร็จสิ้น) หรือวันที่ได้รับแจ้งผลการตรวจ แล้วแต่กรณี

เมื่อฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินได้รับคำอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน พิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ขอทราบภายใน 30 วันนับแต่ได้รับอุทธรณ์ ทั้งนี้ ผลการพิจารณาของผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินให้ถือเป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินพิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ขอแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อน หรือเป็นเรื่องที่มีผลกระทบในวงกว้าง หรือกรณีอื่น ๆ ที่เห็นสมควรต้องพิจารณา

อย่างรัดกุมและรอบคอบ ให้ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินเสนอคำอุทธรณ์นั้นเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ และให้คณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบิน ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาคำอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วันนับแต่วันเริ่มต้นพิจารณา และหากยังพิจารณาไม่ แล้วเสร็จเนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อนซึ่งต้องใช้เวลาในการพิจารณาอย่างรอบคอบให้สามารถ ขยายระยะเวลาในการพิจารณาต่อไปอีกไม่เกิน 30 วัน

4.10 การกำหนดวันที่ตรวจสุขภาพในแบบใบสำคัญแพทย์ (Date of examination)

ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสลงวันที่ตรวจในใบสำคัญแพทย์เป็นวันที่ผู้ขอ ได้ทำการเข้ารับการตรวจทางการแพทย์

ตัวอย่างกรณีที่ 1 กรณีใบสำคัญแพทย์ชั้น 1 ฉบับเดิมหมดอายุวันที่ 12 สิงหาคม 2567 ผู้ขอได้เข้ารับ การตรวจสุขภาพในวันที่ 30 กรกฎาคม 2567 และผลตรวจทางสุขภาพปรากฏว่ามีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ต่อ การปฏิบัติหน้าที่ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ลงวันที่ตรวจในใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่ เป็นวันที่ 30 กรกฎาคม 2567

ตัวอย่างกรณีที่ 2 กรณีที่กระบวนการตรวจร่างกายทางการแพทย์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไม่ สามารถสิ้นสุดได้ภายในวันที่ตรวจสุขภาพ เช่น ผู้ขอได้เข้ารับการตรวจสุขภาพในวันที่ 30 กรกฎาคม 2567 แต่ ต้องมีการตรวจเพิ่มเติมหรือผลการตรวจจากห้องปฏิบัติการซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลา ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ออกใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่โดยลงวันที่ตรวจสุขภาพในใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่เป็น วันที่ 30 กรกฎาคม 2567

4.11 การกำหนดระยะเวลามีผลบังคับใช้ในแบบใบสำคัญแพทย์ (Valid until)

(1) ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสกำหนดระยะเวลามีผลใช้บังคับใบสำคัญแพทย์ ได้ตามระยะเวลาที่เห็นสมควรตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์และอายุของผู้ขอ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาที่ผู้ถือ ใบอนุญาต

ผู้ประจำหน้าที่ต้องไปรับการตรวจสุขภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำ หน้าที่ (ข้อ 4.5)

(2) ในการตรวจเพื่อต่ออายุใบสำคัญแพทย์ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ออกใบสำคัญแพทย์ฉบับใหม่โดยลงวันที่ตรวจสุขภาพและวันมีผลใช้บังคับต่อเนื่องจากใบสำคัญแพทย์ฉบับเดิม ทั้งนี้การกำหนดระยะเวลามีผลใช้บังคับ (Valid until) ให้คำนึงถึงข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ตาม (1) ด้วย

ตัวอย่างกรณี 1 ผลการตรวจร่างกายพบว่าผู้ขอมีสุขภาพสมบูรณ์ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสลงวันที่มีผลใช้บังคับต่อเนื่องจากใบสำคัญแพทย์ฉบับเดิม เช่น กรณีนักบินพาณิชย์เอก อายุ 35 ปี ถือใบสำคัญแพทย์ ชั้น 1 ฉบับเดิมหมดอายุวันที่ 12 สิงหาคม 2567 และผลตรวจทางสุขภาพ ปรากฏว่ามีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ลงวันที่มีผลใช้บังคับถึง 12 สิงหาคม 2568

ตัวอย่างกรณี 2 ผลการตรวจร่างกายพบว่าผู้ขอมีสุขภาพสมบูรณ์ แต่มีความเสี่ยงใน การปฏิบัติงานหากได้รับระยะเวลาของใบสำคัญแพทย์ตามฉบับก่อนหน้าหรือมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ อันเป็น เหตุให้ระยะเวลาของใบสำคัญแพทย์เปลี่ยนแปลงจากใบสำคัญแพทย์ฉบับก่อนหน้า นายแพทย์ผู้ตรวจหรือ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสสามารถกำหนดระยะเวลาของใบสำคัญแพทย์ได้ใหม่ โดยให้มีความสอดคล้องต่อข้อ

บ่งชี้ทางการแพทย์และอายุของผู้ขอทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาที่ผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ต้องไปรับการตรวจสุขภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ (ข้อ 4.5)

4.12 ใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราวในกรณีดังต่อไปนี้

(1) การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนปฏิบัติหน้าที่แปดชั่วโมง การรับยาตามสลับก่อนปฏิบัติหน้าที่ยี่สิบสี่ชั่วโมง และการฉีดยาเข้าไขสันหลังรวมทั้งการเจาะน้ำไขสันหลังก่อนปฏิบัติหน้าที่ยี่สิบแปดชั่วโมง หรือเมื่อผู้ถือใบสำคัญแพทย์อยู่ภายใต้ฤทธิ์ของสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท

(2) ผู้ถือใบสำคัญแพทย์ชั้นหนึ่ง ชั้นสองหรือชั้นสี่ ทำการดำน้ำ (Scuba Diving) ภายในเวลาไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนปฏิบัติหน้าที่

(3) เมื่อผู้ถือใบอนุญาตนักบินประสบอุบัติเหตุทางการบิน

(4) ระหว่างที่ผู้ถือใบสำคัญแพทย์มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไปหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมีระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไป

(5) ผู้ถือใบสำคัญแพทย์ได้รับการผ่าตัดหรือหัตถการอื่นใดที่อาจส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างปลอดภัย

(6) เมื่อผู้ถือใบสำคัญแพทย์ตั้งครุฑ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทางการแพทย์ที่ใช้ในการตรวจเพื่อออกใบสำคัญแพทย์

(7) เหตุเจ็บป่วยอื่นที่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ

กรณีตาม (1) และ (2) ใบสำคัญแพทย์จะใช้ได้เมื่อพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ และกรณีตาม (3) ถึง (7) ใบสำคัญแพทย์จะใช้ได้เมื่อได้ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทำการตรวจและออกใบรับรองว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นหายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บหรือมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้ผู้ถือใบสำคัญแพทย์หรือต้นสังกัดแจ้งให้สำนักงานและศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนทราบถึงการประสบอุบัติเหตุทางการบิน การตั้งครุฑ การเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บตาม (3) (4) (5) (6) หรือ (7) โดยไม่ชักช้า และให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินโดยไม่ชักช้า

4.13 ผู้อำนวยการอาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบสำคัญแพทย์ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถือใบสำคัญแพทย์จงใจปกปิดหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จในการยื่นขอใบสำคัญแพทย์

(2) เมื่อผู้ถือใบสำคัญแพทย์จงใจปกปิดหรือไม่แจ้งให้สำนักงานทราบถึงการประสบอุบัติเหตุทางการบินการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บตามข้อ 4.12 (3) (4) (5) และ (7)

(3) เมื่อผู้ถือใบสำคัญแพทย์ฝ่าฝืนเงื่อนไขและข้อจำกัดที่กำหนดไว้ในใบสำคัญแพทย์ หรือข้อกำหนดอื่นใดของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ออกใบสำคัญแพทย์ให้

4.14 ผู้อำนวยการอาจพิจารณาสั่งเพิกถอนใบสำคัญแพทย์ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ถือใบสำคัญแพทย์เคยถูกพักใช้ใบสำคัญแพทย์มาแล้วสองครั้ง และมีเหตุที่จะต้องถูกพักใช้ใบสำคัญแพทย์อีก
- (2) มีการเจ็บป่วยทางร่างกายหรือจิตใจจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถาวร

4.15 ในกรณีที่ใบสำคัญแพทย์สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

ในกรณีที่ใบสำคัญแพทย์สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ถือใบสำคัญแพทย์ยื่นขอรับใบแทนต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ออกใบสำคัญแพทย์นั้น พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานการรับแจ้งความหรือใบสำคัญแพทย์ฉบับเดิมที่ถูกทำลายหรือชำรุด การออกใบแทนใบสำคัญแพทย์ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดอายุและข้อความ รวมทั้งเงื่อนไขและข้อจำกัดตามใบสำคัญแพทย์ฉบับเดิม โดยให้เขียนหรือประทับคำว่า “ใบแทน” ด้วยหมึกสีแดงไว้ด้านหน้าของใบสำคัญแพทย์นั้น และให้ระบุนับ เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้รับรองกำกับไว้

4.16 คณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ (Board of Aeromedical Specialist - BAS)

ให้มีคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่มีความเชี่ยวชาญไม่น้อยกว่าห้าคนที่ผู้อำนวยการแต่งตั้ง โดยให้นายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์สูงที่ผู้อำนวยการแต่งตั้งเป็นประธานและผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินเป็นกรรมการและเลขานุการ มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวชศาสตร์การบิน และในการพิจารณาพักใช้หรือเพิกถอนใบสำคัญแพทย์
- (2) พิจารณาและตัดสินเมื่อมีปัญหาทางการแพทย์ในการออก ระบุ กำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดในการออกใบสำคัญแพทย์ ในกรณีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน หรือเป็นเรื่องที่มีผลกระทบด้านความปลอดภัยในวงกว้างหรือกรณีอื่นที่เห็นสมควรต้องพิจารณาอย่างรัดกุมและรอบคอบ ทั้งนี้ ผลการพิจารณาตัดสินและข้อสรุปจากคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ถือเป็นที่สุด
- (3) พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ขอใบสำคัญแพทย์ ตามข้อ 4.9 วรรคสาม ทั้งนี้ ผลการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิให้ถือเป็นที่สุด

4.17 เมื่อพบว่าผู้ขอแจ้งข้อมูลเท็จปกปิด ข้อมูล หรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ

เมื่อพบว่าผู้ขอแจ้งข้อมูลทางการแพทย์ที่จำเป็นไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง จงใจปกปิด ข้อมูล หรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ (False declaration) แก่นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส หรือนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน รายงานไปยังฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เพื่อการพิจารณาดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

4.18 พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 หมวด 5 ผู้ประจำหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับเวชศาสตร์การบิน

มาตรา 47

เมื่อเห็นว่าผู้ประจำหน้าที่คนใดหย่อนคุณสมบัติตามมาตรา 44 (3) เกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย ความรู้หรือความชำนาญ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประจำหน้าที่นั้น รับการทดสอบโดยการตรวจทาง แพทย์ หรือรับการทดสอบความรู้ความชำนาญทางทฤษฎีหรือทางปฏิบัติก็ได้

มาตรา 50

ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่ในอากาศยานปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับ บาดเจ็บซึ่งอาจกระทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และถ้าการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็น ระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไป ห้ามมิให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่จนกว่านายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดให้จะได้ตรวจและออกใบรับรองว่า ผู้ประจำหน้าที่นั้น ได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ และ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่บุคคลใดหย่อนคุณสมบัติเกี่ยวกับ สุขภาพร่างกายหรือจิตใจ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นเข้ารับการทดสอบหรือรับการตรวจ ทางทางการแพทย์ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา 50/1

ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจกำหนดให้มีการตรวจสอบการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทในลักษณะ ที่อาจกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่ก่อน หลัง หรือในระหว่างการปฏิบัติ หน้าที่ได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย มีอำนาจตรวจสอบผู้ประจำหน้าที่ ก่อน หลัง หรือในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ประจำหน้าที่ผู้ใดไม่ยอมให้ตรวจสอบหรือ ขัดขวาง การตรวจสอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่พบว่าผู้นั้นได้ กระทำความผิดตามมาตรา ๕๑ ให้ส่งตัวให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป

วิธีการตรวจสอบ การกักตัว และการส่งตัวให้พนักงานสอบสวนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา 50/7

ผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานต่างประเทศที่ทำการบินอยู่ใน ราชอาณาจักร ต้องมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียน อากาศยานนั้นซึ่งเป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือเป็นประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย ทั้งนี้ การออก ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของประเทศดังกล่าวต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก หรือมีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการบังคับการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติ หน้าที่ตามวรรคหนึ่งที่ออกให้หรือรับรองตามกฎหมายของประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานเป็นใบอนุญาตตาม พระราชบัญญัตินี้ หากปรากฏว่าการออกหรือการรับรองใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของประเทศที่เป็นรัฐภาคี แห่งอนุสัญญาประเทศใดไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวกในเรื่องใด ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจ ประกาศไม่ยอมรับหรือยอมรับโดยมีเงื่อนไขสำหรับใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ที่ออกโดยประเทศนั้นในเรื่องนั้น

ได้ และในกรณีที่ประเทศที่ทำความตกลงกับประเทศไทย ความตกลงดังกล่าวจะต้องมีข้อกำหนดว่า การออกใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ของประเทศคู่สัญญาจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานและเงื่อนไขที่อยู่ในกรอบของอนุสัญญาดังกล่าว

มาตรา 50/8

ผู้ประจำหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหรือเกี่ยวกับอากาศยานต่างประเทศที่ทำการบินอยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 50/7 ต้องมีใบรับรองทางการแพทย์สำหรับผู้ประจำหน้าที่ดังกล่าวที่ออกให้หรือรับรองโดยประเทศผู้จดทะเบียนอากาศยานนั้น ทั้งนี้ การออกใบรับรองทางการแพทย์ของประเทศดังกล่าวต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในภาคผนวก

มาตรา 50/9

ห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่ เว้นแต่ มีใบสำคัญแพทย์ที่ออกโดยนายแพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ประเภทผู้ประจำหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการในการขอ การออก การต่ออายุใบสำคัญแพทย์ คุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอใบสำคัญ อายุใบสำคัญ การเพิกถอนใบสำคัญ แบบใบสำคัญ และเงื่อนไขแนบท้ายใบสำคัญแพทย์ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด

มาตรา 50/10

เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ให้เอกสาร รายงานผลที่เกี่ยวกับการตรวจสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ขอรับใบสำคัญแพทย์ที่อยู่ในความครอบครองของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาลใดเป็นเอกสารที่เปิดเผยต่อสำนักงานการบินพลเรือน

มาตรา 50/11

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามหมวดนี้ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 67/19

ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(9) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประจำหน้าที่โดยไม่มีใบสำคัญแพทย์ตามมาตรา 50/9

มาตรา 108

ผู้ประจำหน้าที่ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

(1) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีสิทธิทำการตามที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา 45

(2) ไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา 49

(3) ปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนมาตรา 50

5. ระยะเวลาในการตรวจสุขภาพ (Period of Validity of Medical Assessment)

5.1 กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ใช้อ้างอิงในการออกใบอนุญาต

- ◆ กฎกระทรวง ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ พ.ศ. 2550 ให้ไว้ ณ วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2550
- ◆ กฎกระทรวง ว่าด้วยใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ให้ไว้ ณ วันที่ 2 มีนาคม 2559

5.2 กำหนดระยะเวลาตรวจสุขภาพ

ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ดังต่อไปนี้ ต้องไปรับการตรวจสุขภาพจากแพทย์ที่ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ตามระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(1) ทุกยี่สิบสี่เดือน สำหรับผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (ก) นักบินศิษย์การบิน
- (ข) นักบินส่วนบุคคลประเภทเครื่องบิน นาวาอากาศ เฮลิคอปเตอร์หรืออากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง
- (ค) นักบินเครื่องร่อน
- (ง) นักบินบัลลูน
- (จ) นักบินอากาศยานเบาพิเศษ
- (ฉ) พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ
- (ช) ศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ

ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตาม (1) มีอายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์ ให้เข้ารับการตรวจสุขภาพทุกสิบสองเดือน

(2) ทุกสิบสองเดือน สำหรับผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (ก) นักบินพาณิชย์ตรีประเภทเครื่องบิน นาวาอากาศ เฮลิคอปเตอร์หรืออากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง
- (ข) นักบินผู้ช่วยเครื่องบิน
- (ค) นักบินพาณิชย์เอกประเภทเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์หรืออากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง
- (ง) ตั๊กแตน
- (จ) นายช่างประจำอากาศยาน

(3) ทุกหกเดือน สำหรับผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตาม (2) (ก) (ข) และ (ค) ซึ่งจะทำหน้าที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

(ข) ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตาม (2) (ก) และ (ค) ซึ่งจะทำหน้าที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์และได้รับการรับรองจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้ใช้นักบินเพียงคนเดียวมีอายุครบสี่สิบปีบริบูรณ์

(4) ให้ไปรับการตรวจสุขภาพครั้งใหม่ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ดังต่อไปนี้ เมื่อมีอายุครบสี่สิบปีบริบูรณ์ ห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือหกสิบปีบริบูรณ์

- (ก) ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตาม (1)
- (ข) ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ตาม (2) (ก) (ข) และ (ค)

ในกรณีที่ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ไม่ไปรับการตรวจสุขภาพตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือไปรับการตรวจสุขภาพแล้ว แต่ผลการตรวจสุขภาพปรากฏว่าสุขภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ให้ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราวจนกว่าจะไปรับการตรวจสุขภาพและผลการตรวจสุขภาพปรากฏว่ามีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ตามข้อบังคับดังกล่าว

ระยะเวลาการตรวจสุขภาพครั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนวณโดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นั้น มีอายุครบสี่สิบปีบริบูรณ์ ห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือหกสิบปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี เว้นแต่กำหนดระยะเวลาการตรวจสุขภาพของผู้มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ครั้งสุดท้ายก่อนมีอายุครบสี่สิบปีบริบูรณ์ ห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือหกสิบปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี จะถึงกำหนดก่อนครบระยะเวลาการตรวจสุขภาพครั้งใหม่ ให้ถือวันที่ครบกำหนดดังกล่าวเป็นวันสุดท้ายสำหรับการไปรับการตรวจสุขภาพครั้งใหม่

6. ข้อกำหนดด้านการดำเนินงานและการให้บริการตรวจสุขภาพทางเวชศาสตร์การบิน

6.1 ข้อกำหนดด้านสถานที่ในการให้บริการ

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องจัดให้มีสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ และระบบสนับสนุนที่มีความพร้อม เหมาะสม และปลอดภัยต่อการให้บริการ ตรวจสุขภาพทางเวชศาสตร์การบิน โดยต้องครอบคลุมทั้งด้านสภาพแวดล้อมในการให้บริการ ความสะอาด สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ขอรับบริการ ระบบความปลอดภัย และการบริหารจัดการข้อมูล ทั้งนี้ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้ในการตรวจต้องมีความครบถ้วนตามประเภทของการตรวจ มีความพร้อมใช้งาน ได้มาตรฐาน และสามารถรองรับการให้บริการได้อย่างเพียงพอ

อย่างน้อยต้องมีเครื่องมือพื้นฐานสำหรับการตรวจทางเวชศาสตร์การบิน ได้แก่ เครื่องชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เครื่องวัดความดันโลหิต เครื่องทดสอบการมองเห็นและการมองเห็นสี เครื่องตรวจการได้ยิน เครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ เครื่องเอกซเรย์ ตลอดจนระบบการเก็บตัวอย่างและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยเครื่องมือดังกล่าวต้องได้รับการบำรุงรักษาและสอบเทียบตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องกำหนด มาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการด้านสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และ ความปลอดภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถรองรับสถานการณ์ปกติและกรณีฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

● ความสะอาด

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องจัดให้มีการดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่ เครื่องมือ และสิ่งแวดล้อมในการให้บริการอย่างเหมาะสม ถูกสุขลักษณะ และ สอดคล้องตามมาตรฐานด้านสาธารณสุข โดยต้องมีการกำหนดแนวทางและตารางการทำความสะอาด สำหรับ พื้นที่ให้บริการ พื้นที่ตรวจ ห้องปฏิบัติการ และพื้นที่ส่วนสนับสนุนอย่างชัดเจน รวมทั้งต้องมีการควบคุม การปนเปื้อนและการจัดการขยะทางการแพทย์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ พื้นที่ให้บริการต้องอยู่ใน สภาพเรียบร้อย ปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้ขอรับการตรวจสุขภาพและบุคลากร

● สิ่งอำนวยความสะดวก

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ โดยอย่างน้อยต้องมีพื้นที่พักคอยที่มีที่นั่ง เพียงพอ เป็นระเบียบ สะอาด และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมถึงต้องจัดให้มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ ควรมีการจัดระบบการให้บริการที่เอื้อต่อความสะดวก และลดความแออัด เช่น การจัดลำดับคิว หรือระบบนัดหมาย เพื่อให้การให้บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ควรจัดให้มีป้ายสัญลักษณ์และป้ายบอกทางที่ชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปตามหลัก ความปลอดภัย อาทิ ป้ายทางหนีไฟ ป้ายแสดงทางออกฉุกเฉิน ป้ายเตือนระวังอันตราย เช่น พื้นต่างระดับหรือ ขั้นบันได ป้ายแสดงตำแหน่งอุปกรณ์ฉุกเฉิน เช่น ถังดับเพลิง หรือชุดปฐมพยาบาล รวมถึงป้ายแนะนำการใช้ บริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการและผู้มาติดต่อ

สถานที่ให้บริการควรมีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมให้มีความปลอดภัย เข้าถึงได้สะดวก และเหมาะสมกับผู้ให้บริการทุกกลุ่ม โดยคำนึงถึงผู้สูงอายุและผู้พิการ เช่น การจัดให้มีทางลาด ราวจับ พื้นผิวกันลื่น แสงสว่างที่เพียงพอ และการระบายอากาศที่เหมาะสม ตลอดจนควรมีการบำรุงรักษาสถานที่และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

6.2 ข้อกำหนดด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สำหรับการตรวจสุขภาพ

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องจัดให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นสำหรับการตรวจสุขภาพในแต่ละด้านอย่างครบถ้วน เพียงพอ และเหมาะสมกับประเภทของการตรวจตามมาตรฐานเวชศาสตร์การบินที่กำหนด ทั้งนี้ เครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวต้องมีสภาพพร้อมใช้งาน ได้รับการบำรุงรักษาและสอบเทียบตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอและเป็นไปตามข้อกำหนดของผู้ผลิตและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการตรวจมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาทางการแพทย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ควรกำหนดรายการเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการตรวจในแต่ละด้านให้สอดคล้องกับขอบเขตการให้บริการ และต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของเครื่องมือดังกล่าวได้เมื่อมีการตรวจติดตามจากสำนักงานโดยนายแพทย์ผู้ตรวจสอบและทีมตรวจสอบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือพื้นฐานด้านร่างกาย (General Physical Examination)

- เครื่องชั่งน้ำหนักและเครื่องวัดส่วนสูง (Calibrated scale & stadiometer)
- เครื่องวัดความดันโลหิต
- เครื่องวัดสัญญาณชีพอื่น ๆ เช่น ชีพจร อุณหภูมิร่างกาย

2. เครื่องมือด้านจักษุวิทยา (Vision Assessment)

- แผ่นทดสอบสายตา เช่น Snellen Chart หรือเทียบเท่า
- เครื่องทดสอบการมองเห็น (Visual acuity / Refraction เช่น Auto-refractor)
- เครื่องทดสอบลานสายตา (Visual field test)
- เครื่องทดสอบการมองเห็นสี เช่น Ishihara Color Plates

3. เครื่องมือด้านการได้ยิน (Hearing Assessment)

- เครื่องตรวจการได้ยิน (Audiometer/Audiogram)

4. เครื่องมือด้านหัวใจและระบบไหลเวียน (Cardiovascular Assessment)

- เครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (Electrocardiogram: ECG)

5. เครื่องมือทางรังสีวิทยา (Radiology)

- เครื่องเอกซเรย์ (Chest X-ray)

6. ระบบเก็บตัวอย่าง (Specimen Collection System)

- อุปกรณ์เก็บตัวอย่างเลือด
- อุปกรณ์เก็บตัวอย่างปัสสาวะ
- ระบบระบุและติดตามตัวอย่าง (Labeling & traceability)

7. ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (Laboratory)

- การตรวจเลือด (เช่น CBC, glucose, lipid profile ตามที่กำหนด)
- การตรวจปัสสาวะ (Urinalysis)

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องจัดให้มีระบบการบริหารจัดการด้านการสอบเทียบและการบำรุงรักษาเครื่องมือทางการแพทย์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเครื่องมือทุกชนิดมีความถูกต้อง แม่นยำ และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ โดยต้องจัดทำแผนการสอบเทียบเครื่องมือ (Calibration Program) อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเป็นไปตามข้อกำหนดของผู้ผลิต และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดให้มีการดำเนินการสอบเทียบโดยหน่วยงานหรือผู้ให้บริการที่ได้รับ การรับรอง และสามารถสอบกลับได้ถึงมาตรฐานระดับชาติหรือระดับสากล (Traceable to national or international standards)

ทั้งนี้ ต้องมีการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกการสอบเทียบเครื่องมือ (Calibration Record) อย่าง ครบถ้วน ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ โดยบันทึกดังกล่าวต้องครอบคลุมรายละเอียดของ เครื่องมือ วันที่สอบเทียบ ผลการสอบเทียบ ผู้ดำเนินการ และสถานะการใช้งานของเครื่องมือภายหลังการสอบ เทียบ

ในกรณีที่เครื่องมือมีสภาพไม่พร้อมใช้งาน ชำรุด หรืออยู่ระหว่างการซ่อมบำรุง ต้องดำเนินการแยก เครื่องมือดังกล่าวออกจากการใช้งาน พร้อมทั้งแสดงสถานะอย่างชัดเจนว่า “งดใช้งาน” และต้องไม่นำกลับมา ใช้งานจนกว่าจะได้รับการตรวจสอบ แก้ไข และยืนยันความพร้อมใช้งานตามมาตรฐานที่กำหนดแล้ว

6.3 ขั้นตอนการให้บริการการตรวจสุขภาพ

กระบวนการให้บริการตรวจสุขภาพทางเวชศาสตร์การบิน ต้องมีการยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจ สุขภาพอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การลงทะเบียนจนถึงการสรุปผลการตรวจ โดยต้องสามารถเชื่อมโยง ข้อมูลของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพในทุกจุดบริการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามลำดับ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

➤ การลงทะเบียน (Registration)

เมื่อผู้ขอรับการตรวจสุขภาพเข้ารับบริการ เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเอกสารแสดงตน ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง พร้อมทั้งยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพรับ บริการ โดยอาจใช้ข้อมูลประกอบการยืนยัน เช่น ชื่อ-นามสกุล หมายเลขประจำตัวประชาชน หรือหมายเลข หนังสือเดินทาง ทั้งนี้ อาจมีการออกสิ่งระบุตัวบุคคล เช่น สายรัดข้อมือ เพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนให้ถูกต้อง และสอดคล้องกัน โดยข้อมูลดังกล่าวต้องมีความถูกต้องตรงกันกับเอกสารแสดงตนและระบบฐานข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่มีข้อจำกัด ด้านทรัพยากร หรือไม่สามารถออกสิ่งระบุตัวบุคคลดังกล่าวได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการยืนยันตัวตนด้วยวิธีการ อื่นที่เหมาะสม เช่น การสอบถามชื่อ-นามสกุล และตรวจสอบข้อมูลกับเอกสารแสดงตนหรือระบบฐานข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่าการระบุตัวบุคคลเป็นไปอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่อาจเรียกตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการให้บริการ ได้แก่ ใบสำคัญแพทย์ฉบับล่าสุด ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และความแตกต่างของการต่ออายุใบสำคัญแพทย์ในแต่ละกรณี ได้แก่ การต่ออายุแบบ Revalidation และการต่ออายุแบบ Renewal รวมถึงกรณีการต่ออายุแบบ Renewal สำหรับใบสำคัญแพทย์ที่สิ้นอายุเกิน 1 ปี เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

➤ **การคัดกรองเบื้องต้นและตรวจร่างกายทั่วไป (Screening and General Examination)**

ก่อนเริ่มการตรวจ เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพอีกครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ดำเนินการยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ และตรวจสอบกับสิ่งระบุตัวบุคคล จากนั้นจึงดำเนินการตรวจคัดกรองเบื้องต้น เช่น ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดความดันโลหิต เป็นต้น

➤ **การเข้ารับการตรวจในแต่ละแผนก (Examination at Service Points)**

ในการเข้ารับการตรวจในแต่ละจุดบริการ เช่น การตรวจสายตา การตรวจการได้ยิน การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และการเอกซเรย์ เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการยืนยันตัวตนก่อนให้บริการทุกครั้ง โดยดำเนินการยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ และตรวจสอบกับสิ่งระบุตัวบุคคล ก่อนดำเนินการตรวจ และต้องระบุข้อมูลของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพบนผลการตรวจทุกครั้งอย่างครบถ้วน

➤ **การเก็บตัวอย่างและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Specimen Collection and Laboratory)**

ก่อนการเก็บตัวอย่าง ต้องมีการยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพซ้ำอีกครั้ง และดำเนินการระบุตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพบนภาชนะบรรจุ โดยอาจระบุชื่อ-นามสกุล รหัสประจำตัววันที่และเวลาอย่างชัดเจน หรือสิ่งอื่นใดที่สามารถยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพได้ ห้องปฏิบัติการต้องมีระบบตรวจสอบความถูกต้องของตัวอย่างก่อนวิเคราะห์ และต้องสามารถเชื่อมโยงผลการตรวจกับผู้ขอได้อย่างถูกต้อง

➤ **การรวบรวมและทวนสอบผลการตรวจ (Result Verification)**

เมื่อการตรวจในทุกแผนกเสร็จสิ้น ต้องมีการรวบรวมผลการตรวจทั้งหมดเข้าสู่ระบบกลาง และดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้เป็นของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพรายเดียวกัน โดยต้องมีการทวนสอบความสอดคล้องของข้อมูลระบุตัวบุคคลในทุกผลการตรวจ

➤ **การตรวจประเมินโดยแพทย์และสรุปผล (Medical Evaluation and Certification)**

นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสต้องยืนยันตัวตนของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพก่อนทำการตรวจและพิจารณาผล โดยตรวจสอบข้อมูลจากระบบและเอกสารประกอบทั้งหมด จากนั้นจึงดำเนินการประเมินสุขภาพตามมาตรฐานทางการแพทย์ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เรื่องมาตรฐานการออกใบสำคัญแพทย์แต่ละชั้น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาออกใบสำคัญแพทย์ตามสิทธิที่ตนได้รับ เมื่อผลการตรวจเป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ โดยต้องมั่นใจว่าผลการตรวจทั้งหมดเป็นของผู้ขอรายเดียวกันอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ตามระเบียบ กพท. ว่าด้วยนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 กำหนดให้ในกรณีที่กระบวนการตรวจดำเนินการโดยนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมากกว่าหนึ่งคน ให้กำหนดนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเพียงหนึ่งคนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการตรวจสอบความถูกต้องทางการแพทย์และลงนามในใบสำคัญแพทย์ดังกล่าว (รายละเอียดดูในข้อ 7.3)

➤ **การจัดเก็บข้อมูลและเอกสาร (Medical Record Management)**

ภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการ ให้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารทั้งหมดในระบบอย่างเป็นระเบียบ และต้องมีมาตรการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลเพื่อรักษาความลับของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพอย่างเคร่งครัด (รายละเอียดดูในข้อ 7.2)

7. หน้าที่และความรับผิดชอบของ AeMC/AeMO

การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.1 ควบคุมและกำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส

ควบคุมและกำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสปฏิบัติหน้าที่และไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(1) กำกับให้ AME/SAME ปฏิบัติหน้าที่ทำการตรวจ ณ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ผู้อำนวยการแต่งตั้ง

เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีแนวทางการกำหนดมาตรการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- จัดให้มีตารางเวลาออกตรวจของนายแพทย์ผู้ตรวจ และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอย่างชัดเจนเป็นปัจจุบัน
- กำหนดให้มีระบบบันทึกการปฏิบัติงานของนายแพทย์ผู้ตรวจ และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส เช่น วัน เวลา และสถานที่ปฏิบัติงาน รวมทั้งสถิติในการตรวจสุขภาพเพื่อออกใบสำคัญแพทย์ในแต่ละชั้น ตามสถิติที่ตนได้รับ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบ
- จัดให้มีการตรวจติดตามหรือทบทวนการปฏิบัติงานของนายแพทย์ผู้ตรวจ และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเป็นระยะ เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดช่องทางการสื่อสารหรือการแจ้งเวียนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้นายแพทย์ผู้ตรวจ และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสรับทราบอย่างทั่วถึงและทันเวลา

(2) กำกับให้ AME/SAME ตรวจทางการแพทย์เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ขอรับการตรวจสุขภาพเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่สำนักงานกำหนด และออกใบสำคัญแพทย์ตามสถิติที่ตนได้รับ

(3) กำกับให้ AME/SAME ส่งสำเนารายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) และเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพที่ต้องการพิจารณาเงื่อนไขจำกัดการปฏิบัติหน้าที่จากการมีความสมบูรณ์ของร่างกายหรือจิตใจที่ต่ำกว่ามาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนดไว้ ไปยังสำนักงานเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า

แนวทางการจัดทำขั้นตอนการส่งรายงานผลการตรวจสุขภาพไปยังสำนักงาน

- การดำเนินการตรวจสุขภาพและจัดทำรายงานผล
 - เมื่อผู้ขอเข้ารับการตรวจสุขภาพแล้วเสร็จ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสดำเนินการจัดทำรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) พร้อมเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนและถูกต้อง
- การพิจารณาผลการตรวจและกำหนดแนวทางการดำเนินการ

ภายหลังการจัดทำรายงานผลการตรวจสุขภาพแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาผลการตรวจเพื่อกำหนดแนวทางการจัดส่งเอกสาร ดังนี้

- ในกรณีที่ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพมีความสมบูรณ์ของร่างกายหรือจิตใจต่ำกว่ามาตรฐานทางการแพทย์ และจำเป็นต้องพิจารณากำหนดเงื่อนไขจำกัดการปฏิบัติหน้าที่ นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสจะต้องไม่ออกหรือไม่ต่ออายุใบสำคัญแพทย์ให้กับผู้ขอนั้น เว้นแต่จะได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำข้อสรุปทางการแพทย์ที่ชัดเจนว่า ผู้ขอมีผลการตรวจสุขภาพไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์แต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามประเภทใบอนุญาตที่ยื่นคำขอหรือที่ได้รับใบอนุญาตโดยไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยด้านการบินผ่านการปฏิบัติหน้าที่แบบมีเงื่อนไขและข้อจำกัด (Condition and Limitation) ที่ระบุไว้อย่างเคร่งครัด

- 2) พิจารณาความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเงื่อนไขในการปฏิบัติการของผู้ขออย่างเหมาะสม

- 3) กำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดในใบสำคัญแพทย์ และกำหนดให้ผู้ขอปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อจำกัดอย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ การกำหนดและออกเงื่อนไขและข้อจำกัดให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

- กรณีที่มีการออกหรือไม่ออกใบสำคัญแพทย์ให้แก่ผู้ขอ เพราะเหตุที่ผู้ขอมีสุขภาพหรือร่างกายไม่เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ ให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ขอทราบภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันตรวจสุขภาพเสร็จสิ้น และให้ดำเนินการรวบรวมเอกสารของผู้ขอทุกราย ได้แก่ สำเนาคำร้องขอตรวจสุขภาพ สำเนารายงานผลการตรวจสุขภาพ และเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพทั้งในกรณีที่ออกหรือไม่ออกใบสำคัญแพทย์เพื่อเตรียมจัดส่งเป็นรายเดือน

- กรณีที่ต้องการพิจารณาเงื่อนไขจำกัดการปฏิบัติหน้าที่จากการที่มีความสมบูรณ์ของร่างกายหรือจิตใจที่ต่ำกว่ามาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนดไว้ ให้ดำเนินการส่งสำเนารายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) และเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพไปยังสำนักงานเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า

- การจัดส่งเอกสารไปยังสำนักงาน

- ให้ดำเนินการจัดส่งเอกสารไปยังสำนักงานเป็นรายเดือนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ สามารถจัดส่งได้ทั้งในรูปแบบเอกสารฉบับจริง (Hard Copy) ทางไปรษณีย์ มาถึงสำนักงานหรือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Soft File) มาที่อีเมล medical@caat.or.th โดยต้องมีการระบุตัวตนของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพ (รายละเอียดดูในข้อ 7.3) และศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนอย่างชัดเจนและครบถ้วน

- ก่อนการจัดส่งทุกครั้ง ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบ และอ้างอิงข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

- (4) กำกับให้ AME/SAME เก็บรักษาข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพทุกรายไว้เป็นความลับ (รายละเอียดดูในข้อ 7.4)

(5) กำกับให้ AME/SAME คงความรู้และศึกษาเพิ่มเติมทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับด้านเวชศาสตร์การบิน เข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านเวชศาสตร์การบิน และเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรทบทวน (Refresher Training) ที่จัดโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ หรือสำนักงาน หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากผู้อำนวยการ อย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 3 ปี (รายละเอียดดูในข้อ 7.5)

(6) กำกับให้ AME/SAME ศึกษาและทำความเข้าใจอย่างละเอียดในกฎ ระเบียบ นโยบาย และขั้นตอนการปฏิบัติของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบสำคัญแพทย์ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(7) กำกับให้ AME/SAME ทำความคุ้นเคยและหาประสบการณ์ด้านการบินและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่

การทำความคุ้นเคยและการเสริมสร้างประสบการณ์ดังกล่าว อาจดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

- การเข้าร่วมสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริง (Operational Observation) การศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ประจำหน้าที่ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการบิน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปฏิบัติงานในสายงานการบิน เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยเสี่ยง ข้อจำกัด และผลกระทบทางการแพทย์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

- ตัวอย่างเช่น การเข้าเยี่ยมชมและสังเกตการณ์ในหอควบคุมการจราจรทางอากาศ เพื่อทำความเข้าใจลักษณะงานที่ต้องใช้สมาธิสูงต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน การตัดสินใจภายใต้ความกดดัน และผลกระทบของความอ่อนล้าต่อประสิทธิภาพการทำงาน หรือการเข้าร่วมสังเกตการณ์การปฏิบัติงานของนักบินในเครื่องจำลองการบิน (Flight Simulator) เพื่อเข้าใจภาระงานในห้องนักบิน การประสานงานระหว่างลูกเรือ และข้อจำกัดทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน และการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

- นอกจากนี้ อาจรวมถึงการศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางการบิน เช่น ความกดอากาศที่เปลี่ยนแปลง เสียงรบกวน การสั่นสะเทือน หรือภาวะขาดออกซิเจน ซึ่งอาจมีผลต่อสุขภาพและสมรรถภาพของผู้ประจำหน้าที่ โดยความเข้าใจดังกล่าวจะช่วยให้นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสสามารถพิจารณาความเหมาะสมทางการแพทย์ การกำหนดข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ (Limitation) หรือการติดตามอาการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

(8) กำกับให้ AME/SAME มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) และให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและกระทบต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้านการบิน

- ในการดำเนินการดังกล่าว นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ควรประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพเป็นรายบุคคล และให้คำแนะนำเชิงป้องกันอย่างเหมาะสม เช่น การดูแลสุขภาพร่างกาย การพักผ่อนให้เพียงพอ การควบคุมโรคประจำตัว การใช้ยาอย่างปลอดภัย รวมถึงการจัดการความเครียดและความอ่อนล้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ในกรณีที่ผู้ขอมีการใช้ยาหรือมีโรคประจำตัว นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลกระทบของยา หรืออาการของโรคที่อาจมีต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ยาที่มีผลทำให้ง่วงซึม หรือโรคที่อาจมีอาการกำเริบเฉียบพลัน โดยควรให้คำแนะนำในการติดตามอาการ การปรับพฤติกรรม หรือการเข้ารับการรักษาอย่างเหมาะสม

(9) กำกับให้ AME/SAME รายงานสำนักงาน เมื่อพบกรณีผู้ขอรับการตรวจสุขภาพแจ้งข้อมูลทางการแพทย์ที่จำเป็นไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง จงใจปกปิดข้อมูลหรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ โดยไม่ชักช้า

➤ เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนด ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนต้องกำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสรายงานต่อสำนักงานโดยไม่ชักช้า เมื่อพบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ขอรับการตรวจสุขภาพแจ้งข้อมูลทางการแพทย์ที่จำเป็นไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง จงใจปกปิดข้อมูล หรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ ซึ่งอาจมีผลต่อการพิจารณาความสมบูรณ์ทางร่างกายหรือจิตใจและการออกใบสำคัญแพทย์

ในการกำกับดูแลดังกล่าว อย่างน้อยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- กำหนดขั้นตอนหรือแนวทางปฏิบัติภายในสำหรับการรายงานกรณีพบข้อมูลที่อาจเป็นเท็จ ไม่ครบถ้วน หรือไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางการแพทย์

- กำหนดให้นายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลจากแบบคำร้อง ประวัติสุขภาพ ผลการตรวจทางการแพทย์ เอกสารทางการแพทย์ และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องก่อนสรุปผลการตรวจสุขภาพ (รายละเอียดดูในข้อ 7.3)

- เมื่อพบกรณีดังกล่าว ให้ดำเนินการรวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และรายงานต่อสำนักงานโดยไม่ชักช้า ตามช่องทางและวิธีการที่สำนักงานกำหนด

- ทบทวนกรณีที่เกิดขึ้นเป็นระยะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการตรวจสุขภาพ การซักประวัติ และการตรวจสอบเอกสารประกอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(10) กำกับให้ AME/SAME อำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบเพื่อติดตามการดำเนินงานตลอดระยะเวลาที่ได้รับการแต่งตั้งหรือขอรับการแต่งตั้ง รวมถึงการแสดงหรือส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือที่ถูกร้องขอ (รายละเอียดดูในข้อ 7.7)

(11) กำกับมิให้ AME/SAME ออกใบสำคัญแพทย์แก่ตนเอง

(12) กำกับมิให้ AME/SAME ตรวจทางการแพทย์แก่ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ หากขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดหรือฝ่าฝืนหน้าที่และข้อห้ามตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(13) กำกับให้ AME/SAME ปฏิบัติหน้าที่และข้อห้ามอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

7.2 กำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความลับของข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องกำหนดมาตรการและวิธีการรักษาความลับของข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ขอรับการตรวจสุขภาพอย่างเป็นระบบ รัดกุม และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการเข้าถึง การเปิดเผย การแก้ไข หรือการสูญหายของข้อมูลโดยมิชอบ โดยครอบคลุมอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

➤ **แนวทางการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบกระดาษ (Paper-based)**

- จัดให้มีพื้นที่จัดเก็บเอกสารโดยเฉพาะ แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และมีการควบคุมการเข้า-ออกพื้นที่

- ให้จัดเก็บเอกสารในตู้หรือห้องที่สามารถปิดล็อกได้ และจำกัดสิทธิ์การเข้าถึงเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุญาต

- มีระบบทะเบียนหรือระบบบันทึกการเบิก-คืนเอกสาร เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

- จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเก็บรักษาเอกสาร เช่น การควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และการป้องกันความเสียหายจากแมลงหรือเชื้อรา
- มีมาตรการป้องกันอัคคีภัย เช่น การติดตั้งเครื่องดับเพลิง ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และการกำหนดทางหนีไฟที่ชัดเจน
- จัดเก็บเอกสาร เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี และมีวิธีการทำลายเอกสารที่ปลอดภัยเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนด เช่น การทำลายด้วยเครื่องทำลายเอกสาร
- มีมาตรการรักษาความลับของข้อมูล โดยห้ามมิให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าถึงหรือเปิดเผยข้อมูลโดยมิชอบ
- **แนวทางการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic-based)**
 - จัดให้มีระบบสารสนเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัย และสามารถกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลตามระดับหน้าที่ความรับผิดชอบ (Access Control)
 - มีระบบยืนยันตัวตนผู้ใช้งาน (Authentication) เช่น การใช้รหัสผ่าน (Password) ที่มีความรัดกุม และควรกำหนดให้มีการเปลี่ยนรหัสผ่านเป็นระยะ
 - มีการบันทึกประวัติการใช้งาน (Log) เพื่อให้สามารถตรวจสอบการเข้าถึง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลย้อนหลังได้
 - มีระบบสำรองข้อมูล (Data Backup) อย่างสม่ำเสมอ และจัดเก็บข้อมูลสำรองไว้ในสถานที่ที่ปลอดภัย แยกจากระบบหลัก
 - จัดให้มีระบบไฟฟ้าสำรอง เช่น เครื่องสำรองไฟ หรือแหล่งจ่ายไฟสำรอง เพื่อรองรับกรณีไฟฟ้าขัดข้อง
 - มีมาตรการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ เช่น การใช้โปรแกรมป้องกันไวรัส การอัปเดตระบบอย่างสม่ำเสมอ และการจำกัดการใช้อุปกรณ์ภายนอก
 - กำหนดมาตรการรักษาความลับของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต และการส่งต่อข้อมูลอย่างปลอดภัย

7.3 กำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องทางการแพทย์และลงนามในใบสำคัญแพทย์

ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน กำหนดให้มีนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเพียงหนึ่งคนเท่านั้น เป็นผู้ประสานงานตรวจสอบความถูกต้องทางการแพทย์และลงนามในใบสำคัญแพทย์ ในกรณีที่กระบวนการตรวจเพื่อยกหรือต่อใบสำคัญแพทย์ให้กับผู้ขอรับการตรวจสุขภาพดำเนินการโดยนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป

แนวทางปฏิบัติในการกำหนดแพทย์ผู้รับผิดชอบหลัก

เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนด ในกรณีที่นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมากกว่าหนึ่งคนร่วมดำเนินการตรวจสุขภาพ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องกำหนดให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเพียงหนึ่งคนเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักเป็นลายลักษณ์อักษร หรือกำหนดไว้ในระบบงานอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถระบุได้ว่าแพทย์ผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาและลงนามในใบสำคัญแพทย์ แพทย์ผู้รับผิดชอบ

หลักต้องดำเนินการรวบรวมและทบทวนผลการตรวจจากทุกแผนกที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจร่างกาย การตรวจสายตา การตรวจการได้ยิน การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ การเอกซเรย์ และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยต้องตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้อง และความสอดคล้องของข้อมูลทั้งหมด ในกรณีที่พบความผิดปกติหรือข้อมูลไม่สอดคล้องกัน แพทย์ผู้รับผิดชอบหลักต้องดำเนินการประสานงานกับแพทย์ผู้ตรวจในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม ทบทวนผลการตรวจ หรือพิจารณาส่งตรวจเพิ่มเติมตามความจำเป็น ก่อนตัดสินใจ

ก่อนการลงนามในใบสำคัญแพทย์ แพทย์ผู้รับผิดชอบหลักต้องยืนยันว่าผลการตรวจทั้งหมดเป็นของผู้ขอรายเดียวกัน มีความครบถ้วน ทั้งนี้ การลงนามในใบสำคัญแพทย์ต้องกระทำโดยแพทย์ผู้รับผิดชอบหลักเพียงผู้เดียวเท่านั้น ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนต้องจัดให้มีหลักฐานแสดงกระบวนการดังกล่าว เช่น การระบุชื่อแพทย์ผู้รับผิดชอบในเวชระเบียนหรือระบบสารสนเทศ บันทึกการทบทวนผลการตรวจ หรือเอกสารประกอบการพิจารณา เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

7.4 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพ

การแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสหนึ่งคนเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสก่อนส่งรายงานผลการตรวจสุขภาพให้สำนักงาน พร้อมทั้งแจ้งชื่อนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่แต่งตั้งให้สำนักงานทราบ

แนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพ

เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนด ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องแต่งตั้งนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอย่างน้อยหนึ่งคนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการตรวจสุขภาพก่อนส่งให้สำนักงาน โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ต้องมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบเป็นลายลักษณ์อักษร มีการกำหนดไว้ในระบบงานอย่างชัดเจน พร้อมระบุบทบาทหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบ และผู้ปฏิบัติสำรอง (ถ้ามี) รวมทั้งต้องแจ้งรายชื่อผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้สำนักงานทราบ และปรับปรุงข้อมูลเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ก่อนการจัดส่งรายงานผลการตรวจสุขภาพ ผู้ตรวจสอบต้องดำเนินการตรวจทานความครบถ้วนและความถูกต้องของรายงานในทุกมิติ โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมความสอดคล้องของข้อมูลระบุตัวบุคคลในเอกสารทุกฉบับ ความครบถ้วนของผลการตรวจจากทุกแผนก ความถูกต้องของการบันทึกผล การแปลผล และข้อสรุปทางการแพทย์ รวมถึงความสอดคล้องระหว่างผลการตรวจกับการพิจารณาออกหรือไม่ออกใบสำคัญแพทย์

ในกรณีที่พบข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง หรือมีความไม่สอดคล้อง ผู้ตรวจสอบต้องแจ้งการจัดส่งรายงานชั่วคราว และประสานงานกับนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน เมื่อการตรวจสอบแล้วเสร็จ ผู้ตรวจสอบต้องยืนยันผลการตรวจสอบ โดยอาจอยู่ในรูปแบบการลงนามในรายงาน การลงนามในแบบฟอร์มตรวจสอบ (Checklist) หรือการยืนยันผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ต้องสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใครเป็นผู้ตรวจสอบ และตรวจสอบเมื่อใด เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ ทั้งนี้ กระบวนการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสุขภาพต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการจัดส่งรายงานให้สำนักงานทุกครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ส่งมีความถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องตามข้อกำหนด

7.5 กำกับดูแลการเข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน และหลักสูตรทบทวน

การกำกับดูแลให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสในสังกัดเข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน และหลักสูตรทบทวน (Refresher Training) ที่จัดโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ หรือสำนักงาน หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากผู้อำนวยการ อย่างน้อย 1 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี

แนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ควรมีการกำหนดระบบการกำกับดูแลนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสในสังกัดเข้ารับการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน และหลักสูตรทบทวน (Refresher Training) ตามที่กำหนดอย่างเป็นระบบ โดยให้มีแนวทางการดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดทำทะเบียนรายชื่อนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสในสังกัด พร้อมระบุประวัติการเข้ารับการฝึกอบรม วันที่เข้ารับการอบรม และวันครบกำหนดรอบการอบรมครั้งถัดไป (Training tracking) เพื่อใช้ในการติดตามสถานะนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแต่ละราย
- จัดทำแผนการฝึกอบรมประจำปีหรือแผนระยะยาว เพื่อให้มั่นใจว่านายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทุกคนจะได้รับการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งภายในระยะเวลา 3 ปี โดยแผนดังกล่าวควรระบุหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง แหล่งจัดอบรม และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเข้ารับการอบรม

ภายหลังการเข้ารับการอบรม ต้องดำเนินการรวบรวมและจัดเก็บหลักฐานการอบรมของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแต่ละราย เช่น หนังสือรับรองการเข้าร่วมอบรม ใบประกาศนียบัตร หรือเอกสารยืนยันอื่น ๆ โดยจัดเก็บเป็นรายบุคคลในแฟ้มประวัติหรือในระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระเบียบ และสามารถเรียกตรวจสอบได้โดยสะดวก ในกรณีที่มีการตรวจสอบจากสำนักงาน ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องสามารถแสดงหลักฐานการอบรมของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแต่ละรายได้อย่างครบถ้วน

ทั้งนี้ ควรกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลด้านการฝึกอบรมต่อเนื่องด้านเวชศาสตร์การบิน และหลักสูตรทบทวน อย่างชัดเจน และมีการทบทวนสถานะการอบรมเป็นระยะ เพื่อให้มั่นใจว่านายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสคุณสมบัติครบถ้วนและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

7.6 การนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง กรณีใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราว

ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน นำส่งเอกสารเกี่ยวข้องเมื่อนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทำการตรวจและออกใบรับรองว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นหายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บหรือมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ กรณีเมื่อผู้ประจำหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ถือใบสำคัญแพทย์นั้นมีเหตุให้ใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราว ตามระเบียบสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยใบสำคัญแพทย์ พ.ศ. 2568

แนวทางปฏิบัติในการนำส่งเอกสารกรณีใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราว

ใบสำคัญแพทย์เป็นอันใช้ไม่ได้ชั่วคราว ดังต่อไปนี้

- เมื่อผู้ถือใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่นักบินประสบอุบัติเหตุทางการบิน

- ระหว่างที่ผู้ถือใบสำคัญแพทย์มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไปหรือเข้ารับการรักษารักษาในโรงพยาบาลมีระยะเวลาตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไปได้อย่างปลอดภัย

- ผู้ถือใบสำคัญแพทย์ได้รับการผ่าตัดหรือหัตถการอื่นใดที่อาจส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่
- ผู้ถือใบสำคัญแพทย์ตั้งครุฑ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทางการแพทย์ที่ใช้ในการตรวจเพื่อออกใบสำคัญแพทย์

- เหตุเจ็บป่วยอื่นที่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่อยู่อำนาจการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแพทย์เวชศาสตร์การบินผู้ทรงคุณวุฒิ

ใบสำคัญแพทย์จะใช้ได้เมื่อใดก็ได้เมื่อใดให้นายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทำการตรวจและออกใบรับรองว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นหายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บหรือมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยให้ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนนำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินโดยไม่ชักช้า

เอกสารที่ต้องจัดเตรียมอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อมูลหรือรายงานทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว เช่น ใบรับรองว่าผู้ประจำหน้าที่นั้นหายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บหรือมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ผลการตรวจเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องในการประกอบการพิจารณา ใบรับรองแพทย์ หรือรายงานการรักษา และเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ขอรับการตรวจสุขภาพ ก่อนการจัดส่ง ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสอดคล้องของข้อมูล

ให้ดำเนินการนำเสนอเอกสารไปยังสำนักงานโดยไม่ชักช้า ภายหลังจากทำการตรวจ โดยสามารถจัดส่งในรูปแบบเอกสารฉบับจริงทางไปรษณีย์ หรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามช่องทางที่สำนักงานกำหนด (ดูแนวทางการดำเนินการจัดส่งเอกสารในข้อ 7.1(3))

7.7 การอำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบ

ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน อำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบและทีมผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบ เพื่อติดตามการดำเนินงานของนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ตามหน้าที่และข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ (รายละเอียดดูในข้อ 2.4.6 และข้อ 7.1) ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการแต่งตั้งหรือขอรับการแต่งตั้ง รวมถึงการแสดงหรือส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือที่ถูกร้องขอ

แนวทางปฏิบัติในการอำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจสอบ

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน กำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมในการอำนวยความสะดวกแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสอบในการเข้าตรวจติดตามการดำเนินงานทั้งในกรณีการตรวจตามวงรอบ การตรวจเฉพาะกรณี หรือการขอรับการแต่งตั้ง โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

กำหนดผู้ประสานงานหลัก (Point of Contact) สำหรับการตรวจสอบอย่างชัดเจน เพื่อเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับผู้ตรวจสอบ จัดเตรียมข้อมูล และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการตรวจ ก่อนการตรวจสอบต้องมีการเตรียมความพร้อมของเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายและคู่มือปฏิบัติงาน นโยบายการเก็บรักษาความลับของข้อมูล รายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination

Report) บันทึกการฝึกอบรมของนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ทะเบียนเครื่องมือและการสอบเทียบ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ สามารถค้นหาและนำเสนอได้โดยสะดวก

ในระหว่างการตรวจสอบ ต้องอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น พื้นที่ให้บริการตรวจสุขภาพ ห้องปฏิบัติการ ห้องเก็บเอกสาร และระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การควบคุมด้านความปลอดภัยและการรักษาความลับของข้อมูล ต้องให้ความร่วมมือในการชี้แจงข้อมูลข้อเท็จจริง และกระบวนการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และโปร่งใส รวมถึงจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามที่ผู้ตรวจสอบร้องขอ ในกรณีที่มีการร้องขอเอกสารเพิ่มเติม ต้องดำเนินการจัดส่งเอกสารดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนก่อนการส่งทุกครั้ง

ภายหลังการตรวจสอบ หากมีข้อสังเกต ข้อบกพร่อง หรือข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจสอบ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องดำเนินการจัดทำแผนแก้ไขข้อบกพร่อง (Corrective Action Plan: CAP) พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สำนักงานจะติดตามผลการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

7.8 ปฏิบัติตามหน้าที่และข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

7.9 คุณสมบัติของการได้รับการแต่งตั้ง

คุณสมบัติของการได้รับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนตามข้อ 3.4

8. การเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการตรวจติดตาม

การเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการตรวจติดตาม (Surveillance) จากสำนักงาน

การตรวจติดตามและตรวจสอบ (Surveillance and Inspection) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจติดตามการปฏิบัติหน้าที่และข้อห้าม จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับผู้ตรวจสอบของสำนักงานในการกำกับดูแลศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ตลอดจนเพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเข้าใจแนวทางการตรวจประเมินได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกัน

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนสามารถแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการให้บริการตามมาตรฐานเวชศาสตร์การบินที่กำหนด และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ของสำนักงานอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

8.1 ขอบเขตการบังคับใช้

การตรวจติดตามนี้ใช้บังคับกับหน่วยงานและบุคลากรด้านเวชศาสตร์การบินที่ได้รับการแต่งตั้งหรือรับรองจากสำนักงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Centers: AeMCs) และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Offices: AeMOs)
- (2) แพทย์ผู้ตรวจด้านเวชศาสตร์การบินที่ได้รับการแต่งตั้ง (Designated Medical Examiners) ได้แก่ นายแพทย์ผู้ตรวจ (Authorized Medical Examiners: AMEs) และนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (Senior Authorized Medical Examiners: SAMEs)

8.2 ขอบเขตการตรวจติดตาม

การตรวจติดตามและตรวจสอบครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (1) สถานที่ให้บริการ เครื่องมือและอุปกรณ์ ระบบงาน และการจัดการด้านบริหาร เพื่อให้มั่นใจว่ามีความพร้อม เหมาะสม และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- (2) นายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จริยธรรมทางการแพทย์ และข้อกำหนดทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่าการพิจารณาทางการแพทย์มีความถูกต้อง และสอดคล้องตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้

8.3 การตรวจติดตาม (Surveillance)

การตรวจติดตามศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (AeMCs) และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (AeMOs) โดยสำนักงานจะดำเนินการตรวจติดตามและตรวจสอบศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อประเมินความพร้อมและความสอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

การตรวจติดตามจะมุ่งเน้นในการตรวจในการคงคุณสมบัติในการได้รับการแต่งตั้งและประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (1) สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการตรวจสุขภาพทางเวชศาสตร์การบิน ว่ามีความเหมาะสม ปลอดภัย และเอื้อต่อการให้บริการ
- (2) ความพร้อมใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ รวมถึงการบำรุงรักษาและการสอบเทียบ (Calibration) ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- (3) ระบบการจัดเก็บข้อมูลและเวชระเบียน รวมถึงมาตรการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลทางการแพทย์
- (4) การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และแนวทางที่สำนักงานกำหนด รวมถึงข้อกำหนดด้านเวชศาสตร์การบินตาม ICAO Annex 1

ผลการตรวจติดตามและตรวจสอบจะถูกบันทึกไว้ในรายงานการตรวจอย่างเป็นทางการ โดยหากพบข้อบกพร่องหรือความไม่สอดคล้อง ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนต้องดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด และรายงานผลการแก้ไขให้สำนักงานทราบต่อไป

8.4 การตรวจติดตามการปฏิบัติงานของ AMEs/SAMEs

นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ จะดำเนินการตรวจติดตามและตรวจสอบนายแพทย์ผู้ตรวจและนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอย่างน้อยทุกสองปี จะมุ่งเน้นในการตรวจในการคงคุณสมบัติในการได้รับการแต่งตั้งและเพื่อประเมินความสามารถและความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานจะดำเนินการติดตามกำกับดูแลผ่านวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) การตรวจประเมินผลการปฏิบัติงานจากรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ที่ส่งมา เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ถูกต้อง และประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของ AMEs/SAMEs (Medical Examiner Audit) โดยตรวจสอบว่า AMEs/SAMEs ปฏิบัติตามมาตรฐาน Good Medical Practice และ Aeromedical Risk Assessment ที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งเป็นกระบวนการ Audit AMEs/SAMEs ไม่ใช่เพียงแค่ตรวจผลการตรวจสุขภาพของผู้ขอใบสำคัญแพทย์
- (2) การเข้าตรวจประเมิน ณ สถานที่ปฏิบัติงาน หรือการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานโดยตรง ตามความเหมาะสม เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ถูกต้องของกระบวนการตรวจสุขภาพในทางปฏิบัติ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการแพทย์ที่กำหนดไว้ และเพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสุขภาพ ตลอดจนสังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง AMEs/SAMEs กับผู้ขอใบสำคัญแพทย์ในระหว่างการตรวจ (หากเหมาะสมในช่วงเวลานั้น)
- (3) การพิจารณาข้อร้องเรียน เหตุการณ์ หรือประเด็นด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการออกใบสำคัญแพทย์

การตรวจติดตามดังกล่าวต้องครอบคลุมการตรวจสอบในประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) การประยุกต์ใช้มาตรฐานทางการแพทย์อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด และประกาศของสำนักงาน รวมถึงข้อกำหนดตาม ICAO Annex 1
- 2) ความถูกต้องและความตรงต่อเวลาในการจัดส่งรายงานผลการตรวจสุขภาพและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 3) การรักษาความลับของข้อมูลทางการแพทย์ และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพในทุกกิจกรรมด้านเวชศาสตร์การบิน

4) การเข้ารับการฝึกอบรมทบทวน (Refresher Training) อย่างน้อย 1 ครั้งในระยะเวลา 3 ปี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการด้านเวชศาสตร์การบิน เช่น การประชุมวิชาการ การสัมมนา หรือ กิจกรรมวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับ

ทั้งนี้ ในกรณีที่พบนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสปฏิบัติไม่เป็นไปตามข้อกำหนด สำนักงานอาจกำหนดมาตรการแก้ไขตามความเหมาะสม เช่น การให้คำแนะนำ การแจ้งเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร การกำหนดให้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม การออกหนังสือเตือน การระงับการปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว หรือการเพิกถอนการแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี (รายละเอียดดูในข้อ 9.2.1)

8.5 การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินการแก้ไข

การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินการแก้ไข (Enforcement and Corrective Actions)

ในกรณีที่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินกำหนดตรวจพบข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance: NC) จากการตรวจติดตามหรือการตรวจสอบ สำนักงานจะดำเนินการออกแบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance Form: NCF) เพื่อระบุรายละเอียดของประเด็นที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด พร้อมทั้งกำหนดให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดำเนินการจัดทำแผนการแก้ไข (Corrective Action Plan: CAP) โดยต้องระบุแนวทางการแก้ไขผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามที่สำนักงานกำหนด และเห็นสมควร

ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน รวมถึงนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ต้องดำเนินการแก้ไข NC ตาม CAP ที่กำหนด และรายงานผลการดำเนินการให้สำนักงานทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งจัดเตรียมหลักฐานแสดงการแก้ไขเพื่อรองรับการตรวจสอบ ในกรณีที่ไม่ดำเนินการแก้ไข หรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยังคงมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินอาจดำเนินการทางกฎหมายตามความเหมาะสม เช่น การระงับการให้ การรับรอง การเพิกถอนการอนุมัติ หรือการเพิกถอนการแต่งตั้ง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะและความรุนแรงของข้อบกพร่องดังกล่าว

8.6 การดำเนินการเมื่อตรวจพบข้อบกพร่องหรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด

การดำเนินการของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนกรณีฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินตรวจพบข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance: NC)

8.6.1 หลักเกณฑ์และขอบเขตการพิจารณา

หลักเกณฑ์และขอบเขตการพิจารณาออกแบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่องหรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance Form: NCF)

NC อาจถูกตรวจพบจากผลการตรวจติดตาม (Audit) การตรวจสอบ (Inspection) หรือจากการตรวจพบ เมื่อสำนักงานมีหลักฐานหรือข้อมูลเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ซึ่งอยู่ภายใต้การรับรองหรือการกำกับ

ดูแลของสำนักงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามขั้นตอนและคู่มือปฏิบัติงานที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้รับการแต่งตั้งขึ้น

ทั้งนี้ การพิจารณา NC ดังกล่าวอาจครอบคลุมถึงการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ การจัดเก็บข้อมูล ความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ การดำเนินงานด้านเวชศาสตร์การบิน หรือการปฏิบัติของบุคลากรที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดที่กำหนดไว้ โดยสำนักงานอาจดำเนินการออก NCF และกำหนดมาตรการแก้ไขตามระดับความรุนแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อไป

สำนักงานจะพิจารณาออก NCF ภายใต้กรอบการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

- (1) การประเมินเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (2) การตรวจติดตาม (Surveillance) การดำเนินงานของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเพื่อการประเมินการคงไว้ซึ่งมาตรฐานและความสอดคล้องตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- (3) การตรวจสอบ (Inspection) ทั้งในรูปแบบการตรวจตามแผน การตรวจเฉพาะกรณี หรือการตรวจโดยไม่แจ้งล่วงหน้า ตามที่สำนักงานเห็นสมควร
- (4) กรณีอื่นใดที่สำนักงานมีหลักฐานหรือข้อมูลเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ การพิจารณาออก NCF จะเป็นไปตามข้อเท็จจริง หลักฐาน และระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยสำนักงานอาจกำหนดมาตรการแก้ไขหรือดำเนินการเพิ่มเติมตามความเหมาะสมต่อไป

8.6.2 การจัดระดับ NC (NC Categorization)

การจัดระดับ NC เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงของการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย

ก. ข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดระดับที่ 1 (Level 1 NC)

Level 1 NC หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนปฏิบัติงาน คู่มือที่ได้รับอนุมัติ หรือเงื่อนไขของการรับรองหรือการแต่งตั้ง ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับที่ทำให้มาตรฐานด้านความปลอดภัยลดลง หรือก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างร้ายแรงต่อความปลอดภัยในการบิน

สำนักงานอาจออก Level 1 NC เมื่อพบกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่อนุญาตให้ผู้ตรวจของสำนักงานเข้าถึงสถานที่ เอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมินหรือการตรวจสอบ
- (2) การขอรับหรือคงไว้ซึ่งการรับรอง การอนุมัติ หรือการแต่งตั้ง โดยอาศัยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เป็นเท็จ หรือมีการปลอมแปลงเอกสาร
- (3) การใช้ใบรับรอง การอนุมัติ หรือการแต่งตั้งในลักษณะที่ไม่ถูกต้อง ทุจริต หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาต
- (4) การไม่มีผู้บริหารที่รับผิดชอบ (Accountable Manager) หรือไม่มีผู้รับผิดชอบหลักตามข้อกำหนด

(5) การขาดระบบที่จำเป็นตามข้อกำหนด หรือระบบดังกล่าวไม่ถูกนำไปปฏิบัติ ไม่ได้รับการควบคุม หรือเกิดความล้มเหลวของระบบโดยสิ้นเชิง จนไม่สามารถทำให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนปฏิบัติตามข้อกำหนดได้

ทั้งนี้ หากตรวจพบ Level 2 NC หลายรายการภายใต้ข้อกำหนดเดียวกัน หรือหลาย NC ที่เกี่ยวข้องกันจนสะท้อนให้เห็นว่าระบบหรือกระบวนการดำเนินงานไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานอาจพิจารณาจัดระดับข้อบกพร่องดังกล่าวเป็น Level 1 NC

(6) NC ตามดุลยพินิจและประสบการณ์ของผู้ตรวจเห็นว่า อาจส่งผลให้ระบบบริหารจัดการ ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือทำให้ความสามารถในการควบคุมกระบวนการและคุณภาพ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ คำว่า “เอกสาร” หมายความว่า ข้อมูล บันทึก หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจ ประเมินหรือการตรวจสอบเท่านั้น และไม่รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลหรือเอกสารที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจ

อย่างไรก็ตาม Level 1 NC จะไม่นำมาใช้กับหน่วยงานที่อยู่ระหว่างกระบวนการขอรับ การรับรองหรือการแต่งตั้งครั้งแรก เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวยังไม่ได้เริ่มดำเนินการให้บริการ และยังไม่ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติการ โดย Level 1 NC จะใช้กับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ดำเนินการให้บริการแล้วเท่านั้น

ข. ข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดระดับที่ 2 (Level 2 NC)

Level 2 NC หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนปฏิบัติงาน คู่มือที่ได้รับอนุมัติ หรือเงื่อนไขของการรับรอง การอนุมัติ หรือการแต่งตั้ง ซึ่งอาจส่งผลให้ระดับความปลอดภัย ลดลง หรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในการบิน หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

สำนักงานอาจออก Level 2 NC เมื่อพบว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมี การดำเนินงานไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้ แม้ว่าข้อบกพร่องดังกล่าวจะยังไม่ส่งผลกระทบอย่าง ร้ายแรงต่อความปลอดภัยในทันที แต่มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบการกำกับดูแล คุณภาพ การปฏิบัติงาน หรือความน่าเชื่อถือของกระบวนการทางด้านเวชศาสตร์การบิน

ตัวอย่างของ Level 2 NC ได้แก่ มาตรการการรักษาความลับของข้อมูลไม่รัดกุม การส่ง รายงานล่าช้า การสอบเทียบเครื่องมือไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด การปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับขั้นตอน ในคู่มือ ทั้งนี้สำนักงานอาจกำหนดให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบิน พลเรือนดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด และติดตามผลการแก้ไขตามความเหมาะสมต่อไป

ค. ข้อสังเกต (Observation)

ข้อสังเกต หมายถึง ข้อเสนอแนะหรือประเด็นที่ผู้ตรวจเห็นว่าเป็นโอกาสในการพัฒนาและ ปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพ ความเหมาะสม หรือความคล่องตัวของระบบการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน แม้ว่า ประเด็นดังกล่าวจะยังไม่ถือเป็น NC ก็ตาม

ข้อสังเกตอาจเกิดจากกรณีที่ผู้ตรวจพบว่าระบบงานหรือกระบวนการดำเนินงานมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความซับซ้อน มีความซ้ำซ้อน ใช้งานได้ไม่คล่องตัว หรือมีจุดที่สามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้ตรวจอาจเสนอแนะแนวทางเพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนนำไปพิจารณาปรับปรุงตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ข้อสังเกตไม่ถือเป็น NC และไม่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดในการดำเนินการแก้ไข (Corrective Action) เว้นแต่ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนจะพิจารณาดำเนินการปรับปรุงด้วยตนเอง อีกทั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนไม่มีหน้าที่ต้องรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงาน และสำนักงานจะไม่ติดตามผลการดำเนินการในประเด็นดังกล่าว

อย่างไรก็ตามศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนควรนำข้อสังเกตไปใช้ประกอบการทบทวนและพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านเวชศาสตร์การบินให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดี

ตัวอย่างของข้อสังเกต ได้แก่ การปรับปรุงด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มความเหมาะสมและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอรับการตรวจสุขภาพให้ได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการทบทวนและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ คู่มือ ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้องให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับข้อกำหนดของสำนักงานอยู่เสมอ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

8.6.3 การดำเนินการแก้ไข NC

เมื่อสำนักงานตรวจพบ NC จากการตรวจติดตาม การตรวจสอบ หรือจากข้อมูลหรือช่องทางอื่น สำนักงานจะดำเนินการแจ้งข้อบกพร่องดังกล่าวต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งกำหนดให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับ NC ที่ตรวจพบ โดยไม่กระทบต่อมาตรการหรือการดำเนินการอื่นที่สำนักงานอาจพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมตามอำนาจหน้าที่

ก. การดำเนินการแก้ไขกรณี NC ระดับที่ 1 (Level 1 NC)

ในกรณีที่ตรวจพบ Level 1 NC สำนักงานจะดำเนินการตามความเหมาะสมโดยทันที เพื่อจำกัด ระบุ หรือห้ามการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดหรือบางส่วน รวมถึงอาจดำเนินการระงับหรือจำกัด การรับรอง การอนุมัติ หรือการแต่งตั้ง ตามระดับความรุนแรงและผลกระทบของ Level 1 NC ดังกล่าว จนกว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนจะสามารถดำเนินการแก้ไข หรือควบคุมความเสี่ยงได้ในระดับที่ยอมรับได้ตามความปลอดภัย

ทั้งนี้ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องดำเนินมาตรการเร่งด่วน (Immediate Actions) เพื่อควบคุมและลดผลกระทบด้านความปลอดภัยโดยเร็ว เช่น การแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) การแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) การระงับการใช้งาน

ระบบหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้อง การควบคุมหรือจำกัดผลกระทบ (Containment of Safety issue) หรือ มาตรการลดความเสี่ยงอื่นที่เหมาะสม

เมื่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้ดำเนินการ มาตรการเร่งด่วนแล้ว สำนักงานอาจพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- ปิด Level 1 NC หากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนสามารถแสดงให้เห็นว่าได้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) และดำเนินการแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) อย่างครบถ้วนและเป็นที่ยอมรับ

- ปรับระดับ Level 1 NC เป็น Level 2 NC ในกรณีที่มาตรการเร่งด่วนที่ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดำเนินการสามารถทำให้ระดับความปลอดภัยกลับมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยอย่างน้อยต้องมีการแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) การควบคุมหรือจำกัดผลกระทบ และสามารถระบุขอบเขตของ NC ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ สำนักงานจะติดตามการดำเนินการตาม CAP ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ในกรณีที่มีการปรับระดับ Level 1 NC เป็น Level 2 NC ตามวรรคก่อน สำนักงานจะดำเนินการปิด Level 1 NC เดิม โดยจะระบุในเหตุผลการปิดให้ชัดเจนว่าได้มีการออก Level 2 NC ฉบับใหม่ ขึ้นทดแทนเพื่อติดตามการดำเนินการแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) ที่ยังคงค้างอยู่ พร้อมระบุเลขอ้างอิงของ Level 2 NC ฉบับใหม่นั้นไว้ด้วย

ในทางกลับกัน Level 2 NC ฉบับใหม่ที่ออกขึ้นทดแทนนี้จะระบุเลขอ้างอิงของ Level 1 NC ต้นทางไว้ด้วย และจะระบุข้อความให้ชัดเจนว่าการออก Level 2 NC ฉบับนี้มีเจตนาเพื่อติดตามเฉพาะการดำเนินการแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) ที่ยังคงค้างอยู่เท่านั้น เนื่องจากการแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) ได้ดำเนินการครบถ้วนและเป็นที่ยอมรับแล้วก่อนการปิด Level 1 NC ดังกล่าว

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินการเร่งด่วนจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ตรวจและระดับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยบางกรณีอาจต้องดำเนินการทันที ในขณะที่บางกรณีอาจกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมตามความเหมาะสมของความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

ภายหลังจากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้ดำเนินการมาตรการเพื่อให้ระดับความปลอดภัยกลับมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้แล้ว สำนักงานอาจกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมสำหรับการสืบสวนหาสาเหตุ การวิเคราะห์ผลกระทบ และการดำเนินการแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) เพื่อป้องกันการเกิด NC ดังกล่าวซ้ำในอนาคต

ข. การดำเนินการแก้ไขกรณี NC ระดับที่ 2 (Level 2 NC)

- ในกรณีที่สำนักงานตรวจพบ Level 2 NC สำนักงานจะดำเนินการกำหนดระยะเวลาให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน จัดทำ CAP และดำเนินการแก้ไข NC ให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขในเบื้องต้นต้องไม่เกิน 3 เดือน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือกรณีพิเศษที่สำนักงานเห็นสมควร

- ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรและได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการ สำนักงานอาจพิจารณาขยายระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมได้ โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่

ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนต้องมีมาตรการลดความเสี่ยงหรือควบคุมผลกระทบด้านความปลอดภัยที่เกิดจาก NC ดังกล่าวอย่างเหมาะสมในระหว่างรอการดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ

- สำนักงานจะดำเนินการประเมินแผนการแก้ไขที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเสนอ โดยแผนดังกล่าวต้องครอบคลุมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) เพื่อจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น และการแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของ NC และป้องกันการเกิดซ้ำ หากสำนักงานเห็นว่าแผนการแก้ไขมีความเหมาะสมและสามารถดำเนินการได้จริง จึงจะพิจารณาให้ความเห็นชอบ

- เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ให้ดำเนินการแก้ไข สำนักงานจะตรวจประเมินผลการดำเนินการอีกครั้ง โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ต้องสามารถแสดงหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าได้ดำเนินการตามแผนการแก้ไขครบถ้วนและมีประสิทธิผล หากสำนักงานเห็นว่าผลการดำเนินการแก้ไขเป็นที่ยอมรับได้ จะดำเนินการปิด NC ดังกล่าว

- ในกรณีที่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาแล้ว ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ครบถ้วน สำนักงานอาจพิจารณาขยายระยะเวลาเพิ่มเติมตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก

- การจัดทำแผนการแก้ไขที่มีความเหมาะสมและมีระยะเวลาดำเนินการที่สำนักงานยอมรับได้

- หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ได้ดำเนินการแก้ไขไปแล้วในระดับสูงสุดเท่าที่สามารถดำเนินการได้ในขณะนั้น

ทั้งนี้ Level 2 NC อาจมีระดับความสำคัญแตกต่างกันตามระดับความเสี่ยงและผลกระทบต่อความปลอดภัย ทั้งในด้านโอกาสการเกิด (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Severity) โดยข้อบกพร่องบางกรณีที่มีผลกระทบด้านความปลอดภัยในระดับสูง อาจถูกจัดเป็น NC ระดับ 2 ที่มีนัยสำคัญ (Level 2 Significant: Level 2s NC) ซึ่งสำนักงานอาจกำหนดมาตรการติดตามหรือกำกับดูแลเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

8.6.4 การแก้ไข NC ในกรณีแต่งตั้งครั้งแรก

สำหรับการขอรับการรับรอง หรือการแต่งตั้งครั้งแรก การจัดระดับ NC ตามหลักเกณฑ์ในคู่มือนี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ได้โดยตรง เนื่องจากหน่วยงาน หรือผู้ขอรับการรับรองยังไม่ได้เริ่มดำเนินกิจกรรมหรือให้บริการภายใต้การรับรองดังกล่าว จึงยังไม่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติการโดยตรง

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถติดตามการแก้ไข NC ที่ตรวจพบในระหว่างกระบวนการพิจารณาได้อย่างเป็นระบบ ผู้ตรวจอาจออก Level 2 NC

ทั้งนี้ สำหรับ NC ที่ตรวจพบระหว่างกระบวนการขอรับการรับรอง หรือการแต่งตั้งครั้งแรก หน่วยงาน หรือผู้ขอรับการรับรองอาจยังไม่จำเป็นต้องดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause Analysis) หรือจัดทำมาตรการแก้ไขเชิงระบบ (Corrective Action) แต่จะต้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) ให้ครบถ้วนก่อนการพิจารณาออกการรับรองหรือการอนุมัติ

ในบางกรณี กระบวนการรับรองอาจมีกรอบระยะเวลาดำเนินการที่จำกัด เช่น มีข้อกำหนดด้านอายุของเอกสารหรือการอนุญาตอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ระยะเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกินระยะเวลา

สิ้นสุดของกระบวนการรับรองหรืออนุมัตินั้น รวมถึงต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่สำนักงานใช้ในการตรวจประเมิน ปิดข้อบกพร่อง และดำเนินขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการพิจารณา

ในกรณีที่กระบวนการขอรับการรับรองหรืออนุมัติไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ชัดเจน ระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องสามารถหารือและตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงานกับผู้ขอรับการรับรองได้ตามความเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม หากผู้ขอไม่สามารถดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ สำนักงานอาจพิจารณายุติกระบวนการขอรับการรับรอง หรือการแต่งตั้งดังกล่าว และดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจนำไปสู่การเสนอไม่อนุมัติหรือไม่ออกการรับรองแก่ผู้ขอรับการรับรอง

ทั้งนี้ กรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการรับรองอยู่แล้วประสงค์จะขอเพิ่มเติมประเภทการปฏิบัติการ ขอบเขตการให้บริการ ให้ถือว่าการขอเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการรับรองเพิ่มเติม และให้นำหลักเกณฑ์ตามหัวข้อนี้มาใช้โดยอนุโลม

8.6.5 การแก้ไขข้อบกพร่องในช่วงเปลี่ยนผ่าน

การแก้ไขข้อบกพร่องในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่หรือที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม

ในกรณีที่มีการประกาศใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่หรือที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว NC ที่ตรวจพบระหว่างช่วงเปลี่ยนผ่านและเกี่ยวข้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่หรือที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม จะต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จก่อนวันสิ้นสุดระยะเวลาเปลี่ยนผ่านที่กำหนดไว้

ในการตรวจติดตามหรือการตรวจประเมินศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ระหว่างช่วงเปลี่ยนผ่าน หากตรวจพบ NC อาจแบ่งลักษณะของ NC ได้เป็น 2 กรณีดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่การดำเนินงานไม่เป็นไปตามข้อกำหนดใหม่ แต่ยังคงเป็นไปตามข้อกำหนดเดิม

กรณีนี้ให้กำหนดระยะเวลาในการแก้ไข NC ภายในวันสิ้นสุดของช่วงเปลี่ยนผ่าน แม้ว่าสำนักงานจะยังไม่สามารถบังคับใช้ข้อกำหนดใหม่ได้ก่อนวันที่ข้อกำหนดเดิมมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ แต่สำนักงานจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเร่งดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อกำหนดใหม่โดยเร็วที่สุด

ทั้งนี้ ในการกำหนดระยะเวลาในการแก้ไข NC สำนักงานควรพิจารณาระยะเวลาที่จำเป็นสำหรับผู้ตรวจในการประเมินผล ปิด NC และดำเนินขั้นตอนที่เกี่ยวข้องก่อนครบกำหนดระยะเวลาเปลี่ยนผ่านด้วย

ตัวอย่าง

ระเบียบใหม่กำหนดให้มีระบบสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แบบ Off-site Backup ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2569 แต่ในช่วงระหว่างช่วงเปลี่ยนผ่าน ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนยังใช้การสำรองข้อมูล

ภายในอาคารเพียงอย่างเดียว ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดใหม่ แต่ยังไม่ขัดต่อข้อกำหนดเดิม กรณีนี้สำนักงานสามารถออก NC และกำหนดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันสิ้นสุดช่วงเปลี่ยนผ่านได้

(2) กรณีที่การดำเนินงานไม่เป็นไปตามทั้งข้อกำหนดใหม่และข้อกำหนดเดิม

กรณีนี้ให้ถือว่าเป็นข้อบกพร่องต่อข้อกำหนดเดิมซึ่งมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน และให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาของ Level 1 NC และ Level 2 NC ตามความรุนแรงของข้อบกพร่องที่กำหนดไว้ในคู่มือนี้

ตัวอย่าง

ข้อกำหนดเดิมกำหนดให้มีการสอบเทียบเครื่องมือทางการแพทย์เป็นประจำทุกปี และข้อกำหนดใหม่เพิ่มเติมให้มีการจัดเก็บบันทึกผลการสอบเทียบในระบบอิเล็กทรอนิกส์ หากตรวจพบว่าเครื่องมือไม่ได้รับการสอบเทียบตามรอบระยะเวลาที่กำหนด กรณีนี้ถือว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเดิมที่มีผลบังคับใช้อยู่แล้ว จึงต้องดำเนินการตามกระบวนการ NC ปกติ ไม่สามารถรอจนสิ้นสุดช่วงเปลี่ยนผ่านได้

8.6.6 กรณี CAP ที่ไม่เป็นที่ยอมรับ

กรณี CAP ที่ไม่เป็นที่ยอมรับ (Notice of Unacceptable Correction and/or Corrective Action Plan) ในกรณีที่สำนักงานพิจารณาแล้วเห็นว่า การแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) และ CAP ที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนยังไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสม หรือไม่สามารถแก้ไข NC ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หัวหน้าคณะผู้ตรวจ (Lead Inspector) จะดำเนินการแจ้งให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวทราบเป็นลายลักษณ์อักษรว่า CAP ที่ส่งมานั้น “ไม่เป็นที่ยอมรับ” (Unacceptable Correction and/or Corrective Action Plan) พร้อมทั้งกำหนดให้จัดทำหรือปรับปรุงแผนการแก้ไขใหม่และนำเสนอให้สำนักงานพิจารณาอีกครั้ง

ทั้งนี้ หากสำนักงานแจ้งให้มีการปรับปรุงแผนการแก้ไขแล้ว แต่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวยังคงไม่สามารถจัดทำ CAP ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนหรือเป็นที่ยอมรับได้ สำนักงานอาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ออกหนังสือแจ้งว่า CAP ยังไม่เป็นที่ยอมรับ โดยระบุรายละเอียดในประเด็นที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามที่สำนักงานกำหนด

(2) ในกรณีที่สำนักงานได้แจ้งว่าแผนการแก้ไขไม่เป็นที่ยอมรับแล้วจำนวน 2 ครั้ง และศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนยังคงเสนอแผนการแก้ไขครั้งที่ 3 ซึ่งยังไม่เป็นที่ยอมรับอีก สำนักงานจะจัดให้มีการประชุมหารืออย่างเป็นทางการกับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการแก้ไขที่เหมาะสม

หากสามารถตกลงร่วมกันได้ สำนักงานจะจัดทำบันทึกหรือข้อสรุปผลการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ผู้เกี่ยวข้องลงนามรับรองร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม หากไม่สามารถตกลงร่วมกันได้ สำนักงานอาจพิจารณายกระดับ NC ดังกล่าวเป็น Level 1 NC และรายงานต่อผู้อำนวยการผ่านผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน เพื่อพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมตามความเหมาะสมต่อไป

8.6.7 การแจ้งเตือนกรณีไม่ตอบกลับหรือไม่ดำเนินการตามแผนการแก้ไข

การแจ้งเตือนกรณีไม่ตอบกลับหรือไม่ดำเนินการตามแผนการแก้ไข (Notice of No Response to Correction and/or Corrective Action Plan and Corrective Action Implementation) ในกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

- ไม่ส่งการแก้ไขข้อบกพร่องโดยทันที (Correction) และ/หรือ CAP ภายในระยะเวลาที่กำหนด
- ไม่ส่งหลักฐานการดำเนินการแก้ไขตามแผน (Corrective Action Implementation) หรือไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำหรือส่งแผนการแก้ไขและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานจะดำเนินการตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การแจ้งเตือนครั้งที่ 1 (First Reminder)

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาแล้ว แต่สำนักงานยังไม่ได้รับ CAP หรือหลักฐานการดำเนินการ ผู้ตรวจหรือหัวหน้าคณะผู้ตรวจจะติดต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าว เพื่อแจ้งเตือนครั้งที่ 1 เกี่ยวกับการพ้นกำหนดระยะเวลา

การติดต่ออาจดำเนินการผ่านทางทางโทรศัพท์ และจะมีการยืนยันหรือบันทึกอย่างเป็นทางการผ่านช่องทาง เช่น หนังสือ อีเมล พร้อมสำเนาถึงผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าว ทั้งนี้ จะมีการหารือเกี่ยวกับสถานะปัจจุบันของ NC สาเหตุของความล่าช้า และแนวทางการดำเนินการแก้ไขต่อไป

สำนักงานอาจพิจารณาขยายระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลรองรับอย่างเหมาะสม และศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวแสดงเจตนาชัดเจนว่าจะดำเนินการแก้ไข NC ให้แล้วเสร็จ โดยต้องกำหนดระยะเวลาใหม่อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวไม่สามารถใช้ได้กับกรณีที่ NC ส่งผลให้ระดับความปลอดภัยลดลง หรือก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อความปลอดภัยในการบิน

ขั้นตอนที่ 2 การแจ้งเตือนและติดตามโดยผู้บริหารที่รับผิดชอบ (Escalation to Responsible Manager)

หากสำนักงานยังไม่ได้รับคำตอบที่เหมาะสม หรือเมื่อครบกำหนดจากการแจ้งเตือนครั้งที่ 1 แล้วยังคงพบว่า NC ยังไม่ได้รับการแก้ไข สำนักงานจะเสนอเรื่องต่อผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินเพื่อพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติม

ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินอาจดำเนินการติดต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวอย่างเป็นทางการอีกครั้ง พร้อมชี้แจงผลกระทบหรือมาตรการที่อาจเกิดขึ้น หากยังไม่ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 การยกระดับข้อบกพร่อง (Escalation to Level 1 NC)

หากพ้นระยะเวลา 3 วันทำการนับจากวันที่ผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินได้ติดต่อศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวแล้ว แต่ยังไม่มีความคืบหน้าในการแก้ไข NC ผู้ตรวจหรือหัวหน้าคณะผู้ตรวจจะดำเนินการยกระดับ NC ดังกล่าวเป็น

Level 1 NC พร้อมกันนี้ สำนักงานจะรายงานสถานการณ์ต่อผู้อำนวยการผ่านผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน เพื่อพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมตามความเหมาะสม รวมถึงอาจพิจารณาเริ่มกระบวนการสอบสวนหรือดำเนินการมาตรการบังคับใช้ตามนโยบายด้านการบังคับใช้กฎหมายการบินของสำนักงาน

8.6.8 การขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง

การขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง (Requests for Extension)

สำหรับ NC ที่ตรวจพบจากการตรวจติดตาม (Surveillance) และสำนักงานได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขไว้แล้ว หากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนที่ได้รับการตรวจไม่สามารถดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด อาจยื่นคำขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขต่อสำนักงานได้ ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนสามารถขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 3 ครั้ง จากระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติครั้งแรก

(2) การขอขยายระยะเวลาต้องจัดทำเป็นหนังสือหรือเอกสารอย่างเป็นทางการ และนำเสนอต่อสำนักงานก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม

(3) สำนักงานจะพิจารณาอนุมัติการขอขยายระยะเวลาเฉพาะกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสม โดยต้องแนบ CAP หรือแผนการแก้ไขที่ปรับปรุงเพิ่มเติม ซึ่งสำนักงานเห็นว่ายอมรับได้มาพร้อมคำขอด้วย

(4) ระยะเวลารวมของการขอขยายทั้งหมดต้องไม่เกินระยะเวลาที่สำนักงานกำหนดไว้ครั้งแรก

ตัวอย่าง

หากสำนักงานกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นในการแก้ไข NC ไว้ 3 เดือน ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนสามารถขอขยายระยะเวลาเพิ่มเติมได้รวมกันไม่เกิน 3 เดือน เช่น

- ขยาย 3 ครั้ง ครั้งละ 1 เดือน หรือ
- ขยายครั้งแรก 2 เดือน และอีก 2 ครั้ง ครั้งละ 15 วัน

ทั้งนี้ ระยะเวลารวมทั้งหมดต้องไม่เกิน 3 เดือนเพิ่มเติมจากระยะเวลาเดิม

(5) หากเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการขยายแล้ว สำนักงานยังไม่ได้รับหลักฐานยืนยันว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้ดำเนินการแก้ไขตามแผนแล้วเสร็จ สำนักงานจะดำเนินการติดตามและประสานงานกับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าว และอาจพิจารณายกระดับ NC เป็น Level 1 NC พร้อมรายงานต่อผู้อำนวยการผ่านผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินเพื่อพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

● สำนักงานและศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวสามารถตกลงขยายระยะเวลาเพิ่มเติมได้ หรือ

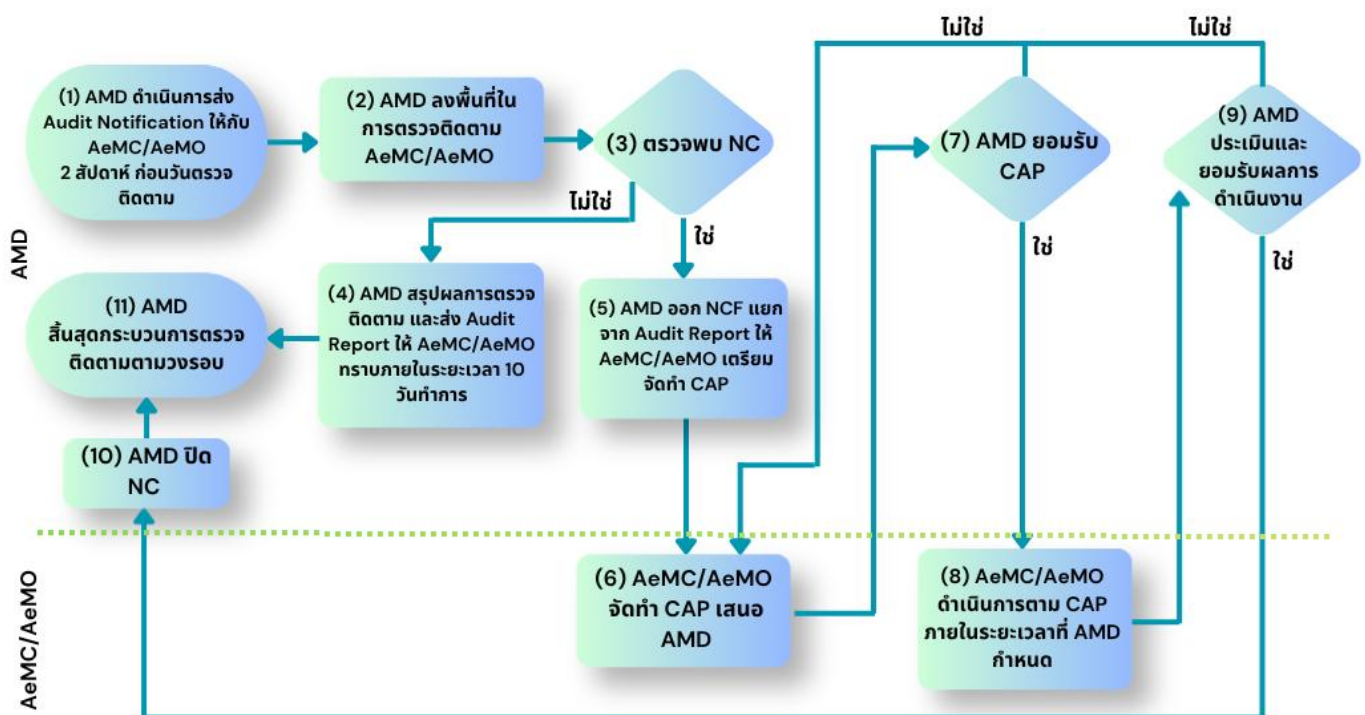
● ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวได้รับการยกเว้นข้อกำหนด (Exemption) ตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(6) ในกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดังกล่าวได้รับการขยายระยะเวลาครบ 3 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ สำนักงานจะรายงานต่อผู้อำนวยการ และอาจพิจารณายกระดับ NC เป็น Level 1 NC รวมทั้งดำเนินการมาตรการบังคับใช้เพิ่มเติมตามความเหมาะสมและตามคู่มือการบังคับใช้กฎหมายของสำนักงาน

(7) สำหรับบางกรณีที่มีเหตุจำเป็นเป็นพิเศษ สำนักงานอาจพิจารณาอนุมัติการยกเว้นการปฏิบัติตามข้อกำหนดบางประการเป็นระยะเวลานานกว่าปกติได้ ทั้งนี้ จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และกระบวนการที่กำหนดไว้ในคู่มือการยกเว้นข้อกำหนด (Exemption Manual) ของสำนักงาน

8.6.9 แผนผังแสดงการดำเนินการตรวจติดตามตามวงจรรอบ

กระบวนการตรวจติดตามตามวงจรรอบ (Surveillance) ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (AeMC) และ สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (AeMO)

8.6.10 ขั้นตอนแสดงการดำเนินการตรวจติดตามตามวงรอบ

ขั้นตอน	กระบวนการ	คำอธิบายกระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
1	ดำเนินการ จัดเตรียม เอกสาร Audit Notification สำหรับการ ตรวจติดตาม	○ จัดทำ Audit Notification เพื่อชี้แจงถึงขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการตรวจติดตาม ไปยัง AeMC/AeMO 2 สัปดาห์ ก่อนวันตรวจติดตาม ○ เพื่อให้ AeMC/AeMO จัดเตรียมข้อมูลรายละเอียดนำเสนอและตอบคำถามหรือชี้แจงในประเด็นต่างๆ	AMD
2	ลงพื้นที่ในการ ตรวจติดตาม (On-site Inspection)	○ Open meeting - AMD และบุคลากรของ รพ. ที่เกี่ยวข้อง กล่าวแนะนำตัว - AMD ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตของการตรวจติดตาม - บุคลากรของ รพ. ที่เกี่ยวข้องอาจนำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ○ Document review - AMD ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ AeMC/AeMO เช่น นโยบายและคู่มือปฏิบัติงาน นโยบายการเก็บรักษาความลับของข้อมูล รายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) บันทึกการฝึกอบรมของ AME/SAME ทะเบียนเครื่องมือและการสอบเทียบและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ○ Interview AME/SAME - AMD โดย MA สัมภาษณ์หรือให้ทำแบบการประเมิน AME/SAME ถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงพิจารณา คุณสมบัติ ประสบการณ์ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ AME/SAME ○ Inspection - AMD ลงพื้นที่ตรวจการดำเนินงานของ AeMC/AeMO ในการนี้ AMD จะตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์ กระบวนการดำเนินงาน การตรวจสุขภาพ รวมทั้งตรวจสอบนโยบายการ	AMD ผู้บริหาร ระดับสูงของ AeMC/AeMO และบุคลากร ของ รพ. ที่ เกี่ยวข้อง

ขั้นตอน	กระบวนการ	คำอธิบายกระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
		รักษาข้อมูลทางการแพทย์ไว้เป็นความลับ ทั้งในรูปแบบห้องจัดเก็บเอกสาร (ถ้ามี) และการจัดเก็บไฟล์แบบอิเล็กทรอนิกส์ ○ Synthesis meeting - คณะผู้ตรวจจาก AMD ร่วมกันหารือถึงประเด็นที่ตรวจพบ และ NC (ถ้ามี) ภายหลังจากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ตรวจสอบเพื่อสรุปผลการตรวจติดตามให้ AeMC/AeMO รับทราบ ○ Closing meeting - AMD รายงานสรุปผลการตรวจติดตาม ขึ้นถึงประเด็นที่ตรวจพบทั้งในแง่ที่ AeMC/AeMO สามารถดำเนินงานได้ดี แ่งที่ควรปรับปรุง หรือประเด็นที่สามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น - AMD และบุคลากรของ รพ. ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผนแก้ไขข้อบกพร่อง (ถ้ามี)	
3	หาก AMD ตรวจพบ NC	AMD มีหลักฐานหรือข้อมูลเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมของ AeMC/AeMO ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ● ถ้าใช่, ไปที่ขั้นตอนที่ 4 ● ถ้าไม่ใช่, ไปที่ขั้นตอนที่ 5	AMD
4	(กรณีตรวจไม่พบ NC) AMD ดำเนินการส่ง Audit report ให้ AeMC/AeMO	หาก AMD ไม่พบ NC จากการตรวจติดตาม AeMC/AeMO ภายหลังจากวันตรวจติดตามเสร็จสิ้น AMD จะจัดส่งเอกสารสรุปรายงานผลการตรวจติดตาม ภายในระยะเวลา 10 วันทำการ และไปที่ขั้นตอนที่ 11: สิ้นสุดกระบวนการตรวจติดตามตามวงรอบ (Surveillance)	AMD
5	(กรณีตรวจพบ NC) AMD ออกเอกสารแจ้ง NCF ให้กับ AeMC/AeMO	หาก AMD พบ NC จากการตรวจติดตาม AMD จะออกเอกสาร NCF เพื่อแจ้งข้อบกพร่องเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ AeMC/AeMO เตรียมจัดทำ CAP และ AMD จะจัดส่งเอกสารสรุปรายงานผลการตรวจติดตาม ภายในระยะเวลา 10 วันทำการ	AMD

ขั้นตอน	กระบวนการ	คำอธิบายกระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
6	AeMC/AeMO จัดทำแผนแก้ไขข้อบกพร่อง	หาก AeMC/AeMO ได้รับ NCF และต้องมีการจัดทำแผนการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ AeMC/AeMO จัดทำแผนและดำเนินการจัดส่งมายัง AMD ภายในระยะเวลาที่กำหนด หาก AMD ไม่ยอมรับแผนที่ AeMC/AeMO เสนอ AeMC/AeMO ต้องดำเนินการจัดทำแผนใหม่ และจัดส่งมายัง AMD ภายในระยะเวลาที่กำหนด (อ้างอิง: ข้อ 8.6.6)	AeMC/AeMO
7	หาก AMD ยอมรับ CAP	AMD ยอมรับ CAP ที่ AeMC/AeMO เสนอ - หาก AMD ไม่ยอมรับ CAP, กลับไปที่ขั้นตอนที่ 6 - หาก AMD ยอมรับ CAP, ไปที่ขั้นตอนที่ 8	AMD
8	AeMC/AeMO ดำเนินการตาม CAP	ภายหลังจาก AMD ยอมรับ CAP แล้ว AeMC/AeMO ต้องดำเนินการตาม CAP นั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อบกพร่องที่ถูกระงับ ได้รับการแก้ไข	AeMC/AeMO
9	หาก AMD ประเมินและยอมรับผลการดำเนินงาน	AMD จะตรวจประเมินผลการดำเนินการอีกครั้ง โดย AeMC/AeMO ต้องสามารถแสดงหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าได้ดำเนินการตามแผนการแก้ไขครบถ้วนและมีประสิทธิผล - หาก AMD ไม่ยอมรับผลการดำเนินงาน, กลับไปที่ขั้นตอนที่ 6 - หาก AMD ยอมรับผลการดำเนินงาน, ไปที่ขั้นตอนที่ 10	AMD
10	AMD ปิด NC	หาก AMD เห็นว่าการผลดำเนินการแก้ไขเป็นที่ยอมรับได้ AMD จะดำเนินการปิด NC ดังกล่าว	AMD
11	AMD สิ้นสุดกระบวนการตรวจติดตามตามวงรอบ (Surveillance)	ภายหลังจากการปิด NC AMD จะดำเนินการบันทึกลงในระบบ (Record Management System) และสิ้นสุดกระบวนการตรวจติดตามตามวงรอบ (Surveillance)	AMD

9. การบังคับใช้กฎหมายและมาตรการทางปกครอง (Enforcement)

9.1 หลักการทั่วไป (General)

การบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) หมายถึง การดำเนินการทางกฎหมายหรือทางปกครองในกรณีที่พบว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเวชศาสตร์การบิน ตามข้อกำหนดที่สำนักงานกำหนดได้

สำนักงานจะพิจารณามาตรการบังคับใช้โดยยึดหลัก “การเพิ่มระดับความรุนแรงของมาตรการการบังคับใช้กฎหมาย” (Graduated Response System) ซึ่งคำนึงถึงลักษณะ ความรุนแรง ความถี่ ผลกระทบต่อความปลอดภัย และความร่วมมือในการแก้ไขข้อบกพร่องของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในแต่ละกรณี

ทั้งนี้ การดำเนินการด้านการบังคับใช้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการบังคับใช้กฎหมายด้านการบินของสำนักงาน

9.2 บทกำหนดโทษและมาตรการบังคับใช้

บทกำหนดโทษและมาตรการบังคับใช้ (Penalty Provisions and Enforcement Actions)

บทกำหนดโทษทางอาญาให้เป็นไปตามมาตรา 67/19 แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับมาตรการทางปกครอง เช่น การพักใช้ (Suspension) หรือเพิกถอน (Revocation) การอนุมัติ การแต่งตั้ง หรือสิทธิที่เกี่ยวข้อง อันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อกำหนดของสำนักงาน จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคู่มือการบังคับใช้กฎหมายด้านการบินของสำนักงาน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการมีอำนาจในการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนการอนุญาต การแต่งตั้ง หรือการรับรองที่เกี่ยวข้องกับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

9.2.1 การเพิ่มระดับความรุนแรงของมาตรการการบังคับใช้กฎหมายสำหรับนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส

(1) การให้คำแนะนำและตักเตือน (Counselling)

การให้คำแนะนำและตักเตือน เป็นมาตรการในระดับเริ่มต้นที่ใช้ในกรณีนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสกระทำการฝ่าฝืนโดยมิได้มีเจตนา เช่น ความผิดพลาด ความเข้าใจคลาดเคลื่อน หรือเหตุที่เกิดจากปัจจัยแวดล้อมซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ทั้งนี้ เพื่อให้ให้นายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสรับทราบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามข้อกำหนด และป้องกันมิให้เกิดเหตุซ้ำ

การดำเนินการให้คำแนะนำและตักเตือน อาจดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ โดยเน้นการอธิบายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนด ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม

(2) หนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Notification Letter)

ในกรณีที่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินพบว่า นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานอาจดำเนินการออกหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Notification Letter) เพื่อแจ้ง NC ที่ตรวจพบให้นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสทราบอย่างเป็นทางการ การดำเนินการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสดำเนินการแก้ไข NC โดยสมัครใจ (Voluntary Compliance Action) ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยต้องจัดทำ CAP เสนอให้สำนักงานพิจารณา

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า CAP มีความเหมาะสม ครอบคลุมสาเหตุของปัญหา และสามารถป้องกันการเกิดซ้ำได้ สำนักงานอาจยอมรับแผนดังกล่าวและอนุญาตให้นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสดำเนินการแก้ไขตามแผนที่เสนอ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติม การยอมรับการดำเนินการแก้ไขโดยสมัครใจดังกล่าว ต้องมีการรับทราบ NC และยอมรับ CAP ร่วมกันระหว่างสำนักงานและนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการติดตามผลการดำเนินการ

ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวถือเป็นแนวทางปกติในการกำกับดูแลด้านเวชศาสตร์การบิน โดยสำนักงานจะดำเนินการตรวจติดตามด้านความปลอดภัย ระบุข้อกังวลหรือข้อบกพร่อง ออกหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด พิจารณา CAP และติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนด

(3) การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง (Remedial Training)

ในบางกรณีที่พบว่าการฝ่าฝืนข้อกำหนดของนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือความตระหนักเกี่ยวกับข้อกำหนดด้านเวชศาสตร์การบินและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และยังไม่จำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับที่เข้มงวดกว่า สำนักงานอาจกำหนดให้มีการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

การฝึกอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสได้รับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานทางการแพทย์ กฎ ระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และข้อกำหนดด้านเวชศาสตร์การบิน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องตามข้อกำหนด รวมถึงป้องกันการเกิดข้อบกพร่องซ้ำในอนาคต

(4) การออกหนังสือเตือน (Warning Letter)

หนังสือเตือน เป็นมาตรการทางปกครองที่อาจนำมาใช้ในกรณีที่นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสกระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดในลักษณะที่ไม่ร้ายแรง

การพิจารณาออกหนังสือเตือน อาจใช้ในกรณีที่นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสให้ความร่วมมือในการตรวจสอบหรือการสืบสวนข้อเท็จจริง มีความเข้าใจถึงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น และแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการปรับปรุงหรือแก้ไขพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าจะไม่มีโอกาสเกิดการกระทำผิดซ้ำอีก หรืออาจเกิดในระดับน้อยมาก โดยหนังสือเตือนจะออกโดยผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามอำนาจหน้าที่

หนังสือเตือนจะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือการฝ่าฝืนที่ตรวจพบ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง พหุติกรรมที่คาดหวังให้มีการปรับปรุง รวมถึงการดำเนินการเพิ่มเติมที่สำนักงานอาจกำหนดให้นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสดำเนินการ

หนังสือเตือนจะถูกจัดเก็บไว้ในประวัติของนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสเป็นระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่ออกหนังสือ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาด้านการกำกับดูแลและการประเมินพหุติกรรมการปฏิบัติงานในอนาคต

(5) การพักใช้ใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (Suspension of Credential and AME/SAME Certificate)

ตามพระราชบัญญัติและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนข้อกำหนดในลักษณะร้ายแรง หรือเป็นกรณีที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยด้านการบินอย่างมีนัยสำคัญ

มาตรการพักใช้ดังกล่าวอาจนำมาใช้ในกรณีที่การกระทำหรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสมีลักษณะที่อาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัย หรือกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการตรวจสอบสุขภาพและการออกใบสำคัญแพทย์ ทั้งนี้ ระยะเวลาการพักใช้ให้เป็นไปตามที่สำนักงานกำหนด โดยพิจารณาจากลักษณะ ความรุนแรง และผลกระทบของการกระทำดังกล่าว การพิจารณาเสนอให้มีการพักใช้หนังสือแต่งตั้งหรือใบรับรองนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอาจดำเนินการโดยผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน และดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดโดยฝ่ายกฎหมายของสำนักงาน

ในกรณีที่มีคำสั่งพักใช้ใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแล้ว นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ถูกพักใช้ต้องส่งคืนเอกสารดังกล่าวให้แก่สำนักงาน และต้องงดการใช้สิทธิหรือปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจที่ได้รับจากใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนั้น จนกว่าจะได้รับการคืนสิทธิหรือมีคำสั่งให้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ได้จากผู้อำนวยการ

(6) การเพิกถอนใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส (Revocation of Credential and AME/SAME Certificate)

ผู้อำนวยการมีอำนาจเพิกถอนใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ในกรณีที่ตรวจพบว่านายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสดังกล่าวขาดคุณสมบัติที่กำหนด หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายภายใต้ข้อกำหนดและอำนาจของสำนักงานได้อย่างเหมาะสม

มาตรการเพิกถอนถือเป็นมาตรการทางปกครองในระดับร้ายแรง ซึ่งอาจนำมาใช้ในกรณีที่การกระทำหรือพฤติกรรมของนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบการตรวจสอบสุขภาพทางการบิน ความปลอดภัยด้านการบิน หรือเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดอย่างมีนัยสำคัญและต่อเนื่อง การพิจารณาเสนอเพิกถอนใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสอาจดำเนินการโดยผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน และดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดโดยฝ่ายกฎหมายของสำนักงาน

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนใบสำคัญการแต่งตั้งและบัตรประจำตัวนายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสแล้ว นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ถูกเพิกถอนต้องส่งคืนเอกสารดังกล่าวให้แก่สำนักงานโดยทันที และต้องยุติการใช้สิทธิหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจของหนังสือแต่งตั้ง

หรือใบรับรองนั้นทันทีเช่นกันหากไม่ดำเนินการส่งคืนหนังสือแต่งตั้งหรือใบรับรองตามที่กำหนด สำนักงานอาจดำเนินการมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติมตามที่กฎหมายกำหนด ภายหลังการเพิกถอน หากนายแพทย์ผู้ตรวจหรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสประสงค์จะกลับมาขอรับหนังสือแต่งตั้งหรือใบรับรองใหม่ จะต้องดำเนินการยื่นคำขอใหม่ทั้งหมดตามกระบวนการที่กำหนด และจะได้รับการพิจารณาในลักษณะเดียวกับผู้สมัครรายใหม่ โดยต้องแสดงให้เห็นว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนและปฏิบัติตามข้อกำหนดทุกประการก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งหรือออกใบรับรองอีกครั้ง

9.2.2 การเพิ่มระดับความรุนแรงของมาตรการการบังคับใช้กฎหมายสำหรับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

(1) การให้คำแนะนำและตักเตือน (Counselling)

การให้คำปรึกษาเป็นมาตรการในระดับเริ่มต้นที่ใช้ในกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนกระทำการไม่เป็นไปตามข้อกำหนดโดยมิได้มีเจตนา เช่น ความผิดพลาด ความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน หรือความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำแนะนำ ชี้แจง และสร้างความเข้าใจแก่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐานที่กำหนด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดซ้ำอีกในอนาคต

เจ้าหน้าที่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตอำนาจหน้าที่สามารถดำเนินการให้คำปรึกษาแก่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้ตามความเหมาะสม โดยการให้คำปรึกษาอาจดำเนินการในรูปแบบการหารือ การชี้แจงข้อกำหนด การให้ข้อเสนอแนะ หรือการแนะนำแนวทางการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน

(2) การแจ้งข้อบกพร่อง (Notification of Non-Compliance)

เมื่อสำนักงานตรวจพบว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนมีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานจะดำเนินการแจ้ง NC ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนทราบเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมระบุรายละเอียดของข้อกำหนดที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าว

ภายหลังได้รับแจ้ง NC ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนต้องดำเนินการจัดทำ CAP สำนักงานจะพิจารณาความเหมาะสมของ CAP ที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเสนอ หากเห็นว่า CAP ดังกล่าวสามารถแก้ไขผลกระทบของข้อบกพร่องและป้องกันการเกิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานจะให้การยอมรับแผนดังกล่าว และศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนต้องดำเนินการตามแผนภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมจัดส่งหลักฐานแสดงผลการดำเนินการให้สำนักงานพิจารณา

ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวถือเป็นแนวทางปกติในการกำกับดูแลด้านเวชศาสตร์การบิน โดยฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินจะดำเนินการตรวจติดตามด้านความปลอดภัย ระบุข้อกังวลหรือข้อบกพร่องออกหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด พิจารณา CAP และติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนด

(3) การออกหนังสือเตือน (Warning Letter)

หนังสือเตือน เป็นมาตรการทางปกครองที่อาจนำมาใช้ในกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนกระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดในลักษณะที่ไม่ร้ายแรง การพิจารณาออกหนังสือเตือน อาจใช้ในกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนให้ความร่วมมือในการตรวจสอบหรือการสืบสวนข้อเท็จจริง มีความเข้าใจถึงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น และแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการปรับปรุงหรือแก้ไขพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าจะไม่มีโอกาสเกิดการกระทำผิดซ้ำอีก หรืออาจเกิดในระดับน้อยมาก โดยหนังสือเตือนจะออกโดยผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามอำนาจหน้าที่

หนังสือเตือนมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นย้ำถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและรักษามาตรฐานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานคาดหวังว่าการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยลดโอกาสในการเกิดการฝ่าฝืนข้อกำหนดในลักษณะเดียวกันซ้ำอีก

ทั้งนี้ สำนักงานจะจัดเก็บหนังสือเตือนไว้เป็นส่วนหนึ่งของประวัติการกำกับดูแลของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเป็นระยะเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ออกหนังสือเตือน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการกำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติตามข้อกำหนดในอนาคต

(4) การพักใช้การแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Suspension of AeMC/AeMO Designation)

การพักใช้การแต่งตั้งเป็นมาตรการทางปกครองที่อาจนำมาใช้ในกรณีที่การฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนมีลักษณะร้ายแรง หรืออาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการบิน ความน่าเชื่อถือของกระบวนการตรวจสุขภาพทางการบิน หรือการกำกับดูแลด้านเวชศาสตร์การบินของสำนักงาน

ตามพระราชบัญญัติและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งพักใช้การแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนด โดยการพิจารณาเสนอให้มีการพักใช้การแต่งตั้งจะดำเนินการโดยฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน และเป็นไปตามกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของสำนักงาน

การพักใช้การแต่งตั้งอาจนำมาใช้ในกรณีที่พบว่า มี NC ที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย หรือกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินจะได้ดำเนินการกำกับดูแลหรือแจ้งให้ดำเนินการแก้ไขแล้วก็ตาม

เมื่อมีคำสั่งพักใช้การแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนจะต้องยุติการใช้สิทธิและอำนาจที่ได้รับจากการแต่งตั้งดังกล่าวตลอดระยะเวลาที่ถูกพักใช้ และต้องดำเนินการตามเงื่อนไขหรือมาตรการแก้ไขที่สำนักงานกำหนดภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ การกลับมาดำเนินการภายใต้สิทธิของการแต่งตั้งจะกระทำต่อเมื่อสำนักงานได้พิจารณาแล้วว่าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องครบถ้วน เป็นที่ยอมรับ และผู้อำนวยการได้มีคำสั่งให้คืนสภาพการแต่งตั้งหรือยกเลิกคำสั่งพักใช้การแต่งตั้งแล้วเท่านั้น

(5) การเพิกถอนการแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Revocation of AeMC/AeMO Designation)

การเพิกถอนการแต่งตั้งเป็นมาตรการทางปกครองขั้นสูงสุดที่อาจนำมาใช้ในกรณีที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนขาดคุณสมบัติที่กำหนด ไม่สามารถคงไว้ซึ่งมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างมีนัยสำคัญ จนอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของระบบการตรวจสอบสุขภาพทางการบินหรือความปลอดภัยด้านการบิน

ตามพระราชบัญญัติและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งเพิกถอนการแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน โดยการพิจารณาเสนอให้มีการเพิกถอนการแต่งตั้งจะดำเนินการโดยฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินและเป็นไปตามกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของสำนักงาน

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนการแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนจะต้องยุติการใช้สิทธิ อำนาจ และการดำเนินการใด ๆ ภายใต้การแต่งตั้งดังกล่าวโดยทันที และต้องส่งคืนเอกสารหรือหลักฐานการแต่งตั้งให้แก่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินตามที่กำหนด ทั้งนี้ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ส่งคืนเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นเหตุให้สำนักงานดำเนินการตามกฎหมายหรือมาตรการบังคับใช้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ภายหลังการเพิกถอนการแต่งตั้ง หากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนประสงค์จะได้รับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนอีกครั้ง จะต้องยื่นคำขอรับการแต่งตั้งใหม่และดำเนินการตามกระบวนการพิจารณา เช่นเดียวกับผู้ขอรับการแต่งตั้งรายใหม่ทุกประการ สำนักงานจะพิจารณาให้การแต่งตั้งใหม่ได้ต่อเมื่อหน่วยงานสามารถแสดงให้เห็นว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน เป็นไปตามข้อกำหนด กฎ ระเบียบ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้แก้ไขสาเหตุที่นำไปสู่การเพิกถอนการแต่งตั้งอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพแล้วเท่านั้น

9.3 การอุทธรณ์คำสั่งบังคับใช้กฎหมาย (Appeal to Enforcement Action)

เมื่อสำนักงานมีคำสั่งทางปกครองหรือมาตรการบังคับใช้ใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ได้รับการแต่งตั้ง ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน นายแพทย์ผู้ตรวจ หรือนายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจะแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว รวมถึงสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

ผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าวสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยต้องจัดส่งคำอุทธรณ์พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบตามที่สำนักงานกำหนด เพื่อให้สำนักงานพิจารณา ทบทวนคำสั่งตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องต่อไป

10. การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) และแผนกู้คืนระบบ (Disaster Recovery Plan: DRP)

ให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน จัดให้มีแผนรองรับความต่อเนื่องทางธุรกิจ (BCM) และแผนกู้คืนระบบ (DRP) สำหรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุขัดข้องที่อาจส่งผลกระทบต่อให้บริการตรวจสุขภาพ การจัดเก็บข้อมูล และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยแผนดังกล่าวต้องมีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง และมีการทดสอบ ทบทวน และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ แผน BCM และ DRP มีองค์ประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้

10.1 การประเมินความเสี่ยงและสถานการณ์ฉุกเฉิน (Risk Assessment)

มีการระบุเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน เช่น ระบบไฟฟ้าขัดข้อง ระบบสารสนเทศล่ม อัคคีภัย น้ำท่วม การระบาดของโรค หรือเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้บริการได้ตามปกติ พร้อมทั้งประเมินผลกระทบต่อบริการหลัก เช่น การตรวจสุขภาพ การเอกซเรย์สำคัญแพทย์ และการจัดเก็บข้อมูล

ตัวอย่าง

- กรณีระบบไฟฟ้าขัดข้อง อาจส่งผลให้ไม่สามารถใช้งานเครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (ECG) ระบบสารสนเทศ หรือระบบจัดเก็บข้อมูลได้ จึงควรจัดให้มีเครื่องสำรองไฟ (UPS) และเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง
- กรณีระบบสารสนเทศล่ม อาจส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเวชระเบียนหรือเอกซเรย์สำคัญแพทย์ได้ จึงควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้วยเอกสารสำรอง (Manual Process) ชั่วคราว
- กรณีเกิดอัคคีภัยหรือน้ำท่วม อาจส่งผลต่อห้องเก็บเอกสารและเครื่องมือทางการแพทย์ จึงควรกำหนดพื้นที่จัดเก็บสำรองและแผนอพยพทรัพย์สินสำคัญ
- กรณีการระบาดของโรคติดต่อ ควรกำหนดมาตรการคัดกรองผู้เข้ารับบริการ การเว้นระยะห่าง และการปรับรูปแบบการนัดหมายเพื่อลดความแออัด

10.2 การกำหนดแผนความต่อเนื่องของการให้บริการ (BCM Plan)

กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการกำหนดสถานที่ปฏิบัติงานสำรอง (Alternative site) การจัดลำดับความสำคัญของภารกิจ (Critical functions) การปรับรูปแบบการให้บริการ และขั้นตอนการตัดสินใจเมื่อเกิดเหตุ ทั้งนี้ ควรกำหนดผู้มีอำนาจตัดสินใจและผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

ตัวอย่าง

- กำหนดสถานที่ปฏิบัติงานสำรองในกรณีไม่สามารถใช้อาคารหลักได้ เช่น ใช้ห้องตรวจสำรองของโรงพยาบาลชั่วคราว
- กำหนดให้การเอกซเรย์สำคัญแพทย์สำหรับผู้ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเป็นภารกิจสำคัญลำดับแรก
- กรณีระบบคอมพิวเตอร์ขัดข้อง ให้ใช้แบบฟอร์มกระดาษในการบันทึกผลการตรวจชั่วคราว
- กำหนดลำดับผู้มีอำนาจสั่งการแทน ในกรณีผู้รับผิดชอบหลักไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

10.3 แผนกู้คืนระบบและข้อมูล (Disaster Recovery Plan: DRP)

จัดให้มีแผนกู้คืนระบบและข้อมูล (Disaster Recovery Plan: DRP) โดยกำหนดมาตรการสำรองข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การจัดเก็บข้อมูลสำรองในระบบหรือสถานที่ที่ปลอดภัยและแยกจากระบบหลัก รวมถึงกำหนดระยะเวลาในการกู้คืนระบบ (Recovery Time Objective: RTO) และระดับข้อมูลที่ยอมรับการสูญหายได้ (Recovery Point Objective: RPO) ให้เหมาะสมกับลักษณะการให้บริการ

ตัวอย่าง

- สำรองข้อมูลเวอร์ชันและรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพแบบรายวัน และจัดเก็บไว้ใน Cloud หรือศูนย์ข้อมูลสำรอง
- แยกพื้นที่จัดเก็บข้อมูลสำรองออกจากอาคารหลักเพื่อลดความเสียหายจากเหตุเดียวกัน
- กำหนดระยะเวลาในการกู้คืนระบบ เช่น ระบบเวอร์ชันต้องกลับมาใช้งานได้ภายใน 4 ชั่วโมง
- กำหนดระดับข้อมูลที่ยอมรับให้สูญหายได้ เช่น ข้อมูลย้อนหลังไม่เกิน 24 ชั่วโมง

10.4 การกำหนดบทบาทและผู้รับผิดชอบ (Roles and Responsibilities)

กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินอย่างชัดเจน รวมถึงช่องทางการติดต่อและการประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่าง

- ผู้จัดการศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน และสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ทำหน้าที่ตัดสินใจและสั่งการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- เจ้าหน้าที่ IT รับผิดชอบการกู้คืนระบบและตรวจสอบความปลอดภัยของข้อมูล
- พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ประจำจุดบริการ รับผิดชอบการประสานงานและแจ้งข้อมูลแก่ผู้เข้ารับบริการ
- เจ้าหน้าที่อาคาร รับผิดชอบการอพยพและตรวจสอบความปลอดภัยของสถานที่

10.5 การสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน (Communication Plan)

กำหนดแนวทางการสื่อสารในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยครอบคลุมการแจ้งผู้ขอรับบริการ การแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสื่อสารภายในองค์กร ทั้งนี้ ต้องมีช่องทางการสื่อสารสำรองในกรณีที่ระบบหลักไม่สามารถใช้งานได้

ตัวอย่าง

- ใช้โทรศัพท์ อีเมล หรือ Application Line ในการแจ้งเลื่อนนัดหมายแก่ผู้เข้ารับบริการ
- กำหนดกลุ่มสื่อสารภายในองค์กรสำหรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน
- จัดเตรียมรายชื่อผู้ประสานงานฉุกเฉินของหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาลเครือข่าย หรือผู้ให้บริการระบบสารสนเทศ
- กรณีระบบอินเทอร์เน็ตขัดข้อง ให้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือเอกสารกระดาษในการประสานงานแทน

10.6 การทดสอบและทบทวนแผน (Testing and Review)

มีการทดสอบแผน BCM และ DRP เป็นระยะ เพื่อประเมินความพร้อมของบุคลากรและประสิทธิภาพของแผน เช่น การซ้อมสถานการณ์จำลอง หรือการทดสอบระบบกู้คืนข้อมูล และต้องมีการบันทึกผลการทดสอบ รวมถึงนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

- ซ้อมแผนอพยพหนีไฟประจำปี
- ทดสอบการกู้คืนข้อมูลจากระบบสำรองทุก 6 เดือน
- จำลองสถานการณ์ระบบเวชระเบียนล่ม และทดสอบการใช้เอกสารสำรอง
- จัดประชุมทบทวนผลการซ้อมและปรับปรุงแผนเมื่อพบข้อบกพร่อง

10.7 การจัดเก็บหลักฐานและการตรวจสอบ (Documentation and Audit Trail)

จัดให้มีการจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผน BCM และ DRP รวมถึงบันทึกการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุจริงหรือการทดสอบแผน เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ และแสดงต่อหน่วยงานกำกับดูแลเมื่อมีการร้องขอ

ตัวอย่าง

- จัดเก็บแผน BCM และ DRP ฉบับปัจจุบัน พร้อมประวัติการแก้ไขปรับปรุง
- จัดเก็บรายงานผลการทดสอบแผน รายงานเหตุการณ์ฉุกเฉิน และการดำเนินการแก้ไข
- จัดเก็บบันทึกการสำรองข้อมูลและผลการทดสอบการกู้คืนระบบ
- จัดเก็บรายชื่อผู้รับผิดชอบและข้อมูลติดต่อฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

11. แบบฟอร์ม (Forms)

11.1 แบบฟอร์มคำร้องขอรับการเป็นแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

11.2 แบบฟอร์มแจ้งกำหนดการตรวจติดตาม (Audit Notification)

11.3 แบบฟอร์มสรุปผลการตรวจติดตาม (Audit Report)

11.4 แบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance Form: NCF)

11.5 แบบแบบใบสำคัญการแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน

11.6 แบบแบบใบสำคัญการแต่งตั้งสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

11.1 แบบฟอร์มคำร้องขอรับการเป็นแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	คำร้องขอรับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน Application for Aeromedical Center / Aeromedical Office Form CAAT-AMD-202
---	---

1. ☐ ขอรับการแต่งตั้งครั้งแรก (First application for...) ☐ ขอรับการแต่งตั้งก่อนวันหมดอายุ (Revalidate for...) ☐ ขอรับการแต่งตั้งต่อ (Renewal for...)	
☐ ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Center - AeMC) ☐ สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Aeromedical Office - AeMO)	
2. ชื่อผู้ร้องขอ (Name of Applicant) ☐ บุคคลธรรมดา (Person) ชื่อ-นามสกุล (Name-Surname) เลขประจำตัวประชาชน (ID) สัญชาติ (Nationality) อายุ (Age) ปี Tel. Fax Email ที่อยู่ (Address) เลขที่ หมู่ที่ ซอย/ตรอก ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ ☐ นิติบุคคล (Juristic Person) ชื่อ (Name) จดทะเบียนเมื่อ (Date of Registration: dd/mm/yyyy) เลขทะเบียน (Reg. No.) โดย (By) (1) เลขประจำตัวประชาชน (ID) และ (And) (2) เลขประจำตัวประชาชน (ID) เป็นนิติบุคคลประเภท ☐ บริษัทจำกัด ☐ บริษัทมหาชนจำกัด ☐ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ Company Limited Public Company Limited Partnership Limited Others, specify ที่อยู่ (Address) เลขที่ หมู่ที่ ซอย/ตรอก ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ (Tel.) Fax Email	
3. ชื่อสถานพยาบาลที่ขอรับการแต่งตั้ง (Name of the Hospital) ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล เลขที่ (License No.) ประเภท (Type) ได้รับเมื่อวันที่ (Valid since) หมดอายุวันที่ (Expiry Date) ที่ตั้ง (Address) เลขที่ หมู่ที่ ซอย/ตรอก ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ (Tel.) Fax Email	
4. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ (Details of the hospital) ☐ พื้นที่ซึ่งจัดไว้เป็นส่วนและนิยมนิยมนัดหมายแยกจากพื้นที่อื่นของสถานพยาบาล เนื้อที่รวม ตร.ม. (Space which is proportionally arranged and clearly separated from other areas of the hospital, total area m ²) ☐ ส่วนลงทะเบียน (Registration area) ☐ ส่วนนั่งรอซึ่งสามารถรองรับผู้เข้ารับการตรวจได้ประมาณ คน (Waiting area which can serve people) ☐ ห้องตรวจ จำนวน ห้อง ขนาด ตร.ม. (Examination room rooms, Area m ²)	

 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	คำร้องขอรับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจ เวชศาสตร์การบินพลเรือน Application for Aeromedical Center / Aeromedical Office Form CAAT-AMD-202
---	--

4. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ (Details of the hospital) (ต่อ)

☐ อุปกรณ์/เครื่องมือภายในห้องตรวจ ประกอบด้วย (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)
(Equipment/Device available in the examination room, details described in the attachment)

☐ ห้องทำงานนายแพทย์ผู้ตรวจ/นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ประจำ จำนวน ห้อง (Office of full-time AME/SAME rooms)

☐ ห้องเก็บเอกสาร/ผลการตรวจสุขภาพ/เอกสารสำคัญอื่น ๆ เนื้อที่ ตร.ม. ซึ่งมีระบบการรักษาความปลอดภัยโดย

(Document/Medical Examination Report/Other Important Document Storage Room, Area m², with the security system detailed as the following)

☐ บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านธุรการ จำนวน คน (Personnel responsible for administration task people)

☐ บุคลากรอื่น ๆ ได้แก่ (Other personnel)

☐ รายละเอียดอื่น ๆ (ถ้ามี) (Other details, if available)

5. หัวหน้าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน / สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Chief of Aeromedical Center / Aeromedical Office)

ชื่อ-นามสกุล (Name-Surname) AME / SAME No.

ที่อยู่ (Address) เลขที่ หมู่ที่ ซอย/ตรอก ถนน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ (Tel.) Fax Email

6. นายแพทย์ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสุขภาพ (Medical Examination Report) ก่อนส่งให้ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน
(Name of designated AME/SAME to verify the medical examination report before submission to Aeromedical Standards Department)

ชื่อ-นามสกุล (Name-Surname) AME / SAME No.

ที่อยู่ (Address) เลขที่ หมู่ที่ ซอย/ตรอก ถนน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ (Tel.) Fax Email

7. รายการเอกสารหลักฐานที่แนบมาพร้อมคำร้องฉบับนี้ (Enclosed herewith)

☐ สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลหรือสำเนาใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล (Copy of healthcare facility license)

☐ รายชื่อและเลขที่ใบสำคัญการแต่งตั้งของนายแพทย์ผู้ตรวจ/นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโสที่ปฏิบัติงาน (Name and AME/SAME Certification number of AME(s)/SAME(s))

☐ สำเนาใบสำคัญการแต่งตั้งเป็นนายแพทย์ผู้ตรวจ/นายแพทย์ผู้ตรวจอาวุโส ของหัวหน้าศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน (Chief of AeMC/AeMO's copy of AME/SAME Certification)

☐ แผนผังของสถานที่ พร้อมทั้งภาพถ่ายส่วนต่าง ๆ ของสถานที่ทำการ (Layout and photo of each area of the AeMC/AeMO)

☐ รายการและจำนวนอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจด้านเวชศาสตร์การบิน (List of medical instruments and equipment)

☐ เอกสารอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด (Other documents)

☐ เอกสารแสดงการดำเนินกิจกรรมด้านเวชศาสตร์การบินตามที่คู่มือกำหนด (Document demonstrating the conduct of aviation medical activities as specified in the manual)

เฉพาะศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน (For Aeromedical Center only) ให้แนบเอกสารเพิ่มเติมจากรายการข้างต้น ดังนี้

☐ เอกสารแสดงการดำเนินกิจกรรมวิชาการด้านเวชศาสตร์การบินตามที่ผู้อำนวยการกำหนด (Document demonstrating the Academic Activities in Aviation Medicine)

 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	คำร้องขอรับการแต่งตั้งเป็นศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนหรือสถานที่ตรวจ เวชศาสตร์การบินพลเรือน Application for Aeromedical Center / Aeromedical Office Form CAAT-AMD-202
---	---

คำรับรองของผู้ยื่นคำขอ (Declaration by the applicant) ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในคำขอและเอกสารต่าง ๆ ที่ยื่นมาพร้อมคำขอนี้ถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ (I hereby certify that the information contained herein and in all supporting documentation is true and correct.)	
ลายมือชื่อของผู้ยื่นคำขอ (Applicant's Signature)	วันที่ยื่นคำขอ (Date: dd/mm/yyyy)

เฉพาะเจ้าหน้าที่ใช้ (OFFICIAL USE ONLY)	
1. เลขที่คำขอ (Request Number)/..... ผู้รับคำขอ (Application Recipient) วันที่รับคำขอ (Date of Application Receipt: dd/mm/yyyy) เวลา (Time)	
2. ความเห็นฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน (AMD Result of Consideration) ☐ เห็นควรแต่งตั้ง/แต่งตั้งก่อนวันหมดอายุ /แต่งตั้งต่อ (Approved for the Appointment / Revalidate/ Renewal) ☐ ไม่เห็นควรแต่งตั้ง/แต่งตั้งก่อนวันหมดอายุ /แต่งตั้งต่อ (Not Approved for the Appointment / Revalidate/ Renewal)	
หมายเหตุ (Notes)	
ลายมือชื่อของผู้จัดการฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบิน/นายแพทย์ผู้ตรวจสอบ..... (Aeromedical Standards Department Manager's/Medical Assessor Signature)	วันที่ (Date: dd/mm/yyyy)

11.2 แบบฟอร์มแจ้งกำหนดการตรวจติดตาม (Audit Notification)

สำนักงานจะจัดส่งแบบฟอร์มแจ้งกำหนดการตรวจติดตาม (Audit Notification Form) ให้แก่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ก่อนวันตรวจติดตาม เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เอกสาร ข้อมูล และสถานที่สำหรับรองรับการตรวจติดตาม แบบฟอร์มดังกล่าวประกอบด้วยรายละเอียดที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- วัน เวลา และสถานที่ดำเนินการตรวจติดตาม
- วัตถุประสงค์ของการตรวจติดตาม
- ขอบเขตและประเด็นที่จะทำการตรวจติดตาม
- รายชื่อผู้บริหาร ผู้แทน หรือบุคลากรที่ฝ่ายมาตรฐานเวชศาสตร์การบินกำหนดให้เข้าร่วมการประชุมเปิดการตรวจ (Opening Meeting) และการประชุมสรุปผลการตรวจ (Closing Meeting)
- รายชื่อและตำแหน่งของคณะผู้ตรวจ
- กำหนดการตรวจติดตาม (Audit Schedule)

	AUDIT NOTIFICATION
---	---------------------------

Attention: *Auditee's Representative name or the Position in the organization*

Audited Organization:

Address:

Audit Details

Audit Reference Number: *Audit Report Number*

Lead Auditor: *Name cf Lead Auditor or Team Leader*

Organization Name: *Civil Aviation Authority cf Thailand*

Dates: *Scheduled Start Date - Scheduled End Date:*

Opening and Closing Meetings:

Opening Meeting: *(Place and Date)*

Closing Meeting: *(Place and Date)*

It is respectively requested that the following persons are present at the opening and closing meeting:

- *Nominated person in charge cf Flight Operations*
- *Nominated person in charge cf Airworthiness*
- *Nominated person in charge cf Training*
- *Nominated person in charge cf the Safety Management System*
- *Nominated person in charge cf Compliance Monitoring/Quality*
- *Nominated person in charge cf Ground Operations*
- *Nominated person in charge of Department*

CAAT-SMO-AI-108 Rev.02
Effective Date: 21-Apr-2023

Page 1 of 3

AUDIT NOTIFICATION	
Objective of the audit:	
<i>Certification, Surveillance etc.</i>	
Audit Scope:	
<i>Functional units/departments as well as processes and procedures to be audited, or describe scope here</i>	
Audit Criteria:	
<i>Applicable regulations and other reference documents for the audit</i>	
Audit Team:	
Name	Function in the team
1. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
2. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
3. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
4. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
5. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
6. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
7. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
8. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
9. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee
10. Name Surname	Position/Lead Auditor/Auditor/ Expert / Observer/ Trainee

CAAT-SMO-AI-108 Rev.02
 Effective Date: 21-Apr-2023

Page 2 of 3

 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	AUDIT NOTIFICATION			
AUDIT SCHEDULE				
Date:				
Time	Activity	Auditee Personnel/ Department	Auditor Name	Place
Lunch				

CAAT-SMO-AI-108 Rev.02
 Effective Date: 21-Apr-2023

Page 3 of 3

11.3 แบบฟอร์มสรุปผลการตรวจติดตาม (Audit Report)

แบบฟอร์มรายงานผลการตรวจติดตาม (Audit Report) เป็นเอกสารที่สำนักงานจัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการตรวจติดตามตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยระบุรายละเอียดของข้อเท็จจริง ข้อค้นพบ (Findings) ข้อสังเกต (Observations) และผลการประเมินความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ มาตรฐาน ข้อกำหนด หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่สำนักงานตรวจพบ NC จะมีการระบุรายละเอียดของ NC เหตุผลประกอบ และข้อกำหนดอ้างอิงที่เกี่ยวข้องไว้ในรายงานผลการตรวจติดตาม ทั้งนี้ สำนักงานจะออก NCF แยกต่างหากตามระดับความรุนแรงของ NC ที่ตรวจพบ เพื่อให้ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนดำเนินการแก้ไขและจัดทำ CAP ภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด (อ้างอิง: ข้อ 8.6)

		AUDIT REPORT		Report No: (Auditor Department 3 <i>digits-Activity ref-running no. cf report</i>)	
1. Audit Description					
1.1 General Information					
Organization/Department:		Type of Certificate:			
Site or Address:		Certification No:			
Auditee's Representative:		Issue date:			
Audit Objective:		Expiry Date:			
		Audit Date:			
		Report Date:			
Audit Scope & Checklist(s) used:					
Reference Document (Regulations, Reference Manuals, Other declarations ...):					
1.2 CAAT Audit Team					
Name		Function in the team			
1.		1.			
2.		2.			
3.		3.			
4.		4.			
5.		5.			
6.		6.			
7.		7.			
8.		8.			
1.3 Auditees' Team					
Name		Position			
1.		1.			
2.		2.			
3.		3.			
4.		4.			
5.		5.			
6.		6.			
7.		7.			
8.		8.			
1.4 Approval of the report by CAAT and Acceptance by Auditee					
Lead Auditor Name:		Signature:		Date:	
Auditees' representative Name:		Signature:		Date:	

CAAT-SMO-AI-102 Rev.02
Effective Date: 21-Apr-2023

Page 1 of 5

 CAAT หน่วยงานอำนวยการการบินไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	AUDIT REPORT	Report No: (Auditor Department 3 digit) Activity running no. of report
---	---------------------	--

2. Summary of results for executives

Was the audit objective met? Describe what was actually audited vs what was planned (→ what was not performed, or was not performed with the expected level of investigation...)

Briefly describe any specific circumstance (CIT, unforeseen absence, duration reviewed, difficulties met...)

Results for each area audited briefly describe what was found:

- overall conclusion on the level of compliance and evolution compared to previous surveillance;
- any significant Non-Compliance finding.

Describe any action on going or already performed to restore acceptable compliance and safety including enforcement actions:

Describe any **significant change** planned by the organization as communicated to the team:

- Fleet change
- Network
- Management team
- Systems, Tools...

Conclusions and Recommendations for adapting surveillance:

- Overall conclusion and Recommendations regarding the actions to be taken by CAAT:
 - Further to audit results (No change to the certificate / Recommendation for extension / for limitation / Suspension?)
 - In relation to safety risks to be monitored
 - In relation to the changes planned
- Parts of the audit that need to be re-programmed when not performed;
- Any particular aspect of the audit that requires particular attention during next audits;
-

Non-Compliances by area audited

If the audit scope covers many different topics, or if the number of findings justifies it, a recap of the findings by area of the audit may be added here.

Audit Area	Level 1	Level 2	Total	Observations
CHK-O (Organization)				
CHK-S (Safety Management System)				
CHK-Q (Quality Management System)				
CHK-FTL (Flight Time limitation)				
CHK-RPD (Flight Dispatcher Training Programme)				
CHK-RCT (Flight Crew Training Programme)				
Total				

CAAT-SMO-AI-102 Rev 02
 Effective Date: 21-Apr-2023

Page 2 of 5

 AUDIT REPORT	Report No: (Auditor Department 3 copies) Activity ref-numbering no. of report
--	---

3. Detailed results

This paragraph of the report shall contain the conclusions, results for each specific item of the check-list and refer to audit evidences as necessary to support conclusions of compliance or non-compliance.

In case the detailed results have been clearly recorded through another acceptable method, this paragraph of the report can be simplified.

However:

- Reference to the annexed document or system shall be made in order to ease access, and a pdf or printed version of the document shall be attached to this report.
This annexed document shall be considered as part of the report, and shall be approved in the same manner and kept with this report.
- Any explanation necessary to clearly understand the content of the annexed documents and/or the conclusions shall be detailed as necessary.
- Any significant safety issue shall be detailed as necessary.

Other Acceptable methods:

- Detailed results of every item of the check-list (including Non-compliance findings) have been recorded within an acceptable IT system. In this case this paragraph shall contain the name of the system and the corresponding reference in the system.
- Detailed results of every item of the check-list have been recorded in the Audit Questionnaire (Manually or electronically). This method can be acceptable as long as the records made on the questionnaires are precise enough, clearly readable and understandable, are in precisely available and has been recorded as an audit evidence; in this case 3.2 can refer to the audit questionnaire (in particular for the items that were compliant)

CAAT-SMO-AI-102 Rev 02
Effective Date: 21-Apr-2023

Page 3 of 5

 สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	AUDIT REPORT	Report No: (Auditor Department 3 digits- Activity ref-numbering no. cf report)
---	---------------------	--

4. Non-Compliances & Observations:

4.1 List of Non-Compliances:

The list of Non-compliances: (Tick the corresponding box)

- is available below ☐ or,
- is attached in annex to this report as extracted from CAAT IT system (Screen shot acceptable) ☐

No	NCF No.	Level	Deadlines			Non-Compliance Statement
			Correction	Corrective Action Plan	Corrective Action Implementation	

4.2 Observations / Recommendations:

List the recommendations made or refer to the system containing these.
If this list available in an IT system, the List of recommendations shall be annexed to this report (Screen shot acceptable)

CAAT-SMO-AI-102 Rev.02
Effective Date: 21-Apr-2023

Page 4 of 5

 AUDIT REPORT	Report No: (Auditor Department 3 object- Activity referring no. of report)
--	--

5. List of documents annexed to this report

List all documents that have to be considered as part of audit records:

- Filled-in questionnaire;
- Audit notification;
- Non-compliance forms if IT system not used;
- Other evidences that cannot be embedded in the present report;

CAAT-SMO-AI-102 Rev.02
 Effective Date: 21-Apr-2023

Page 5 of 5

11.4 แบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด

แบบฟอร์มรายงานข้อบกพร่อง หรือการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance Form: NCF) คือแบบฟอร์มที่สำนักงานออกให้กับศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ภายหลังจากที่ตรวจพบจากผลการตรวจติดตาม (Audit) การตรวจสอบ (Inspection) หรือจากการตรวจพบเมื่อสำนักงานมีหลักฐานหรือข้อมูลเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน ซึ่งอยู่ภายใต้การรับรองหรือการกำกับดูแลของสำนักงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามขั้นตอนและคู่มือปฏิบัติงานที่ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือนได้รับการแต่งตั้งขึ้น (รายละเอียดดูในข้อ 8.6)

 NON-COMPLIANCE FORM (NCF)		NCF No:		
Organization:		Date of Non-Compliance finding:		
Representative:		Type of Audit / Oversight Activity:		
NON-COMPLIANCE				
Level, as documented in your department manual		Deadline for Correction Implementation		
Is Corrective Action requested?	☐ Yes ☐ No	Deadline for Corrective Action Plan if requested		
		Deadline for Corrective Action Implementation		
Reference:				
Non-Compliance Statement (Description of the Non-Compliance)				
Auditor / CAAT Authorized staff	NCF Opening		NCF Closing	
	Name:		Name:	
	Signature:		Signature:	
Date:		Date:		
NCF acceptance by Representative	Name:		Position:	
	Signature:			
	Date:			

CAAT-SMO-AI-101 Rev. 01
Effective Date: 21- Apr- 2023

Page 1 of 3

NON-COMPLIANCE FORM (NCF)	NCF No:
----------------------------------	---------

NON-COMPLIANCE MANAGEMENT			
Correction (Action to eliminate a detected non-compliance):			
Submitted by:	Name:	Signature:	Date:
Acceptance ☐ Yes ☐ No	Name:	Signature:	Date:
Remark:			
Root Cause:			
Corrective Action Plan :			
Submitted by:	Name:	Signature:	Date:
Acceptance ☐ Yes ☐ No	Name:	Signature:	Date:
Remark:			

CAAT-SMO-AI-101 Rev. 01
 Effective Date: 21- Apr- 2023

Page 2 of 3

NON-COMPLIANCE FORM (NCF)		NCF No:	
Corrective Action Implementation and evidences			
Submitted by:	Name:	Signature:	Date:
Acceptance ☐ Yes ☐ No	Name:	Signature:	Date:
Remark:			

CAAT-SMO-AI-101 Rev. 01
 Effective Date: 21- Apr- 2023

Page 3 of 3

11.5 แบบใบสำคัญการแต่งตั้งศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน

เลขที่ No.	
สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand	
ขอมอบใบสำคัญการแต่งตั้งฉบับนี้เพื่อแสดงว่า This is to certify that	
เป็นสถานที่ดำเนินการตรวจ ออกใบสำคัญแพทย์ และดำเนินกิจกรรมด้านเวชศาสตร์การบินพลเรือน จึงแต่งตั้งให้เป็น performs medical examinations, issues medical certificates and proceeds activities in aviation medicine and is hereby designated as	
ศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน Aeromedical Center (AeMC)	
ซึ่งมีสิทธิตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยกำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งนี้ And holds the rights and privileges according to the relevant regulations.	
ออกให้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ. Issued on (Date/Month/Year)	มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ เดือน พ.ศ. Valid Until (Date/Month/Year)
ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย Director General of The Civil Aviation Authority of Thailand	

11.6 แบบใบสำคัญการแต่งตั้งสถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน

เลขที่ No.	
	สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย The Civil Aviation Authority of Thailand
	ขอมอบใบสำคัญการแต่งตั้งฉบับนี้เพื่อแสดงว่า This is to certify that
	เป็นสถานที่ดำเนินการตรวจและออกใบสำคัญแพทย์ จึงแต่งตั้งให้เป็น performs medical examinations and issues medical certificates and is hereby designated as
	สถานที่ตรวจเวชศาสตร์การบินพลเรือน Aeromedical Office (AeMO)
	ซึ่งมีสิทธิตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยกำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งนี้ And holds the rights and privileges according to the relevant regulations.
	ออกให้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ. มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ เดือน พ.ศ. Issued on (Date/Month/Year) Valid Until (Date/Month/Year)
	ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย Director General of The Civil Aviation Authority of Thailand